

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keверberg 54, Amsterdam-Z.

Opgericht 1 januari 1881

Markante facetten**Gedachten van een buitenstaander**

door *A. P. N. de Groot, arts, voorzitter*
Vereniging tegen de Kwakzalverij

Omdat naar onze mening in zijn schrijven de gedachtengang van duizenden buitenstaanders is weergegeven, voldoen wij gaarne aan het verzoek van inzender zijn overpeinzingen in ons maandblad op te nemen.

Verschillende opmerkingen geven blijk van onvoldoende diepgaand inzicht in de realiteit waar het betreft:

- de plaats, die moet worden toegekend aan wetenschappelijk (nog) niet erkende middelen en/of methoden als die worden gebruikt bij ziekte;
- de ernst van de gevaren, inherent aan het wetenschappelijk niet-verantwoorde gebruik ervan;
- de stellingname van de Vereniging tegen de Kwakzalverij als doelbewuste pressie-groep hiertegen.

Om deze redenen moge nader belichten van markante — voor het gemak van de lezers onzentwege gespacieerde — punten tot een verduidelijking van een en ander bijdragen.

voorlichting in een campagne over zoveel mogelijk media van het publiek een toewijzing van patiënten aan genezers alleen door de arts, die hiertoe ook voorbereid en opgeleid moet worden en tenslotte een systematische bestrijding van wetsoverteders in een nieuwe zin.

Ik hoop, dat u dit in uw blad wilt opnemen.

Bijvoorbaat dank, met hoogachting w.g. J. Wagenaar

I Er wordt te zeer uitgegaan van gelijk à priori met betrekking tot de werkzaamheid van alternatieve geneeswijzen.

Bij een welbegrepen gezondheidszorg wordt elk geneesmiddel en elke geneeswijze tot het therapeutisch arsenaal gerekend... mits wetenschappelijk onomstotelijk is bewezen, dat ze inderdaad tot heil van de zieke mens kunnen dienen.

Binnen dit kader kunnen voor verschillende ziekten meerdere middelen resp. methoden tot verbetering leiden. Uit deze mogelijkheden wordt bij de behandeling een keuze gedaan.

VERVOLG OP BLZ. 2

Zie hier het bewuste schrijven.

Utrecht, 20-11

Geachte Heren,

Ik heb no. 11 '71 van het blad van uw vereniging gelezen. Over het algemeen kan ik uw zorg voor de volksgezondheid wel begrijpen, maar m.i. wordt er te zeer uitgegaan van gelijk à priori met betrekking tot de werkzaamheid van alternatieve geneeswijzen. Liever zag ik, dat er stemmen opgingen om wat meer onderzoek te doen. Het is natuurlijk zo, dat er mensen gevaren lopen, maar volgens Bakker, De Haas en Tenhaeff is dit een kleine minderheid van het totaal. De meeste mensen zouden eerst, na gedurende langere tijd geen verlichting voor hun kwaal bij een arts gevonden te hebben, naar een genezer gaan. En van die mensen vindt dan 33% genezing en nog eens 33% verlichting (Bakker), waarschijnlijk voornamelijk en mogelijk alleen door zelfgenezing (zouden even goed zonder hulp van buiten genezen zijn) en door sug-

gestie. Je zou tenminste een gedetailleerd inzicht in de getalsverhoudingen moeten hebben en de daarin uitgedrukte aard van baat of schade om tot de konklusie te kunnen komen, dat we maar blindelings alles wat niet tot de officiële geneeskunde hoort, afwijzen. Een betere oplossing zou in dit geval nog zijn — om het goede te bewaren — een zeer grondige

CONTRIBUTIE 1972

Help mee in de strijd tegen de kwakzalverij-gireer snel uw jaarcontributie aan de penningmeester van onze vereniging te Amsterdam (postgiro 32237, gemeentegiro K 1672) en werf een nieuw lid! (Contributie zowel als abonnement f 10.—, voor studerende f 2.50).

Gedachten van een buitenstaander

VERVOLG VAN BLZ. 1

Wordt met deze keuze het beoogde resultaat niet bereikt, dan wordt een andere, een tweede — oftewel een alternatieve — keuze toegepast.

Eigen ervaring: een kind, lijdende aan longontsteking als complicatie bij mazelen, reageerde in het geheel niet op streptomycine, maar genas vlot na overschakeling op een sulfa-preparaat.

Wij gaan dus niet uit van: gelijk à priori, maar passen — waar nodig — wel degelijk een alternatieve geneeswijze toe.

De grote fout echter, die niet-ter-zake-kundigen maar à te vaak maken is, dat ze dit begrip — geheel ten onrechte — ook pousseren als van toepassing op een volkomen ongelijkwaardig iets, nl. op middelen resp. methoden, die wetenschappelijk niet erkend zijn en die, uit hoofde daarvan alleen al niet op één lijn met middelen uit het therapeutisch arsenaal mogen worden gesteld.

Waar bij erkende middelen moet worden gesproken van een alternatieve geneeswijze kan, bij gebruikmaking van (nog) niet erkende slechts de aanprijzing: alternatieve gezondheidsbemoeyenis gelden. Bij benutten van dit laatste moet wel terdege worden beseft, dat het gaat om een — vaak fatale — sprong in het duister.

2 Wat meer onderzoek doen.

Laat men wel beseffen, dat, als iemand pretendeert een nieuw middel of een nieuwe methode te hebben ontdekt, op hem — en niemand anders — de plicht rust het wetenschappelijk bewijs voor zijn claim te leveren.

Hij — en hij alleen — is verantwoordelijk voor de volledigheid en de juistheid van het onderzoek. Zijn resultaten zullen in elk opzicht toegankelijk moeten zijn voor onbevooroordeelde deskundigen, die ook in staat moeten worden gesteld om een eigen — onafhankelijk — nader onderzoek in te stellen.

Voorbeeld: het gedegen onderzoek door de Commissie Pikelharing, dat tot resultaat had, dat de onwared van de prestaties van z.g. magnetiseurs aan het licht werd gebracht.

Voor ons staat vast, dat een herhaling van een dergelijk onderzoek tot geen ander resultaat kan leiden dan een wederom afwijzen van strijkages als middel om bij zieken enig soelaas te geven.

3 Volgens Bakker, De Haas en Tenhaeff loopt een kleine minderheid van het totaal gevaar.

Op zichzelf is dit geen steekhoudend argument ten bate van welke — (nog) niet als doeltreffend bewezen — methode dan ook. Het kwade lot moet maar eens een bloedeigen kind, moeder of vader treffen, dan wordt er wel anders — geëmotioneerd — over het „heil” van dit soort gezondheidsbemoeyenis geredeneerd.

a. Dr. L. F. Bakker stelt in zijn — uitstekende — proefschrift het te zullen waarden onder bepaalde voorwaarden „hulp” van onbevoegden in te kunnen roepen. Maar... hij voegt daaraan toe, volkomen te beseffen, dat in de praktijk aan dit verlangen niet kan worden voldaan. Uit praktische overwegingen wijst hij derhalve dit optreden van een onbevoegde af.

b. De arts J. G. Haas ignoreert het feit, dat bij een — zeer onwetenschappelijk uitgevoerd — onderzoek van zijn „Stichting inzake het vraagstuk van paranormale geneeskunst en haar maatschappelijke betekenis” gebleken is, dat 14½% van degenen, die zich in vol vertrouwen bij een bepaalde magnetiseur hadden vervoegd, directe hulp van een arts behoeften.

Ware dit onderzoek volgens wetenschappelijke normen serieus doorgevoerd, dan zou zonder twijfel het percentage nog hoger zijn uitgevallen.

c. Over de mening van de heer Tenhaeff kunnen we kort zijn: daar hij geen enkele medische bevoegdheid bezit, moet hem een gedegen oordeel over welk resultaat van welke geneeskundige ingreep dan ook, ten enen male worden ontzegd.

4 De meeste mensen zouden eerst, na gedurende langere tijd geen verlichting van hun kwaal bij een arts gevonden te hebben, naar een genezer gaan.

Vergeet het maar rustig. Dit is — zoals zoveel andere beweringen van enthousiastelingen — een bakerpraatje, dat op generlei vaststaande basis is gegrond. Een paar verenigingen van onbevoegden hebben voor hun leden een „erecode” — sic, ja, ja, niets minder dan dat — ingesteld. Eén van de „voorwaarden” daarin is, dat de aangeslotenen niemand in „behandeling” mogen aannemen, die niet eerst een arts heeft geraadpleegd. Deze „voorwaarde” figureert — bij volkomen gemis aan doeltreffende controle — als een volslagen „schijnvertoning”.

Bovendien moet niet uit het oog worden verloren, dat — liefst 90% van

alle kwakzalvers NIET bij deze broeder-gemeenschappen is aangesloten. Dat betekent, dat àl deze ongeorganiseerden zich aan geen enkele „erecode” noch aan derzelve „voorwaarden” zal storen.

Het hele verhaal over niet als klant aannemen alvorens de zieke heeft verklaard reeds eerder onder behandeling bij een — echte — arts te zijn geweest, berust dan ook op de hoop van de pousseerders, dat daardoor voor de niet-verder-nadenkenden de waarde van de werkzaamheden van deze kwakzalvers komt vast te staan. Ook het begrip „genezer”, dat de promotoren claimen voor deze onbevoegden, heeft één en hetzelfde — voor ons doorzichtige — doel.

5 Van deze mensen vindt 30% genezing en nog eens 30% verlichting, mogelijk alleen door zelfgenezing en door suggestie.

Een willekeurige schatting, nog nimmer door een betrouwbaar statistisch onderzoek bevestigd. Wèl staat — uit een groot Amerikaans statistisch onderzoek — vast, dat bij werkelijk zieken 35% eenzelfde resultaat ondervindt van een placebo (= nepmiddel) als van een — voor de ziekte doeltreffend — echt middel of van een echte geneeswijze.

Dit vaststaande, moet worden aangenomen, dat van degenen, die zich als een gelovige tot een onbevoegde wenden, zonder meer een nog hoger percentage zal menen verbetering te ondervinden. Tot deze Mekka-gangers toch behoort een aantal malades imaginaires, die door zelfgenezing opknappen, een aantal anderen van wie moet worden aangenomen door suggestibiliteit op het psychische vlak wat verlichting te ondervinden alsook velen, bij wie symptomen — als pijn, vermoeidheid enz. — weliswaar ogenschijnlijk verbetering suggereren, maar bij wie de — ten grondslag liggende — ziekte in het verborgene rustig blijft voortwoekeren.

DAAROM: gèen placebos noch ook placebo-mannetjes als surrogaat „genezers”.

6 Men zou een gedetailleerd inzicht in de getalsverhoudingen moeten hebben om tot de konklusie te kunnen komen, dat we maar blindelings alles, wat niet tot de officiële geneeskunst hoort, afwijzen.

Uit bovenstaande is al gebleken, dat we niet blindelings elke onbewezen stelling maar zonder meer afwijzen, maar dat wij — uit een oogpunt van welbegrepen gezondheids-ZORG — eisen, dat elke zieke een zo doeltreffend mogelijke behandeling

Gedachten van een buitenstaander *Kunstgebit te koop*

VERVOLG VAN BLZ. 2

kan krijgen. Dat betekent, dat wij in dit opzicht elke gok positief verwerpen en daarom elke andere dan een wetenschappelijk onomstotelijk bewezen therapie als een — groot — gevaar voor de volksgezondheid moeten betitelen.

Niemand weet van te voren wie ja dan neen behoort tot de „gelukkige” 35% die — vaak slechts ogenschijnlijk — baat kan hebben bij een onbevoegde, noch ook of hij ongelukkigerwijs niet zal behoren tot de 65% anderen, tot de gedoemden?

Laat een ieder dit wel beseffen alvorens een zieke aan te raden zich niet naar een arts, maar naar een kwakzalver te wenden. Meestal met het verhaal erbij, dat die man toch zo goed is omdat hij de achterlicht van de schoonzuster van de melkman ook tot zijn klanten mag rekenen.

7 De aangegeven betere oplossingen.

a. Een grondige voorlichting in een campagne over zoveel mogelijk media van het publiek.

Hartelijk accoord; maar dan moet die campagne worden verzorgd door een volkomen onafhankelijke instantie. Een instantie bovendien, waarin slechts deskundigen op het gebied van de volksgezondheid het voor het zeggen hebben. Deze instantie zou bij voorkeur het Staatstoezicht op de Volksgezondheid moeten zijn, maar dan moet door de Overheid aan deze tak van dienst een optimaal bemand — in kwalitatieve — zo goed als in kwantitatieve zin — apparaat worden toegevoegd.

b. Toewijzing van patiënten aan „genezers”.

Een zeer gevaarlijk voorstel, waarvan doorvoering onherroepelijk tot narigheden moet leiden.

De toewijzende arts kan niet verantwoordelijk zijn voor de daden van „zijn” „genezer”. Op momenten, dat de onbevoegde zich niet gecontroleerd weet door de arts, zal bij hem behoefte opkomen op eigen initiatief handelingen te verrichten; hij verbeeldt zich immers over „De GAVE” te beschikken.

c. Systematische bestrijding van wetsovertreders, in een nieuwe zin.

Wat de bestrijding betreft wederom van harte accoord. Maar dit behoeft niet te zijn een bestrijding van wetsovertreders in een nieuwe zin. Deze toch zullen er nooit komen om de eenvoudige reden, dat het totaal ondoenlijk zal zijn de grote groep onbevoegden in delen te splitsen en een gedeelte met een zekere „bevoegdheid” te begiften. Er zal nooit een modus gevonden worden waarbij met redelijke zekerheid van bepaalde lieden kan worden aangenomen, dat zij inderdaad over een zekere „gave” op het gebied van de gezondheidszorg beschikken. Er kan dus geen sprake zijn van het scheppen van een „bevoorrechte kaste”.

Zelfs in het zoetsappige rapport van de Commissie-Peters heeft men géén kans gezien een dergelijke graduatie uit te dokteren. Dat zegt voldoende voor de onmogelijkheid ervan.

Een effectieve bestrijding heeft reeds vanaf het ogenblik van afkondiging van de Wet op de uitoefening van de geneeskunst in de lijn gelegen. De Wet zelf biedt er voldoende gelegenheid voor, ja, vraagt er zelfs om. Maar de toenmalige Overheid heeft achterwege gelaten een — optimaal in kwalitatieve en kwantitatieve zin bemand-apparaat aan het Staatstoezicht op de Volksgezondheid toe te voegen, opdat deze — overigens uitstekend functionerende — instantie haar wettelijk voorgeschreven plicht ook in dezen naar behoren zal kunnen vervullen.

Om andere redenen dan die van een welbegrepen volksgezondheid is de Overheid er — helaas — tot op de huidige dag nog niet toe kunnen komen deze, zo voor de hand liggende, oplossing door de te voeren.

A. P. N. DE GROOT

OOK IN ARGENTINIË komt het voor, dat een tandartsrekening niet wordt voldaan. Een tandarts te Buenos Aires meende er echter iets op te hebben gevonden. Hij had voor een bewoonster van deze grote stad een mooi kunstgebit gemaakt, maar de rekening werd, ondanks herhaald aanmanen, maar niet voldaan.

De tandarts zette toen een kleine advertentie in de rubriek „Te koop aangeboden” in een van de dagbladen van Buenos Aires: „Ter overname aangeboden: een in goede staat verkerend kunstgebit, zo goed als nieuw; „muy barato” (zeer goedkoop!)” In de advertentie waren naam en volledig adres van de niet betalende gebruikster van het gebit opgenomen. De medische tuchtraad nam met een en ander echter geen genoegen omdat de tandarts hiermee zijn beroepsgeheim had geschonden.

Van de Moosdijk betaalde niet, leverde niet

HET WEENSE DAGBLAD Der Kurier is een van de concurrente creditoren in het faillissement van kruidendokter Van de Moosdijk. Het blad heeft in het geheel zes advertenties geplaatst — en kreeg geen cent. De advertentierekening van Van de Moosdijk bij dit blad is opgelopen tot zo'n kleine dertig mille.

De Kronenzeitung, een ander zeer populair geredigeerd Weens dagblad, was voorzichtiger en weigerde plaatsing van de vijf andere advertenties, toen de eerste niet prompt werd betaald. Er blijken honderden Oostenrijkers te zijn, die negentig gulden naar Nederland hebben overgemaakt voor de wonderkruiden, die Van de Moosdijk hen in het vooruitzicht stelde. Zij hebben nooit iets ontvangen...

HARVARD-HAARINSTITUUT GING OP DE FLES

DE N.V. HARVARD HAARINSTITUUT, die een tijd lang met grote advertenties de aandacht op zich vestigde, is failliet verklaard. Harvard Haar Instituut had in ons land vier vestigingen, in Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Den Haag.

De vestiging in de Amsterdamse Van Baerlestraat is al aanstonds na een verkregen uitstel van betaling op 15 mei gesloten.

In tal van publicaties werd ongunstig over het Harvard Haarinstituut geoordeeld, waar men forse prijzen moest betalen, maar waar de resulta-

ten beneden peil bleken. De genadeklap werd toegebracht door de consumentenrubriek Koning Klant van de Vara. Deze rubriek liet in april een aantal ernstig teleurgestelde cliënten van Harvard aan het woord.

Zo vertelden enkele klanten over de weinig scheutige manier, waarop hun klachten over geleverde haarstukjes in behandeling werden genomen. Bleef de klant ontevreden omdat bijvoorbeeld het haarstukje los ging zitten of dat de betrokkene last van hoofdpijn had dan kreeg hij toch bijna nooit zijn geld terug.

Chinees acupunctuurfilmpje overtuigde artsen niet

DE ACUPUNCTUUR is nu wel gemeengoed geworden in de Nederlandse van de lezers onzentwege gespatieerde — punten tot een verduidelijking zal worden in de spreekkamer van de Nederlandse arts. Onlangs — namelijk op 25 november 1971 — heeft de VPRO een Chinees filmpje laten zien, waarin de nieuwste ontwikkelingen werden getoond van de acupunctuur — namelijk het ongevoelig maken van het menselijk lichaam bij operatief ingrijpen. Daarbij werden door assistenten enige acupunctuurnaalden in het lichaam draaiende gehouden. Tijdens de operatie verklaarde de patiënt zich prettig te voelen. Soms kreeg hij iets te eten!

DE OPERATIES LOGEN er niet om: een longoperatie, een galoperatie, een blindedarmoperatie, een maagoperatie, het wegnemen van de amandelen bij een jongetje. Voor de maagoperatie werden twee acupunctuurnaalden in de oorschelp gebruikt om de „narcose” tot stand te brengen.

Het was een Chinese propaganda-film, die wilde aantonen hoe men de acupunctuur wil verbeteren „in het belang van de revolutie en het volk”. Aanvankelijk moesten vier assistenten de naalden draaiende houden, later kon men bij operaties met minder toe. De patiënt kon direct eten, het herstel trad veel sneller in, zo werd verzekerd. Het was heel duidelijk, dat de patiënt volkomen bij kennis bleef en kalm en opgewekt de operatie onderging — die hij overigens dankzij een schermpje, niet kon zien. Vreemd was ook na de operatie de komst van toeristen, die de patiënt de hand gingen schudden.

Geloofwaardigheid

„IK HEB MOEITE met de geloofwaardigheid,” bekende arts Aart C. Gisolf, die als presentator optrad.

De medicus J. A. Heckman uit Hilversum verklaarde de film onmogelijk op zijn merites te kunnen beoordelen. Hij had in Baden-Baden een voordracht beluisterd van een Chinese arts uit Sydney in Australië. Deze had een reis gemaakt naar de Chinese Volksrepubliek. Hij bevestigde de narcose door middel van naalden, zelfs bij operaties van lange duur, maar een verklaring kon hij niet geven.

De arts G. D. van der Waarden, die op Timor, in het voormalige Ned. Indië voor het eerst met acupunctuur kennis had gemaakt en die het nu toepast voor het trekken van tanden, vond de film een wonderlijke geschiedenis. „Dat zou ik moeten zien.” Bij het trekken van tanden en kiezen had hij goede ervaringen. Hij geloofde dat de nabloeding dan geringer is.

Een trucfilm?

DE INTERNIST dr. J. Stork uit Amsterdam vroeg zich af of dit een trucfilm is of dat het echt is. „Hoe verkla-

ren we dit? Ik kan het niet.” Wel wilde hij op twee punten de aandacht vestigen. Ten eerste: de Chinezen hebben een andere pijnbeleving. Ten tweede heeft chronische opiumverslaving een lagere pijndrempel ten gevolge. Ten derde is al eens de veronderstelling geopperd, dat van te voren bepaalde stoffen zijn ingespoten, zodat de patiënt ook na de operatie geen pijn voelt.

Dokter Gisolf was van oordeel dat de betekenis van deze techniek voor Nederland van geringe betekenis is. „Wij beschikken over vrij goede en vrij betrouwbare narcosetechnieken.”

De heer Van der Waarden erkende dat hij voor het toepassen van acupunctuur bij het trekken van kiezen bij de geneeskundig inspecteur op het matje is geroepen.

Presentator Gisolf: Deze zaak ligt moeilijk.

Een der aanwezigen: 't Riekt naar kwakzalverij.

De heer Van der Waarden grinnkend: „Een van de mooiste combinaties, arts - kwakzalver”.

Dokter Heckman herinnerde aan de toepassing van electro-acupunctuur in Duitsland.

De man uit Londen

TEN SLOTTE KWAM de mogelijkheid van pijnbestrijding door middel van acupunctuur ter sprake. Dokter Stork vertelde dat hij de Londense acupuncteur naar Amsterdam had laten komen op verzoek van een aantal patiënten. Hij had een aantal patiënten geselecteerd, „waar ik niet veel voor kon doen”. „Jammer, maar ik ben niet onder de indruk van de resultaten”. Dokter Stork zag in de acupunctuur niet meer dan in massage — een fysiotherapeutisch middel.

De heer Van der Waarden meende dat de acupunctuur in China meer bij wijze van preventie werd gebruikt (dit in tegenstelling tot de zojuist vertoonde film, red. M.t.d.K.) en hij wees op de polsdiagnostiek, die de acupuncteurs toepassen.

Zijn collega Heckman vond dat de mening over zulke zaken naar zijn oordeel iets ten goede kantelt. Hij gaf te kennen, dat er bij de universitaire geneeskunde een aversie bestaat tegen opgebende wegen.

Geen wonderen

MAAR PRESENTATOR Gisolf meende dat er van de acupunctuur echt geen wonderen vallen te verwachten. „Stap dus niet in 't vliegtuig,” zei hij, zich richtend tot de kijkers. Hij vond wel dat de acupunctuur eerlijk verdient om bestudeerd te worden. Maar de Chinezen weten zelf, dat de Westerse geneeskunde verre te prefereren valt.

Bij het begin van deze uitzending kon men nog horen, dat toen de communisten in China in 1948 aan de macht kwamen er een half miljoen acupuncteurs waren. Het bleek onmogelijk die om te scholen. Men heeft toen maar de weinig talrijke Westers geschoolde medici zich de acupunctuur eigen laten maken. Er zit wel iets in, meende de heer Gisolf, die er op wees, dat de meridianen van de acupunctuur overeenkomen met die banen van de menselijke huid met een geringere elektrische weerstand.

In artikelen over de acupunctuur, die o.a. in programmabladen verschenen, zou men kunnen opmaken dat bij zijn blindedarmoperatie in Peking ook de Amerikaanse journalist James Reston een acupunctuur-narcose kreeg. Die veronderstelling is onjuist. James Reston werd op de in het Westen gebruikelijke wijze geopereerd, maar men paste acupunctuur toe om de pijn te stillen, die ontstond door gasvorming in de dikke darm na de operatie.

Kwakzalversrapport

HET RAPPORT VAN de Staatscommissie Peeters dat bijna twee jaar lang is blijven liggen, zal worden gepubliceerd. Deze beslissing werd door de regering genomen. In dit rapport zouden suggesties worden gedaan om de wet zó te wijzigen, dat onbevoegden, die de geneeskunst beoefenen, niet onder alle omstandigheden strafbaar zouden zijn. De commissie wilde alleen een strafbaarstelling, wanneer gevaar voor leven en gezondheid van de patiënt ontstaat. Intussen wordt het vraagstuk van het onbevoegd uitoefenen der geneeskunst door een nieuwe commissie bestudeerd. Deze staat onder voorzitterschap van de prof. dr. M. de Vreeze. Het kabinet heeft over de zaak nog geen standpunt ingenomen.

WILLEM VAN DE MOOSDIJK is kort voor Oudejaar geglijd op last van de curator in zijn faillissement. Hij had zich niet aan de hem opgelegde bepalingen gehouden.

Magnetiseur had 't aan de stok met Vestigingswet

DE VEERTIGJARIGE MAGNETISEUR J. S. uit Heeze, vroeger machinebankwerker, is door de economische politierechter te 's-Hertogenbosch veroordeeld tot f250 boete of 25 dagen hechtenis, waarvan echter 150 gulden of 15 dagen hechtenis voorwaardelijk, zulks met een proeftijd van twee jaar. Hij stond terecht wegens overtreding van het Vestigingsbesluit kleinhandel drogisterijartikelen, begaan in de periode van maart 1970 tot maart 1971. Voor eenzelfde feit is indertijd ook kruiden-„dokter” Willem van de Moosdijk veroordeeld tot een geldboete.

AAN HET VERSLAG in het Brabants Dagblad ontleen wij het volgende.

„U heeft dus bedrijfsmatig bepaalde geneesmiddelen verkocht zonder daartoe de vereiste vergunning te bezitten,” lichtte de politierechter op welwillende wijze toe aan de ontkenkend hoofdschuddende magnetiseur, nadat de officier van justitie, mr. J. van Mierlo, de zaak omstandig had voorgedragen.

„Is het u duidelijk?” vroeg de politierechter nog eens. Verdachte bleef hardnekkig „nee” schudden. „Het is mij nog steeds niet duidelijk, edelachtbare” . . .

„Nou, luister dan eens goed”, en mr. Wissmann legde beide armen rustig op de podiumtafel alsof hij een boeiend verhaal zou gaan vertellen. „U heeft geneesmiddelen verkocht die vallen onder de Vestigingswet Detailhandel. Dat mocht niet volgens die Vestigingswet. U verkocht die drogisterijartikelen, tabletten of zo, toch niet om er de ramen mee schoon te laten maken of iets van dien aard, maar om de betrokken personen van zekere kwalen af te helpen. Dat geldt derhalve het uitoefenen van een kleinhandel in drogisterijartikelen waarvoor u geen vergunning had.”

Eenhele mondvul

HET WAS TER verduidelijking een hele mondvul voor de politierechter, die continu al negen zaken had berecht.

Hij — de politierechter — had er al pratend een zo droge keel van gekregen, dat hij nu plotseling begon te hoesten.

„Ik moet bepaald ook die tabletten van u hebben,” merkte hij kuchend tot de magnetiseur op en hij liet zijn ogen kritisch even over de podiumtafel dwalen, als zocht hij naar iets hartigers dan het obligate en schriële glaasje water dat daar voor hem stond.

„Het is nooit mijn bedoeling geweest de Vestigingswet te overtreden, edelachtbare. Als ik geweten had, dat het niet mocht, had ik het zeker ook niet gedaan,” verweerde zich de mag-

netiseur, die voorts zei lid te zijn van de N.W.P.

Mr. Wissmann: „Ik ken vele politieke partijen maar niet de N.W.P. Wat is dat eigenlijk?”

Die brave N.W.P. toch!

EN DE RAADSMAN mr. J. de Wit, uit Rotterdam verduidelijkte, dat de N.W.P. een stichting is, namelijk de „Nederlandse Werkgroep Praktijzen”. Deze valt niet onder de Wet op de uitoefening van de Geneeskunst, ook niet onder de Wet op de geneesmiddelenvoorziening en al evenmin onder de Vestigingswet Kleinbedrijf. De stichting zet zich af tegen kwakzalverij. De erecode van de N.W.P. is alleen maar „patiënten” te nemen die door een arts verwezen worden naar een magnetiseur, een natuurgenezer. „U zult begrijpen, dat deze zorg heel erg delicaat ligt,” aldus mr. De Wit. De oud-machinebankwerker knikte instemmend.

De economische politierechter luisterde met open mond. „Dat is nu de eerste keer in mijn leven dat ik van die N.W.P. hoor en ik heb in mijn loopbaan toch al heel wat gehoord aan misdaden.” En hij keek schijnbaar verbaasd naar de officier van justitie wat die er wel van dacht. Mr. Van Mierlo scheen er, in gepeins verzonken, het zijne van te denken.

„Als ik een steek voel . . .”

Mr. WISSMANN GREEP de kans aan om er toch precies het zijne van te weten te komen. Je kon immers nooit weten. Daarom legde hij de rechterhand op zijn heup en terwijl hij daar zijn toga diep indrukte vroeg hij aan de magnetiseur: „Als ik hier nu een steek voel, dan kan een dokter mij, ten einde raad, naar zo'n natuurgenezer sturen?”

De magnetiseur spreidde zijn forse handen, waaraan wij de vroegere machinebankwerker meenden te herkennen, boven het hekje uit — iedereen keek aandachtig toe, alsof er een wonderbaarlijke seance op komst was — en zei toen (het was 'n povere anticlimax) op rustige toon: „Er zijn mensen die baat hebben. Wij staan ten onrechte in diskrediet. Als magnetiseur help ik de mensen zo goed mo-

gelijk. Ik betreur het dat deze zaak door de overheid nog nooit afdoende geregeld is.”

En de verdediger vulde aan: „Het gaat om het krijgen van erkenning. Er moet hier een wettelijke regeling komen.” De politierechter scheen diep na te denken terwijl hij strak voor zich uitkeek. En wat aarzelend kwam het toen: „Maar stelt u zich voor dat een magnetiseur nu bijvoorbeeld — ik noem maar wat — uitgeplozen touw gaat verkopen als middel tegen gordelroos. Dat kan toch niet! . . .

Verdachte glimlachte om zoveel misverstand. „Wij hebben een hele lijst van erkende en probate artikelen, edelachtbare.”

Politierechter: „Hoe word je nu eigenlijk magnetiseur? Is dat een opleiding of een natuurgave? Wat was uw vroegere beroep?”

Verdachte: „Machinebankwerker. Ik ben nu sedert plm. vier jaar magnetiseur. Ik ben dat, zonder meer en vaak met succes.”

Mijnheer overtrad de wet

Mr. WISSMANN BEGREEP dat, maar zei: „Goed, doch laat ons niet van de zaak afdwalen. Afgezien van die geheime krachten van de magnetiseur, heeft deze mijnheer toch iets gedaan wat niet mocht, namelijk de Vestigingswet overtreden. Daar gaat het om.”

De officier van justitie, mr. Van Mierlo wees er in zijn requisitoir op, dat hier niet aan de orde is het eventueel onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst, maar uitsluitend de formele overtreding van het Vestigingsbesluit kleinhandel drogisterijartikelen. Dat is in de dagvaarding ten laste gelegd en ook duidelijk bewezen.

De verdediger, mr. J. de Wit, vond de zaak veel moeilijker dan de officier wel dacht. De door verdachte verkochte „homoeopathische middelen” vallen immers buiten de Wet op de geneesmiddelenvoorziening, die daar niet voor geldt. Wel betreft het hier verkoop van geneesmiddelen in de zin van het Vestigingsbesluit.

Primair vroeg mr. De Wit vrijspraak en ontslag van rechtsvervolging; subsidair een boete van hooguit één gulden opdat deze zaak bij een hoger rechtscollege zou kunnen dienen om tot een principiële uitspraak te komen. Mr. Wissmann was van oordeel dat de raadsman ook punten aanviel en aanvoerde, welke niet in de dagvaarding aan de orde waren gesteld. Hij kon niet anders dan meegaan met de eis van de officier van justitie en vonnis te daarom conform.

Kwalijke reclame van „anti-tabak-propagandacentrum”

ONLANGS HEEFT de commissie tot handhaving van de Nederlandse code voor het reclamewezen het „Anti-tabakpropaganda Centrum” geadviseerd zijn reclame voor nicocortyltabletten te staken. Volgens de commissie is de bewering dat de tabletten de behoefte aan nicotine en de drang tot roken doen verdwijnen in strijd met de waarheid en daarmee met artikel 1 van de reclamecode.

Ook wordt deze reclame strijdig geacht met artikel 6 van de code die bepaalt dat het niet geoorloofd is te appelleren aan gevoelens van angst of bijgelovigheid zonder te rechtvaardigen redenen.

Het gebruik van de naam Anti-tabakpropaganda Centrum wordt door de commissie in strijd met de eisen van goede smaak en fatsoen genoemd. De naam wekt de indruk dat het hier om een instituut gaat dat zich de strijd tegen het misbruik van tabak ten doel stelt. „Uit de ingediende documentatie kan echter niet anders worden afgeleid dan dat het uitsluitende oogmerk de verkoop van nicocortyltabletten is,” aldus de codecommissie.

Uit het feit dat de commissie de antirooktabletten-leveranciers thans in het openbaar tot de orde roept, kan men afleiden, dat deze leverancier al eerder wegens zijn reclame-uitingen is veroordeeld, maar dat hij de adviezen van de codecommissie tot dusver in de wind heeft geslagen.

*Toch heeft het jaren geduurd eer de commissie in actie kwam, want reeds in mei 1965, zeven jaar geleden derhalve, hebben wij de activiteiten van „Het Anti-tabakpropaganda Centrum” met zijn nicocortyltabletjes aan de kaak kunnen stellen. En reeds eerder (maart 1964) signaleerden wij het optreden van deze zakenman in Antwerpen, die via een postbusnummer in Roosendaal Nederland „bewerkt”. Hij gebruikte dan angstaanjagende advertenties in de zin van „Is het be-
wezen, dat sigaretten de oorzaak zijn van longkanker?”, „Is het waar dat het seksuele vermogen van de*

Ongelofelijk, wat die occulterik allemaal kon

DAGBOEKANIER VERTELT in Het Parool een ervaring van iemand, die zich tot hem wendde met het hieronder volgende relaas:

In zijn familie was een tante (om precies te zijn een zuster van zijn schoonmoeder), die al jaren leed aan reuma.

Natuurlijk kwam er een mevrouw, die over een kopje koffie met een mokkapunt heen uitvoerig wist te vertellen van een van onze gerenommeerdste kwakzalvers. Het was ongelofelijk wat deze occulterik allemaal kon. Hij nam je handen in zijn handen, deed zijn ogen dicht en zei wat je had. Of liever wat je mankeerde. Daar moest tante nou ook es heen...

De „schoonneef” verzette zich krachtig, verwees naar de baat, die artsen tante hadden geschonken, naar de toewijding, bekwaamheid en oprechtheid van de huisarts — maar tante wankelde. Mevrouw had het toch zelf meegemaakt, nietwaar... De occulterik had haar beide handen gegrepen en gezegd „U lijdt aan hoofdpijn”. En daar was mevrouw voor gekomen! Zij had nog een zakje kruiden mee gekregen ook. Voldoende voor een maand, elke morgen een kopje aftreksel.

Wat dat had gekost?

Na enige aarzeling: „Vijfendertig gulden.”

En het consult?

Na nog méér aarzeling: „Twintig gulden.”

Dit deed de deur dicht. Tante moest en zou — maar zij ging er na veel aandringen van haar „schoonneef” mee akkoord, dat eerst hij naar de

roker, die inhaleert, vermindert?”

Zeven jaar geleden kostte een kuur 70 gulden, waarvoor men dan 120 tabletten kreeg. Die natuurlijk geen zier hielpen om iemand van het roken af te brengen. Niet goed, geld terug — stond er ook bij, maar met kleine lettertjes viel ook te lezen, dat dit recht na veertien dagen verviel. En veertien dagen waren natuurlijk veel te kort om de moed al op te geven. Aldus dit „Propaganda-Centrum”. (red. M.t.d.K.)

kwakzalver zou gaan om hem te „testen”: „schoonneef” leed namelijk aan zulk een ernstige vorm van suikerziekte, dat hij dagelijks per injectie insuline moest hebben en alles wat hij at moest wegen.

Ik laat hem nu zelf aan het woord: „Ik zat met zes mensen in de wachtkamer van 's mans fraaie flat. Ik was de tweede. Hij schreef eerst al mijn persoonlijke gegevens op, maar vroeg men niet naar ziekteverschijnselen. Toen ging hij naar een stoel tegen de zijwand, waartegenover net zo'n stoel stond. Ik moest pal tegenover hem gaan zitten, met mijn knieën tegen elkaar tussen de zijne. Hij raakte mijn wangen aan met zijn wijsvinger, keek mij diep in de ogen en zei op besliste toon:

„Uw lever is niet in orde. U hebt daar pijn.”

„Ik heb daar géén pijn,” antwoordde ik naar waarheid.

„Ik bedoel, dat dáár de pijn vandaan komt, die elders in uw lichaam uitstraalt.”

„Ik heb nergens pijn.”

„Toch is uw lever niet in orde. Ik zal u kruiden geven.”

„Heb ik verder niets?”

„U bent verder volmaakt in orde, en over een maand zal uw lever beter zijn. U neemt elke dag een kopje...” Enfin, het was bij elkaar f 55.

Op aandringen van tante ben ik nog met mijn lever naar de huisdokter gegaan. Er mankeerde uiteraard niets aan.

Tot zover deze zegsman.

Tante is niet gegaan...

Wat zit er in mijn doos?

IN DE MEESTE verbanddozen zit niet wat erin mag worden verwacht. Dat konstateert de Consumentenbond na inspectie van de inhoud van een aantal „autoverbanddozen”, „huishoudverbanddozen” en - voor de trekker bedoeld - „toeristendozen”.

De keurmerken van Roode Kruis, Oranje Kruis en/of E.H.B.O., die er soms op werden aangetroffen, bleken generlei garantie te zijn voor de inhoud. Ze waren óf nooit verleend óf lang geleden verleend zonder dat er ooit sprake van controle is geweest.

Bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, **Arts** te Hilversum, **Voorzitter**; E. Mijnaerends, **Tandarts** te Amsterdam; Mevr. J. W. J. Vermeulen, Berkenrodestraat 23 te Haarlem, **Secretaresse**; L. Brest te Amsterdam, **Penningmeester**; Mr. J. E. Goudsmit, **Kantonrechter** te Haarlem; J. J. Aukema, **Dierenarts** te Steenwijk; Mr. J. D. van den Berg, **Vice-President Arrondissements-Rechtbank** te Arnhem; J. E. Bulter, **Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid** te Zwolle; P. L. Stal, **Arts** te 's-Gravenhage; J. van Baak, **Dermatoloog** te Utrecht; J. M. de Haas, **Tandarts** te Heemstede; Mej. Drs. P. H. van Marle, **Apotheker** te 's-Gravenhage; J. W. Gosker, **Inspecteur van Politie** te Arnhem; J. Noord te Amsterdam.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 10,—; voor studerende f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Oranjelaan 6, Hilversum. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, Amsterdam-Zuid. Postgiro van de Vereniging 32237 te Amsterdam. Gem. Giro K 1872.

DRUKKERIJ SYSTEMA B.V.
Amsterdam

BLZ. 6

Abonnement per Jaar franco per post
bij vooruitbetaling f 10,—;
studerende f 2,50

Correspondentie Oranjelaan 6, Hilversum.

Majaфра: gerst rekt de bloedvaten !

HELDERZIENDE MAJAFRA, heeft ook aan „Aloha” een interview toegestaan en daarin heeft deze wonderdoener onthuld dat hij zich voor interviews door journalisten van kranten laat betalen. Vijftig gulden per interview. Aloha, dat maar een arm geval is, behoefde niets te betalen. Het kon zijn lezers onder het jongerenpubliek laten meegenieten van de mateloze zelfverheerlijking van Appie Frankenhuis, artiestennaam Majaфра. Vooral dat „artiestennaam” is onthullend voor deze man.

Hij heeft een record geboekt: in één week tijds zorgde hij er voor, dat 85 weggelopen honden en katten weer thuis kwamen. Maar ook op „medisch” terrein is de thans 65-jarige nog altijd actief. Hij is tegen medicijnen. Men leze slechts wat deze kwakzalver Aloha weet voor te schotelen:

Keizersnede bij een koe

EEN VEEVERLOSKUNDIGE verlosste een kalf met de keizersnede. Was dat onbevoegd uitoefenen van de diergeneeskunst? De Hoge Raad heeft uitgemaakt dat dit het geval is. Als casatiemiddel werd aangevoerd dat de keizersnede bij vee niet meer gezien wordt als een veeartsenijkundige ingreep, maar als louter verloskundige hulp. Men kan spreken, zo werd aangevoerd, van een gewoonterecht, een gemeenschappelijke rechtsovertuiging van de groep belangstellenden met werking slechts binnen die groep belanghebbenden.

De Hoge Raad deelde die mening niet. Blijkens de geschiedenis heeft de Wet, aldus het arrest van ons hoogste rechtscollege, de strekking het instituut der veeverloskundigen en castreurs te beperken en de werkzaamheden der dierenartsen uit te breiden. Met die strekking zou het onverenigbaar zijn, de keizersnede, die ten tijde van de totstandkoming der wet aan veeverloskundigen niet was toegestaan, mede te begrijpen onder „uitoefening der verloskunst”.

„Ik zeg altijd: neem maar 3 grote borrels. Daar zit gerst in en gerst rekt de bloedvaten op. Jonge jenever is beter dan ouwe, want dat stijgt naar je hoofd. En verder: veel bladgroenten eten, levertraan, dat doe ik zelf ook, en aan sport doen, dat verrijkt de geest”.

Tijdens het gesprek met de man van Aloha gaat de telefoon. Majaфра neemt op: „Ja, dag mevrouw, hoe gaat het? Ja ja, die tijd dat u aan het gas wilde is wel voorbij hè? Daar heb ik u mooi doorheen geholpen. Waar hebt u pijn? Steek een kaars aan, leg de linkerhand op de zieke plek, neem 'n foto van Majaфра in de andere hand en dan komt het wel goed hoor. En denk om de sigaren hè, Ritmeester Gracia. Ja, dáááág”.

Wat zegt U dokter ?

DAGBOEKANIER VAN *Het Parool* (Henri Knap) heeft in het decembernummer van ons maandblad het verslag gelezen van de Televisier-uitzending onder leiding van Fons van Westerloo (blz. 51). In deze uitzending kreeg de kijker een beeld van de cursus die de Ned. Werkgroep van Praktizerende Genezers (NWP) geeft voor leken, die een opleiding voor „naturopaat” wensen. Onder die leken waren een loodgieter, een huisvrouw, een kantoorbediende, enz.

Het is Dagboekanieer opgevalen, dat een medicus dit gezelschap onderwijs geeft in de anatomie. Het is dokter D. Brussaard uit Utrecht. Dagboekanieer stelt deze arts in *Het Parool* van 13 december de vraag:

Wanneer u bloed constateert in uw ontlasting, wie raadpleegt u dan? De loodgieter, de huisvrouw, die oude heer, de kantoorbediende of zuster X?

Wat zegt u, dokter? En u helpt die mensen zelf opleiden...

3364 TANDARTSEN

OP 1 JANUARI 1971 telde Nederland 3364 tandartsen. De provincie Utrecht heeft verhoudingsgewijs het grootste aantal tandartsen, namelijk 5,2 tandartsen op elke 10.000 inwoners. Zeeland staat onderaan met slechts 1,5 tandarts per 10.000 inwoners.

Men kan in het algemeen zeggen, dat hoe groter een gemeente is, des te meer tandartsen er per 10.000 inwoners zijn. Zo is in gemeenten met minder dan 9.000 inwoners er slechts 1,1 tandarts per 10.000 inwoners. Maar in de gemeenten met meer dan 100.000 inwoners is dit getal 3,4. Minister Stuyt heeft deze cijfers medegedeeld in een brief aan de Tweede Kamer.

GENEESMIDDELENSTROOM

NEDERLAND IS EEN belangrijke geneesmiddelenexporteur. Vorig jaar kon de geneesmiddelenindustrie voor 554,5 miljoen gulden uitvoeren. Nederland komt hiermee op de zesde plaats van de geneesmiddelen exporterende landen. De laatste vijf jaar wordt door de Nederlandse geneesmiddelenindustrie steeds ruim dertig procent van de produktie in het buitenland, vooral de Europese landen, verkocht.

Berekend naar de prijs die de producenten er voor weten te bedingen „slikte” Nederland in 1970 voor een bedrag van 716 miljoen gulden aan geneesmiddelen. Daarvan kwam voor 401 miljoen gulden uit het buitenland. De rest was Nederlands fabrikaat.

ONVERZADIGDE VETZUREN

In verband met de belangstelling voor meervoudig onverzadigde vetzuren wijdde de Consumentengids van maart van dit jaar een publikatie aan het gehalte van deze vetzuren in margarine. In het augustusnummer van de Consumentengids geschiedde hetzelfde voor spijsoliën. Het hoogste gehalte aan de begeerde vetzuren blijken de zonnebloemoliën te hebben. Daarna volgen de sojaoliën (meestal gewoon als slaolie aangediend) en de maisoliën. De olijfoliën bevatten maar weinig van de vetzuren-met-de-lange-naam.

Jack Chandu heeft nu een stichting: Totaliteitsdiagnostiek

JACK CHANDU, een goed zakenman, van vele astrologische markten thuis, krijgt een salaris van een door hemzelf opgerichte stichting „Totaliteitsdiagnostiek”. Zijn honoraria en de opbrengst van de boekenverkoop gaan in de kas van de stichting. Die stichting betaalt ook de wereldreizen van de heer Chandu.

Tegen Wim Henk Bakker van het Limburgs Dagblad vertelde Chandu, die tegenwoordig in Den Haag woont, dat de stichting een groot aantal medewerkers heeft, zoals een arts, een psychiater, een statisticus en vele andere deskundigen, „die mij helpen bij mijn onderzoeken”. Een aantal van zijn onderzoeken heeft Chandu nu gepubliceerd in een boek „De wonderbaarlijke wereld der toekomstvoorspellers”.

Wim Henk Bakker, onder de indruk van 's mans kennis van occulte zaken, wilde nu ook wel eens weten hoe dat magnetiseren gaat. Een vraag, die ook menige lezer van ons maandblad zich wel eens zal hebben gesteld. Chandu ontsluit het antwoord fraai met een serie termen uit zijn Oosters occult wereldje. Lees slechts wat Wim Henk Bakker opschreef uit de mond van de grote Chandu „Psychodiagnost, helderziende, astroloog en beoefenaar van vele zogeheten parawetenschappen”, zoals hij bij de lezers van het Limburgs Dagblad wordt ingeleid. Lees en oordeel:

„Jack Chandu grinnikt met een hoog lachje, dat niet goed bij zijn uiterlijk past. Hij kijkt me vervolgens taxerend aan, ontdekt kennelijk niet al te veel cynisme op m'n gezicht en zegt: „Mensen, die goed thuis zijn in de Oosterse mystieken begrijpen hetgeen ik zal zeggen gemakkelijker”. Dan wijst hij op het Yang-yinprincipe uit het Taoïsme, zoals te vinden bij de Chinese filosoof Lao Tsz en het verstoorde evenwicht tussen Yang en Yin, dat door magnetiseren te herstellen zou zijn. Waarmee het voor een gewoon mens allemaal maar moeilijker wordt”.

En wij, die dachten, dat het verstoorde evenwicht tussen Yang en Yin alleen maar door een aantal acupunctuurnaalden kon worden hersteld!

Nog even een paar woordjes uit het boekje van Chandu „De wonderbaar-

lijke wereld der toekomstvoorspellers”: „De mens is een produkt van de erfelijke eigenschappen en de omstandigheden waarin hij is grootgebracht. Bovendien is hij gebonden aan kosmische ritmen, zoals de astrologie die leert”.

Chandu geeft niet alleen adviezen aan enkelingen, maar ook aan (buitenlandse) bedrijven met bijvoorbeeld zo'n 8000 man personeel. Maar dat gebeurt altijd op topniveau, onder strikte geheimhouding. „Dat is dan ook de reden, dat ik op de beurs niet speculeer, of adviezen daarover geef”.

Hij geeft adviezen, die tot stand komen na gesprekken met de betrokkenen en met behulp van de horoscoop en andere diagnosemogelijkheden uit de wereld van de „grenswetenschappen”. Soms ook hypnotiseert of magnetiseert Chandu.

Kant-en-klare spinazie

DE MOEDER DIE haar baby kant-en-klare spinazie uit een potje geeft, kan dat met een gerust hart doen. Uit een onderzoek van de Consumentenbond is gebleken, dat deze spinazie hygiënisch wordt toe bereid. Ze is echter wel erg fijn gemaakt en daardoor alleen geschikt voor baby's tot ongeveer acht maanden.

De Consumentenbond had kritiek op de onvolledige informatie op de etiketten. Wat het bewaren van geopende potjes betreft, werden er zelfs verkeerde adviezen gegeven; één fabrikant vermeldde, dat de spinazie na opening nog vierentwintig uur kan worden bewaard en een ander dat dit wel drie dagen mogelijk is. Terwijl bewaren hier helemaal uit den boze is, omdat zich dan het giftige nitriet kan ontwikkelen. In verband hiermee raadt de Consumentenbond aan geen potjes spinazie te nemen, die meer bevatten dan in één keer wordt opge maakt.

Adresverandering

Verzuim niet bij adresverandering even de wijziging mede te delen aan het correspondentieadres **Oranjestraat 6 te Hilversum**! Dan behoeft U niet bevreesd te zijn één nummer van dit interessante maandblad te moeten missen.

Hoe Van de Moosdijk Belgen geld uitperste

IN DE VIJF gevallen van oplichting, die Willem van de Moosdijk ten laste zijn gelegd is ook de volgende in-en-in trieste zaak, vertelde Jan van Keulen onlangs in Het Vrije Volk. Hij had, naar aanleiding van het faillissement van de „kruidendokter” van Casteren een gesprek met de heer M. Eerenberg te Hilversum. Die, zoals onze lezers weten, over een indrukwekkend dossier over de „Raspoetin van Brabant” beschikt.

Op 25 mei 1932 werd in het Belgische Assebroek Jackie Le Comte geboren. De plaatselijke arts A. Ghysselen stelde vast dat de jongen door prenatale hersenbeschadiging permanent zwakzinnig zou blijven. Later werd Jackie Le Comte voor 90 procent invalide verklaard. De jongeman kan niet zonder verdere verzorging door het leven.

Dokter Ghysselen rapporteert aan de Sociale Voorzorg: „In eer en geweten durf ik te verklaren dat hier geen enkele specifieke therapie mogelijk is en dat de letsels, die de patiënt vertoont, definitief zijn”.

Vader Le Comte, eveneens invalide, moet rondkomen van een sociale uitkering. Op zijn 60ste verjaardag ontvangt hij van de verzekering 60.000 Belgische franken. „Dat geld is voor Jackie als wij er niet meer zijn”, wordt besloten. Maar in 1969 horen ze van de wonderdokter in Casteren. Ze gaan er heen: Jackie met zijn vader en moeder.

„Uw droeve dagen zijn voorbij”, zegt Van de Moosdijk. „Ik zal die jongen eens vlug genezen”. En zo overtuigend sprak de „kruidenspecialist” (aanhalingstekens van ons, red. M.t.d.K.) dat de ouders van Jackie 74.000 Belgische franken (5.300 gulden) betaalden voor een zak waardeloze kruiden. De ouders hadden gevraagd of het niet wat minder kon. Ze hadden het toch al zo moeilijk.

Het antwoord was: „U kunt kiezen of delen. Ofwel u betaalt de 74.000 franken, en uw zoon geneest, of u betaalt niet en hij blijft een sukkelaar. Maar dan bent u, vader en moeder, verantwoordelijk voor zijn ongeluk. Dan hebben jullie meer van het vieze geld gehouden dan van jullie kind”.

Tegen deze argumentatie van Van de Moosdijk konden vader en moeder Le Comte niet op.

Jackie le Comte is nog even zwaar gehandicapt als vóór de kruidenkuur. Maar het leed bij de ouders is alleen nog maar groter, omdat ze weten terwille van hun kind op zo'n afschuwelijke manier te zijn bedrogen.

In Londen is een school voor „de goddelijke gave”

IN UTRECHT LEIDT de Ned. Werkgroep van praktizerende genezers „naturopaten” op — de kwakzalvers van de toekomst. Maar Londen is niet achtergebleven. Daar is een school, waarvoor geen enkele kennis nodig is. Slechts de goddelijke gave is nodig. En... een beetje toneeltalent! Dat is de school voor gebedsgenezers.

Sinds de school begin 1971 van start is gegaan, aldus een medewerker van Het Vrije Volk, zijn er al vijftig geslaagden afgeleverd. De school ligt in een rustig afgelegen huis in het zuiden van de stad.

„Bovenmeester” is de 38-jarige Ron Eager, vroeger beter bekend onder zijn toneelnaam Ronny Martin. Hij trad jarenlang op in theaters en cabarets, waaronder het vroeger om zijn naaktshows beroemde Windmill Theatre in Londen. „Ik leidde een typisch showbusiness-leven vol met drank en feesten”, vertelt hij.

„Ik had toen geen enkele belangstelling voor gebedsgenezing, ik was niet eens bijzonder gelovig”. Maar toen werd hij ernstig ziek. Een medische behandeling hielp niets, zegt hij. Hij kwam er pas bovenop, nadat een gebedsgenezer hem door handoplegging had „bestraald”.

„Ik kreeg toen vanzelf belangstelling voor deze zaak”, aldus Ron Eager. „Toen mij bovendien door verscheidene mediums werd verzekerd dat ik ook de gave tot genezen bezat, besloot ik mijn leven eraan te wijden”.

Wat is nu precies gebedsgenezing? „Een goddelijke gave. Een genezer is alleen maar een medium tussen God en de patiënt. Als God beslist dat iemand moet genezen, brengt hij op ons de kracht over om het te doen. De patiënt hoeft niet eens in dezelfde kamer te zijn. Wij kunnen elke afstand overbruggen”.

Op de school brengt Ron de techniek van het genezen over op andere mensen, die „plotseling” hebben ontdekt dat zij bovennatuurlijke krachten bezitten. Met de medewerking van vrijwilligers leert hij zijn studenten, hoe en waar ze hun handen moeten plaatsen. „Sommige mensen hebben een natuurlijke vaardigheid en kunnen het meteen, bij anderen duurt het wat langer”, vertelt de meester. Hij neemt leerlingen aan uit alle rangen en standen, zoals daar zijn straatvegers en huisvrouwen, beroepschauffeurs en bankdirecteuren.

Ootmoedig

WAT DE CURSISTEN vertellen

over hun beweegredenen en ervaringen, vertoont een opvallende gelijkheid met de getuigenissen in de kringen van broeder Maasbach of Billy Graham. Allen zijn gewone, ootmoedige stervelingen. Allen waren zondaars, die wel van een lolletje hielden, vóór ze zich bekeerden en hun goddelijke gaven ontdekten. Neem nu Wally Pell, een vorkheftruckbestuurder: „Ik ben maar een gewone arbeider, en godsdienst deed me niet zoveel. Uit nieuwsgierigheid ben ik eens meegegaan met mijn broer, die zijn zieke zoontje naar Ron bracht. Hoewel het een erg warme dag was, voelde ik tijdens de genezing mijn handen helemaal koud worden. Toen wist ik dat ik de gave ook bezat. Voor dat gebeurde, was ik een behoorlijk zware drinker, maar nu raak ik geen druppel meer aan”.

Huisvrouw Margaret Waving vertelt in grote lijnen hetzelfde verhaal.

De cursus veranderde haar hele leven, en het handopleggen werd een vrijetijdsbesteding, waar zij veel vol-doening van geniet.

De wonderdoktersschool is niet duur, dat moet gezegd. Een cursus van twaalf weken kost 20 penny (f 1,68) per les. Een handoplegging door Ron of een van zijn pupillen is zelfs nog goedkoper: deze kost helemaal niets. Zoals Ron het uitdrukt: „Je kunt Gods werk niet met geld laten betalen”.

Twee foto's bij het artikel laten zien hoe deze „toneelopleiding” in zijn werk gaat: de eerste stap is het leren plaatsen van de handen op diverse lichaamsdelen van de patiënt. De cursisten dragen korte of lange witte jassen. Een andere foto laat een groep cursisten zien, bezig met het instuderen van het „genezen op een afstand”; de patiënt hoeft er niet eens bij te zijn!

ZWARTE MAGIE wordt in Engeland steeds populairder

TOT GROTE verontusting van de geestelijkheid wordt zwarte magie in Engeland steeds populairder. De groeiende belangstelling voor het occulte manifesteert zich o.m. in de stijgende verkoop van hypnotische grammofonplaten en het toenemend aantal duivelsculten.

In Engeland, vertelt Het Vaderland, een blad dat altijd ruime aandacht aan deze zaken besteedt, hebben zich de laatste tijd bizarre dingen voorgedaan. Die worden dan toegeschreven aan zwarte magie: het lijk van een kind werd uit het graf gestolen; een jongeman hing zichzelf op nadat zijn vriendin hem „behekst” had; een andere jongeman werd vervolgd wegens moord nadat het lijk van de kleinzoon van een burggraaf was gevonden bij een met bloed bevlekte brief met de woorden „gegroet zij satan”. Op de andere kant van het papier stond het Onze Vader achterstevoren geschreven.

„Dit is een probleem, dat de kerk de laatste 200 jaar niet meer onder

ogen heeft behoeven te zien,” zei de eerwaarde Tom Willis op een synode in Noord-Engeland.

„Maar overal in het land ontdekken de priesters op het ogenblik, dat zij duivels en boze geesten moeten uitbannen,” zo zei deze Anglikaanse geestelijke verder. „De mensen wenden zich af van materiële zaken als automobielen en koelkasten; het bovennatuurlijke wint terrein. Steeds meer mensen beginnen te knoeien met voorspellingen, séances, tovenarij en zwarte magie.”

Volgens de politie zijn sommige leden van de naar raming 18 zwarte-magie-groepen in het gebied van Londen gerespecteerde zakenlieden. Zij voeren naaktdansen uit en houden „zwarte” kerkdiensten. Door hun zwarte magie worden zij een gemakkelijke prooi voor chanteurs, aldus de politie.

Afpersers beleven gouden tijden aan de groeiende belangstelling voor het occulte. Soms worden Westindische immigranten, die geloven in de voodoo-achtige

„juju” magie, hun slachtoffer. Een gebedsgenezer uit Birmingham is onlangs tot 8 jaar gevangenisstraf veroordeeld, omdat hij een vrouwelijke immigrant 670 pond sterling had afgezet voor het weggagen van boze geesten met bizarre technieken als het zalven van de vrouw met olie en het hebben van geslachtsgemeenschap met „boze geesten”.

Doordat steeds meer mensen worden gefascineerd door het occulte, neemt ook de belangstelling voor het spiritisme toe. In de spiritistische boekhandel in Londen's Great Queen Street wordt op het ogenblik ontzettend veel verkocht. De nieuwste bestsellers zijn „Door de mist”, „Ik hoor een stem” en „Het leven begint na de dood”.

Een Londense restaurateur weet bekwaam munt te slaan uit de rage. Hij heeft in Londen een somber „café macabre” geopend dat versierd is met gipsen skeletten en tafels in de vorm van doodkisten.

Luguber geval van kwakzalverij

Een vreemd geval van kwakzalverij heeft zich in Italië voorgedaan. Daar hield een vrouw, die als kwakzalver optrad, vier dagen lang het lijk vast van een van haar slachtoffers. Zij weigerde de weduwe de toegang tot haar woning in Milaan. De politie kwam er aan te pas, die de deur forceerde. Het lichaam van de overledene was al in staat van ontbinding.

De vrouw werd gearresteerd. Bij het onderzoek bleek zij van geboorte een Duitse te zijn, Ingeborg Stern genaamd. Zij kwam uit Dresden en was vijftien jaar geleden in Milaan gaan wonen. Daar gaf zij zich uit voor wonderdokter. Zij was al eerder in aanraking geweest met de politie voor het onbevoegd uitoefenen der geneeskunst met dodelijke afloop.

Het slachtoffer bleek de 44-jarige Contiglozze te zijn, een bewoner van Rome, die economie had gestudeerd en verbonden was als expert in economische zaken aan een instantie van de Europese Economische Gemeenschap. Hij was ongewoonlijk ziek en had zich in wanhoop door de Duitse laten behandelen.

WIE HELPT WIE

WIE HELPT WIE is de titel van een informatieboekje, dat als vraagbaak voor huisartsen, andere groepen van medische specialisten, paramedici, maatschappelijk werkers, wijkverpleegsters enz. is bedoeld.

Het boekje bevat adressen en opgaben van het werkterrein van alle landelijke organisaties die op het gebied van de gezondheidszorg voor lichamelijk of zintuiglijk gehandicapten werkzaam zijn. Daarnaast is een samenvatting gegeven van de maatregelen die van de zijde der overheid

DE NUMMERS van dit register verwijzen - evenals dat met de jaargangen te beginnen met 1968 het geval is - naar de bladzijde n. In de jaren voor 1968 werd eenvoudig verwezen naar de nummers van de maandbladen. Voor wie over de losse exemplaren beschikt, volgt hier een sleutel van de paginering van de voorpagina's van de verschillende nummers van het Maandblad tegen de Kwakzalverij, in 1971 verschenen.

Januari blz. 1, februari blz. 5, maart blz. 9, april blz. 13, mei blz. 17, juni blz. 23, juli blz. 27, augustus blz. 31, september blz. 35, oktober blz. 39, november blz. 43, december blz. 49.

Aardstralen	1	Horoscoop	7	Neushoorns bedreigd	26
Acupunctuur	36, 43, 48	Houdini (en Houdin)	3	Niehans, prof. Hans t (cellentherapie)	41
Alphen, Huib van t	30	Hygiëne	24	Occultisme (tv-serie Zienstijze)	17
Aphrodisiac	26	Hypnose	28	Paardemest	20
Armband (met magneetjes)	24	Index 1970	8	Paramedische werkers	20
Armgaard, prinses —	31, 35	Issels, dr. Joseph	1, 4, 11, 38	Pendel (kwakzalversapparaat)	25
Artsen op rand van kwakzalverij	49	Jacobson, mr. J. D.	6	Peters (staatscommissie —)	35
Arigo, Zé, spiritist	37	Johnson, dr. M., Lund, gast- docent parapsychologie	27	Placebo's	1
Aslan, prof.	7	Jongepier, bekeerde magnetiseur	30	Prinse-Corte, E. (van Standaard- buiten) 10, 12, 15, 21, 30, 39, 40	40
Astrologie	9, 18	Kalenderactie Pro Juventute	48	Procaine (in KH3)	7
Bakker, dr. L. F.	35, 51	Kel snijden	4	Pseudo-anesthetist	4
Beestjes in de oren	45	Kersenhakhoust	41	Pseudo-anesthetist	25
Bender, prof. Hans — Freiburg (i.B.)	26	Kinderhemdjes	38	Reispielen	29
Bergen, Martien van — Elst, Paragnot	52	KH 3 (prof. Aslan)	7	Reston, James (acupunctuur)	48
Bernhard, prins (acupunctuur)	36, 43	Khotso Setoentsa, toverdokter	29	Rijks Voorlichtings Dienst	31
Bezwaarding (Commentaar)	35	Knap, Henri A. A. R. (Dagboekanker)	18, 46	Schoolproject spiritisme	22
Bitter in de mond	48	Knopen in de wol	46	Schoonheid per post	10
Blackie, dr. Margie	34	Koffiebaden	33	Seeland, A., helderziende	47
Blinddoek	2, 28	Koningshof, Haerzultens (vasolastine)	38	Sidney, Sir Phillip — (horoscoop)	7
Board, Lillian (Engelse atlete)	4	Kruidengids	22	Slow, Young Chal — acupuncturist	36, 43
Brown, Rosemary	29	Kruidenhuis De Magneet	24	Sipers, Jan —	44
Brusseard, D., arts	51	Kruidennegocle Jan Sipers, Elslo	44	Softenoproces	44
CA 15 (geneesmiddel dr. Issels)	2	Kruisinga, Staatssecretaris	20, 24	Soleil, Madame, Franse waarzegsters	11
Cantineaux, A. P. H., magnetiseur	32	Kruger, Paul, Schat van —	29	Sonnambule, Mme. Romani, op Alkmaarse kermis	46
Capsulevorm geneesmiddelen	9	Kruseman, mr. G	1	Spiraalveren (matras)	2
Collard-Vittali	37	Kwakzalver (anecdotes)	28	Spiritisme	3, 21, 22, 29
(helderziende Margot)	37	Kwakzalversrapport (zie Staatscommissie)		Staatscommissie-Peters	1
Contactlenzen	23, 26	Leeuwen, Van	38	Standaardbuiten, wonderdoenster van — zie mevr. Prinse- Corte, E.	
Cosmetica	25	Librium	37, 48	Systeendenken in gezond- heidszorg	33
Croiset, Gerard	10, 26	Liefdesmiddel	26	Televizier Avro (cursus NWP)	51
Croiset junior bij prinses Armgaard	31, 35	Luchtbevochtigers	10	Tenhaeff, prof. dr. W. H. C.	13, 23, 27
Diagnose stellen	35	Luminal per postorder	49	Toekomstvoorspelling '72	52
Drugs	5, 9, 27	Maasbach, John	13	Tokuda, Hiroshi, Japanse enzymen- en zaagselgezeer	33
Duys, Willem	3, 9	Maex, dr., Mechelen	34	Toverdokter uit Transkel	29
Eerenberg, M.	9, 35, 42	Magneet(armband)	24	Unitologie	14
Enzymen (zaagsel en —)	33	Magneet (kruidenhuis)	24	Uyldert, Mellie	17
Enzypharm, Soest	38	Mao-citaten bij wonder- genezingen	38	Vasolastine	38
Feldsjer-systeem (Sowjetunie)	20	Margarine-reclame	19	Verbrugh, H. S., arts	45
Fonteln der Gezondheid (Madrid)	20	Margot, helderziende t (Collard-Vittali)	37	Vermageringskruiden	24
Gehandicapt kind (ouders bedrogen)	41	Markante facetten (artikelen-serie)	39, 43, 49	Vermageringskuren	4
Gebedsgezellig	13	Mergplijjeszalf	8	Vitamine, reclame	4
Geneesmiddelenconsumptie	30	Mességué, Maurice	11	Vleugels, Carolus	25, 52
Gezondheidszorg	33	Migrainegenezing (Maex)	34	Volkstelling	13
Griezelreliëfs door Engeland	29	Moosdijk, Willem van de 3, 5, 9, 10, 15, 16, 29, 35, 36, 42		Wichelroede	1, 12
Groot, A. P. N. de	14, 31, 39, 43, 49	Id. faillet	50	Wiener Blut (occult)	3
Halvaret	30	Mullenders (pastoor)	15	Wings (alias van Carolus Vleugels)	25, 52
Handelsblad NRC	5, 45	Naturopathenopleiding van de NWP	45, 46, 51	Zaagselbaden	33
Hekserij, moderne —	6	Ned. Werkgroep Praktiserende Genezers (NWP)	13, 45	Zielsverhuizing (in Ecuador)	16
Helderziendheid	26			Zorab, G. A. M.	15, 23
Heyligers, Roswinkel	22				
Hiaat, Het —	49				
Homoeopathie in Engeland	34				
Hoogtezonnen	20				
Hoppen, John F., Aken	13				

voor deze groepen van gehandicapten zijn genomen.

De oplage van deze eerste druk van het 96 pagina's tellende boekje „Wie helpt wie?” is 30.000 exemplaren.

Deze voor Nederland nieuwe en unieke uitgave kwam tot stand op initiatief van het Prinses Beatrix Fonds, die de uitwerking toevertrouwde aan een werkgroep, die echter verzuimde

om de Vereniging tegen de Kwakzalverij, die over zeer goede informatie beschikt in de adressenlijst onder te brengen.

Ook particulieren die belangstelling hebben voor het boekje „Wie helpt wie?” kunnen dit bestellen door f 3,— over te maken op giro 700.000 ten name van Prinses Beatrix Fonds, 's-Gravenhage.

Bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; E. Mijnders, Tandarts te Amsterdam; Mevr. J. W. J. Vermeulen, Berkenrodestraat 23 te Haarlem, Secretaresse; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mr. J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; J. J. Aukema, Dierenarts te Steenwijk; Mr. J. D. van den Berg, Vice-President Arrondissements-Rechtbank te Arnhem; J. E. Bulter, Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid te Zwolle; P. L. Stal, Arts te 's-Gravenhage; J. van Baak, Dermatoloog te Utrecht; J. M. de Haas, Tandarts te Heemstede; Mev. Drs. P. H. van Marle, Apotheker te 's-Gravenhage; J. W. Gosker, Inspecteur van Politie te Arnhem; J. Noord te Amsterdam.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 10,—; voor studerende f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Oranjelaan 6, Hilversum. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, Amsterdam-Zuid. Postgiro van de Vereniging 32237 te Amsterdam. Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA B.V.
Amsterdam

BLZ. 10

Abonnement per jaar franco per post
bij vooruitbetaling f 10,—;
studerende f 2,50

Correspondentie Oranjelaan 6, Hilversum.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keerberg 54, Amsterdam-Z.

Opricht 1 januari 1881

Markante facetten

Aanmoedigingspremie

door A. P. N. de Groot, arts, voorzitter
Vereniging tegen de Kwakzalverij

De strafvervolging tegen de „Wonderdoenster van Standaardbuiten”, in augustus van het vorige jaar voor het kantongerecht te Utrecht gehouden, werd - door de eraan inherente merkwaardige aspecten - oorzaak van het ontstaan van deze rubriek.

In het eerste artikel werd - zonder raadpleging van enige horoscoop - gesteld, dat een hoger beroep niet onwaarschijnlijk moest worden geacht.

Gespeend van elk vleugje helderziendheid werd tevens voorspeld, dat de rechtbank te Utrecht zich t.z.t. zou spiegelen aan de onbetrouwbaarheid die deze delinquente voor de rechtbank te Breda had ten toon gespreid.

Met meer dan gewone belangstelling werd dan ook de zitting van de meervoudige rechtbank tegemoet gezien en de behandeling op de voet gevolgd.

Dit laatste vooral ook, omdat bij de vorige behandeling de rechtskundig raadsman, de arts-jurist Dr. Mr. Dr. W. Schuurmans Stekhoven, - getuige het verzamelen van een aantal wetenschappelijke titels voorzien van een méér dan behoorlijk intellect - blijk had gegeven niet (meer?) de beschikking te hebben over een evenredig hoogstaand medisch geweten.

1 De strafzaak werd een waardige behandeling van de begane overtredingen. Door de indringende wijze, waarop de President van dit college zijn vragen stelde, kwam onomstotelijk vast te staan, dat delinquente b u i t e n e n i g e n o o d z a a k e n z o n d e r d e g e r i n g s t e k e n n i s van het menselijk lichaam en van welk onderdeel van de geneeskunde dan ook, de Wet op de uitoefening van de Geneeskunst talloze malen had overtreden. De zéér gericht

vraagstelling leidde er verder toe, dat tevens werd bewezen hoezeer verdachte z o n d e r o o i t o v e r l e g met een deskundige te hebben gepleegd, al deze overtredingen louter op e i g e n „k r a c h t” had begaan.

De President stelde - o.i. zeer terecht - dat dit dilettantisme zonder enige kennis van zaken gevaarlijk kàn zijn.

Een uitspraak, die de MEDICUS-jurist de merkwaardige ontboezeming ontlokte, dat h e m d i t t é v e r g i n g.

Een eerste aanduiding, dat laatstgenoemde het met eigen medisch geweten - voor zover (nog) aanwezig - niet à te nauw (meer) neemt.

Tegenover de rechtlijnige benadering van de kwestie door de President, de Officier van Justitie en de - als getuige-deskundige gedagvaarde - Inspecteur van de Volksgezondheid viel - mede hierdoor - het langdradige, op zweverig occultisme stoelende, pleidooi van de Dr.Mr.Dr. wel wat uit de toon. In deze pleitrede kwamen zoveel opvallende uitingen voor, dat het zin heeft hieraan in een volgend artikel de nodige aandacht te besteden.

2 In onze vorige bijdrage inzake de wetsovertredingen van de „Wonderdoenster van Standaardbuiten” werd met nadruk geconstateerd, dat de c o m b i n a t i e ARTS-JURIST - voor een rechtskundig raadsman bij zaken als de onderhavige o g e n s c h i j n l i j k een ideale - gevaarlijke consequenties in zich bergt. Kwam dit er bij de behandeling voor de kantonrechter reeds levensgroot uit, tijdens de zitting van de rechtbank bleek enige malen hoezeer de „roeping” van de arts in het gedrang moest komen

als het erom ging die van de jurist te demonstreren.

Een en ander zal in de komende beoordeling van de waarde van het pleidooi te uit en te na aan de orde worden gesteld.

3 Slechts op een klein onderdeel bleek de raadsman sinds zijn optreden voor het kantongerecht iets meer reëel inzicht te hebben gekregen. Verklaarde hij voor de kantonrechter nog, dat zijn cliënte gebedsgenezingen zou hebben uitgeoefend en dat haar daadwerkelijke handelingen daarbij slechts b i j z a a k zouden zijn geweest, nu noemde hij - echter pas nadat de President reeds enige malen deze handtastelijkheden van de verdachte streng had gegispt - ze toch wel v e r k e e r d.

4 Teneinde zijn cliënte te ontlasten legde de MEDICUS-jurist - uit begrijpelijke juridische overwegingen - de rechtbank een aantal briefjes voor, waarin nota bene artsen eigen patiënten verwijzen naar de hulp door delinquente. Het medische geweten van deze (dubbel gedoctoreerde) raadsman moet hierbij toch wel een grote knauw hebben gekregen dunkt ons zo.

Nuchter beschouwd toch wordt hierdoor het schriftelijk bewijs van ernstig ondermijnen van het vertrouwen in de stand van de geneesheren openlijk aan de rechtbank voorgelegd.

DE GEWRAAKTE ARTSEN TOCH ZETTEN DOOR HET AFGEVEN VAN DE VOORGELEGDE VERKLARINGEN ONBEVOEGDEN AAN DE WET OP DE UITOEFENING VAN DE GENEESKUNST TE OVERTREDEN.

Bij een goede samenwerking tussen de verschillende officiële instanties moet het o.i. in de lijn liggen - de Officier van Justitie heeft het toezicht op de uitvoering van uitspraken van een Medisch Tuchtcollege - dat deze, door medici begane overtredingen langs de geëigende weg van de Geneeskundig Inspecteur van de Volksgezondheid aan het oordeel van het betreffende Medisch Tuchtcollege worden voorgelegd.

Hier moge worden verwezen naar het lot van de arts uit Baarn, die in

VERVOLG OP BLZ. 12

Aanmoedigingspremie

VERVOLG VAN BLZ. 11

1963 - ais getuige à décharge - voor de rechtbank te Utrecht verklaarde jarenlang met een onbevoegde te hebben samengewerkt. Deswege bij het iudisch Tuchtcollege aangeklaagd werd hem voor dit ondermijnen van het vertrouwen in de stand van de geneesheren een fikse (straf)maatregel opgelegd.

5 Een - minstens even merkwaardig - deraillement was dat van de 75-jarige oud-kantonrechter, die als getuige à décharge in de onderhavige zaak tegen de „Wonderdoenster van Standdaarbuiten” door de Dr. Mr. Dr. voor het front werd gehaald. Zonder blikken of blozen verklaarde deze oud-magistraat dat een stevige (Lies)-greep in zijn lendenen de klachten over pijn in de rug acuut had doen verdwijnen.

Het drong klaarblijkelijk niet tot deze oud-rechtspreker door, dat hij met zijn verklaring onder ede in het openbaar kond deed van het feit, dat hij - als oud-kantonrechter - lak aan wettelijke bepalingen heeft en rustig onbevoegden aanzet tot wetsovertredingen.

Naar onze mening een bewijs van zijn ondermijnen van het vertrouwen in de stand van de juristen en als zodanig rijp voor behandeling door de juridische tuchtrechter. Wij zijn uitermate benieuwd inzake deze kijk op het ongeoorloofde van de handelingen van artsen en van een oud-kantonrechter - eenzelfde bezwaar geldt natuurlijk ook voor elke niet-medicus en niet-jurist, die op dezelfde wijze aanzet tot wetsovertreding - het oordeel van juristen te vernemen.

Wij vragen ons in gemoede, maar wel met grote bezorgdheid, af waar het met de Volksgezondheid naar toe gaat als medici en juristen hun beroeps-geweten naar believen in de ijskast kunnen zetten en straffeloos in het openbaar kunnen aankondigen de Wet op de uitoefening van de Geneeskunst aan hun laars te lappen.

6 Ook de verschillende VONNISSEN tegen de „Wonderdoenster van Standdaarbuiten” geven nogal stof tot overdenken.

a. Het vonnis van de kantonrechter te Zevenbergen werd - in hoger beroep door de rechtbank te Breda - vrijwel gehalveerd.

De - deemoedige - verklaringen van delinquente door haar toenmalige verdediger ervan te zijn overtuigd, dat haar handelingen niet geoorloofd wa-

ren en dat ze daarom hiermede was gestopt, heeft naar alle waarschijnlijkheid er het zijne toe bijgedragen de rechters mild te stemmen.

b. Hoe bedriegelijk deze belijdenis is geweest moge volgen uit het feit, dat delinquente - inmiddels naar Utrecht verhuisd - binnen het halve jaar haar malafide praktijken ijskoud heeft hervat.

Dit bracht haar voor de kantonrechter aldaar. Deze - zich aan de onbetrouwbaarheid van verdachte spiegelend - veroordeelde haar tot 6 maal 7 dagen hechtenis, waarvan 6 maal 5 dagen voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar.

c. Uit de eis van de Officier van Justitie bij de meervoudige rechtbank te Utrecht bleek ook deze magistraat overtuigd van het grote gevaar voor de Volksgezondheid, gelegen in de (mis)handelingen door verdachte. Hij eiste zes weken onvoorwaardelijk. Een wel zéér zware straf, vooral als daarbij wordt overwogen, dat vrijwel alle andere onbevoegde wetsovertreders openlijk soortgelijke vergrijpen begaan zonder hiervoor te worden vervolgd.

d. In hoeverre de rechtbank bij zijn beraad met deze discrepantie rekening heeft gehouden noch ook in hoeverre dit college door het - zeer langdradige en occultvolle - pleidooi van de medicus-jurist is beïnvloed valt niet na te gaan. Feit is, dat de uitspraak: 6 maal 3 dagen gevangenisstraf v o o r w a a r d e l i j k met een proeftijd van twee jaar en 6 maal f 100,— boete door delinquente na een zenuwslopende onzekerheid sinds de lang niet malse eis - onder een diepe zucht van verlichting - als een l a c h e r t j e moet worden gevoeld.

Nuchter beschouwd is deze geldelijke straf voor delinquente, die zich in het jongste verleden reeds van een hogere boete niets heeft aangetrokken, als het ware een a a n m o e d i g i n g s p r e m i e.

Dit te meer als wordt overwogen - een precedent heeft zich reeds voorgedaan - dat de mogelijkheid niet uitgesloten moet worden geacht het totale bedrag van de boete als b e d r i j f s o n k o s t e n aangemerkt te krijgen voor de inkomstenbelasting. Een wel héél wonderlijke zaak naar onze mening.

Het resterende geldelijke stropje zal door delinquente gerust wel worden gezien als goed voor de denderende reclame, die zij door een soepele berechting ongewild (?) heeft gekregen.

Dit nog te meer als bovendien bij eventuele recidive binnen de proeftijd en dat kan niet uitblijven als de „door God gedrevene” haar woorden: „Ik ga

door, ik kan niet anders” gestand zal doen - de hand niet wordt gehouden aan ten uitvoerlegging van het voorwaardelijke gedeelte van de straf. Dan zou het hek van de dam zijn en de straf inplaats van preventief te werken een stimulans zijn voor het continueren van de onwettige praktijken.

Naar onze mening kunnen vonnissen inzake overtreding van de Wet op de uitoefening van de Geneeskunst pas preventieve werking hebben als ze aan een paar voorwaarden voldoen.

In de eerste plaats is dit het opleggen van een - op de juiste wijze gedoseerde - vrijheidsstraf, die niet alleen de terechtstaande overtreder tot nadenken zal dwingen, maar die tevens voor alle andere wetsovertredende onbevoegden een ernstige waarschuwing betekent.

Van welhaast evengroot belang voor de Volksgezondheid moet worden geacht in een g e m o t i v e e r d e uitspraak OOK aandacht te besteden aan de grote discrepantie bij het vervolgen van overtredingen in dezen.

Daar het laatste moet worden gezien als in de eerste plaats een gevolg van een eeuw-lang manco in het Overheidsbeleid moet het opportuun worden geacht de verantwoordelijke Overheid ervan te doordringen, dat hierin ten spoedigste verbetering dient te worden gebracht.

Eén van de manieren om dit doel te bereiken kan o.i. zijn in de motivering van strafzaken als de onderhavige heel duidelijk uit te laten komen wáár de schoen wringt: het ontbreken van een - optimaal bemand - apparaat ter handhaving van wettelijke bepalingen.

A. P. N. DE GROOT

Diëtistische wonderdrank „Cocona”

IN HET MAANDBLAD van de Vereniging van suikerzieken, Diabc wordt gewaarschuwd tegen een advertentie die in de Bilthovense Courant werd gepubliceerd. In die advertentie deelde Gert Ijff te Bilthoven mee, dat het natuurprodukt „Cocona” bekend staat als een „diëtistische wonderdrank voor suikerzieken”. Insuline injecties zouden door het gebruik van Cocona praktisch overbodig worden gemaakt.

Dat is wel een bijzonder gevaarlijke opvatting. De redactie van Diabc is er van overtuigd, dat het niet nodig zal zijn haar lezers hiervan te overtuigen, maar zij vindt het wel op haar plaats tegen zulk een misleidende advertentie een ernstige waarschuwing te laten horen.

Van de Moosdijk richtte ook geneeskundig schade aan

OP 20 JANUARI moest de 45-jarige Willem van de Moosdijk, de „Raspoe-tin van Brabant”, de „kruidenspecialist van Casteren” zich voor de recht-bank te 's Hertogenbosch verantwoorden, verdacht van oplichting.

De verdachte verbleekte wel toen hij de eis hoorde: twee jaar gevangenis-straf. De parketwachter haalde behulpzaam een glas water. „Doe er wat kruiden in”, zei een stem in de zaal.

Het vonnis werd een half jaar gevangenisstraf en een half jaar voorwaar-delijk met een proeftijd van drie jaar.

Op de laatste dag waarop dit nog mogelijk was is Van de Moosdijk in hoger beroep gegaan. Ook de officier tekende hoger beroep aan.

VAN DE MOOSDIJK, die door ver-slaggevers werd beschreven als een „corpulente man met vest en horloge-ketting” betrok zijn kruiden van de firma De Nijs uit Lunteren hoewel hij het in zijn advertenties voorspiegelde alsof hij die door inboorlingen in alle mogelijke landen liet zoeken. Van de Andes tot de Himalaja, zo kon men het lezen in een advertentie in de Weense Kurier - een advertentie, die hij overigens nooit heeft betaald, zo-dat deze Kurier thans tot de concu-rrente crediteuren in het faillissement behoort.

Uit de menigte van feiten, die de of-ficier van justitie te 's Hertogenbosch, mr. J. Hulleman, ter kennis waren ge-komen in de afgelopen twee, drie jaar, had men drie feiten gekozen, die in-dien bewezen, het misdrijf van op-lichting inhielden.

Ongewijzigd doorverkocht

HET GERECHTELIJK laboratorium dat de kruiden had onderzocht had tussen de bestanddelen maar twee planten uit de tropen gevonden. De overige kruiden waren van Europese herkomst: salie, venkel, korenbloem, etc. Ongewijzigd verkocht Van de Moosdijk ze door. Maar hij liet er zich wèl voor betalen. Een zak van twee kilo kostte Van de Moosdijk inkoop f 15,56 - en dat nog wel inclusief de BTW! Van de Moosdijk bestelde enorme hoeveelheden bij de firma in Lun-teren. Maar die twee kilo van f 15,56 inkoop sleet hij voor f 2300,— (32.000 frank) aan mensen, die genezing zoch-ten.

Van de Moosdijk zei dat deze re-kening niet helemaal opging, want hij had tussen de twintig en dertig wa-gens lopen om al die kruiden weg te brengen en veel patiënten werden ook telkens met een dure taxi uit België gehaald en weggebracht, drie jaar.

Dit laatste argument bleek nieuw voor de president van de Bossche rechtbank, mr. Th. Geense, maar de in de zaak gehoorde Belgische getuigen bleken op eigen gelegenheid naar de

wonder-genezer van Casteren te zijn gekomen. En, mogen wij er aan toe-voegen: die vloot van meer dan twin-tig wagens was opgedoekt, kort na de televisie-uitzending van 13 decem-ber 1938 toen niemand in Nederland de dure kruiden meer kocht. Toen het in Nederland niet meer ging begon v. d. Moosdijk zijn activiteiten over de landsgrenzen - allereerst in België, la-ter ook in Frankrijk, Duitsland, Oos-tenrijk

Een goudkuur

EEN POSTBODE UIT het Vlaamse dorp Bertem, de heer Wij, had 2500 gulden betaald voor een z.g. goudkuur om zijn vrouw van evenwichtsstoornissen af te helpen. „Een voordeliger kuur kon niet baten”, had Van de Moosdijk het echtpaar voorgehouden, dat naar de riante bungalow in Cas-teren was gereisd. De postbode had later een werkzaam aandeel gehad in het leggen van contacten met andere gedupeerden. Hij was een van de ge-dupeerden, die tenslotte door inscha-keling van een advocaat kans zagen tweemaal 25 pct van het betaalde be-drag terug te krijgen.

Het meest schrijnende geval betrof een echtpaar uit het Belgische Asse-broek dat met zijn geestelijk gehandi-capte zoon - gehandicapt bij de ge-boorte door een tangverlossing - voor twee pakken kruiden ruim 5000 gulden had betaald. In september 1969 had Van de Moosdijk aan een echtpaar uit St. Niklaas, waarvan de vrouw zenuw-patiënt was, twee zakken kruiden voor 32.000 frank verkocht.

Bij het verhoor van de getuigen ver-klaarde de vrouw van de postbode - nog altijd niet genezen van haar even-wichtsstoornissen - dat zij tegen de kruidendokter had gezegd: Maar me-neer, dat is wel erg duur. Waarop Van de Moosdijk zich tot haar richtte en zei: Madammeke, zoude gij niet gêne genezen? Ik zal u beter maken. Na drie maanden is het al zover, maar gij moet het twaalf maanden volhouden.

Nonnetje bestond niet

VEEL INDRUK BLEEK in België het in de advertentie vermelde feit heb-

ben gemaakt dat een nonnetje uit Geel van een ernstige ziekte plotse-ling was genezen na een kuur van v. d. Moosdijk. Het onderzoek heeft uit-gewezen, dat van deze wondergene-zing niets waar is: het nonnetje be-staat niet.

Tegen de ouders van de gehandi-capte jongen had Van de Moosdijk gezegd: Hij moet de thee van mijn kruiden drinken. Over een jaar is hij genezen. En de kruiden waren zeld-zaam; ze waren door inboorlingen in verre landen geplukt en mede door het vervoer waren ze zo duur gewor-den

Over zijn advertenties verklaarde Van de Moosdijk voor de rechtbank: Ja, die journalisten maken er maar wat van Ofschoon journalisten geen advertenties plegen te schrijven. In 1968 - het jaar dat eindigde met het onthullen van het optreden van Van de Moosdijk in het Avro-programma Voor de vuist weg - betaalde Van de Moosdijk aan advertenties 85.000 gld. Bij de Nijs in Lunteren kocht hij dat jaar voor 67.000 gulden aan kruiden.

Bar en boos, wat de verdachte had gedaan. Aldus mr. Hulleman in zijn re-quisitoir. Listige kunstgrepen, het aan-nemen van een valse hoedanigheid en een samenweefsel van verdichtselen achtte de officier in de drie tenlaste gelegde gevallen bewezen.

Listige kunstgrepen

LISTIGE KUNSTGREPEN vormden de advertenties met hun bedriegelijke inhoud.

Op het ogenblik, dat Van de Moos-dijk zich een expert in kruiden noem-de - hij zou er zelfs voor in China zijn geweest, of all places! - nam hij een valse hoedanigheid aan.

Als een samenweefsel van verdicht-selen zag mr. Hulleman de kwestie van de kruiden-zoekende inboorlin-gen, het dreigen door Van de Moos-dijk dat een van de als getuige ge-hoorde patiënten „in een rolstoel zou eindigen”, de zwakzinnige jongen zou overlijden en verder de stellige belof-te, dat als de jongeman de kruiden gebruikte er na enige maanden gene-zing zou volgen.

Als raadsman trad op mr. Nol van Bakel die de uiterste clementie pleit-te en tegen de rechtbank zei: „Hier voor u staat een getekend en gekweld man, die aan het eind van zijn krach-ten is”. Hij zei voorts, dat er tegen de verdachte een soort lynch-mentaliteit heerste. „Van een pressiegroep zal en moet de man hangen.” Dit proces komt als mosterd na de maaltijd,

VERVOLG OP BLZ. 14

Bestaat er een vloek van Toetanckamon?

MET DE GROTE tentoonstelling te Londen van schatten uit het graf van de Egyptische farao Toetanckamon, die omstreeks 1350 voor Christus leefde, leest men ook weer over de z.g. vloek die op de opening van dit graf, in 1922 ontdekt, zou rusten. De rijke schatten, die men in dit koningsgraf vond, zijn vrijwel altijd in het museum te Cairo gebleven, maar worden nu tijdelijk te Londen tentoongesteld.

Bij de voorbereiding daarvan was nauw betrokken de directeur-generaal van de Egyptische oudheidkundige dienst, Gamal Mehrez. Tijdens die voorbereidingen stierf hij aan een hersenbloeding. De kranten herinnerden er aan, dat de financier van de expeditie van 1922, lord Carnarvon, drie weken na de ontdekking van het graf als gevolg van een muggebeet stierf.

De voorganger van Gamal Mehrez stierf enige jaren geleden aan een beroerte, kort nadat hij zijn handtekening had geplaatst onder een overeenkomst om in 1967 een gedeelte van de schatten in Parijs ten toon te stellen. Howard Carter echter, de ontdekker van het graf - het eerste koningsgraf, dat men ongeschonden aantrof - loochenstrafte de „vloek”. Hij stierf in 1939, zeventien jaar na de ontdekking, die hem beroemd maakte. De archeoloog bereikte de leeftijd van 65 jaar.

VAN DE MOOSDIJK BERECHT VERVOLG VAN BLZ. 13

aldus mr. Van Bakel. „De duif is dood”. De handel is kapot. Mr. Van Bakel vond ook, dat Van de Moosdijk altijd „een gezond pak kruiden had verkocht, dat dan wel te duur mag zijn geweest, maar geen hasjiesj of andere smeerlapperij bevatte”.

Dit „gezonde pak kruiden” was dan wel in tegenstelling tot wat mr. Hulleman in zijn requisitoir had opgemerkt, namelijk dat Van de Moosdijk behalve financiële schade ook geneeskundige schade had aangericht, zoals altijd bij een kwakzalver. Woorden, die wij in dit maandblad nog eens extra willen onderstrepen.

„Hier en nu” wekte medelijden op voor verkeerde figuur

KORT VOORDAT Willem van de Moosdijk zich voor de Bossche rechtbank moest verantwoorden, verdacht van oplichting, kon men in de televisierubriek Hier en Nu van de NCRV nog een fraai staaltje zien van de wijze waarop sommige verslaggevers hun taak menen te moeten opvatten. Zij zoeken niet naar een zo nauwkeurig mogelijke weergave van wat er aan de hand is - neen, ze hebben iets in hun hoofd en daar sturen ze het op aan. Daarop zijn al hun vragen gericht en door knippen en monteren krijgen zij het verlangde effect bij een oncritische kijker.

Zo zag men de televisieverslaggever Sleuwenhoek van Hier en Nu beurtelings aan tafel zitten bij de familie Van de Moosdijk in de Zandhoeve te Casteren en bij de heer Eerenberg in Hilversum, de heer Eerenberg, die in een uitzending van „Voor de vuist weg” van Willem Duys de staf brak over de verkoopmethodes van Van de Moosdijk. Dat was op een tijdstip dat deze een vloot van meer dan twintig bestelwagentjes het land inzond: massamedicatie met kruiden - je reinste kwakzalverij. En nog een dure óók!

Een opgepepte zaak?

DE VERSLAGGEVER BLEEK zich weinig in de zaak te hebben verdiept - dat viel tenminste af te leiden uit de inleiding. En hij confronteerde de heer Eerenberg met het verwijt, dat deze een heksenjacht op Van de Moosdijk zou zijn begonnen. En of het geen opgepepte zaak was. En: gaat dit niet te ver?

Let wel: twee dagen later zou Van de Moosdijk twee jaar tegen zich horen eisen! Een van de antwoorden van de heer Eerenberg was, dat Van de Moosdijk misbruik heeft gemaakt van het feit, dat mensen die met de dood in de schoenen liepen, geneigd zijn nog een laatste strohalm vast te grijpen. En dat is iets dat te ver gaat!

Overigens is de opmerking van de heer Eerenberg, dat men beter naar een arts kan gaan, in plaats van zich

pakjes met kruiden in de hand laten duwen, uit de opnamen geknipt: ja, het hele aspect van het onbevoegd uitoefenen der geneeskunde kwam nauwelijks ter sprake. Van de Moosdijk bekende zonder meer dat hij daar een paar maal voor was veroordeeld. En daarmee basta! „Ik kan mij er heel goed bij neerleggen.”

— Waarom hebben ze zo over u geroddeld? luidde een vraag aan Van de Moosdijk. Let wel: geroddeld en roddel houdt nog wel iets in van kwaadsprekerij, het erger voorstellen dan het in werkelijkheid is.

Bespionneerd

WELNU, VOLGENS Van de Moosdijk, was dat het werk van een comité in België, door de heer Eerenberg opgericht. Men kon voorts nog horen dat Van de Moosdijk het maar een opgepepte zaak vond. Hij had nooit geen last gehad - alleen de laatste drie jaar. Dit laatste is bezijden de waarheid: al eerder was Van de Moosdijk veroordeeld en wel door de kantonrechter te Eindhoven wegens het onbevoegd uitoefenen der geneeskunde.

Een mooi vertelseltje voegde Van de Moosdijk daar nog aan toe: men had hem bespionneerd . . . „Ik vermoed door pillenfabrikanten”.

Van de Moosdijk had (dankzij zijn exorbitante winstmarges) een inkomen van 60.000 à 70.000 gulden per jaar. Verdient aan mensen, die „met de dood in de schoenen liepen” om het de heer Eerenberg na te zeggen. Maar de televisie-verslaggever van Hier en Nu meende nu medelijden te moeten wekken voor deze figuur, die, nu zijn kruidenbrouwsel ineen is gestort van de bijstand moet leven. En van zijn huisarts pilletjes krijgt nu het uur van de waarheid is aangebroken.

Adresverandering

Verzuim niet bij adresverandering even de wijziging mede te delen aan het correspondentieadres Oranjelaan 6 te Hilversum! Dan behoeft U niet bevreesd te zijn één nummer van dit interessante maandblad te moeten missen.

Bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; E. Mijnaerends, Tandarts te Amsterdam; Mevr. J. W. J. Vermeulen, Berkenrodestraat 23 te Haarlem, Secretaresse; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mr. J. E. Goudmit, Kantonrechter te Haarlem; J. J. Aukema, Dierenarts te Steenwijk; Mr. J. D. van den Berg, Vice-President Arrondissements-Rechtbank te Arnhem; J. E. Buiter, Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid te Zwolle; P. L. Stal, Arts te 's-Gravenhage; J. van Baak, Dermatoloog te Utrecht; J. M. de Haas, Tandarts te Heemstede; Mej. Drs. P. H. van Marle, Apotheker te 's-Gravenhage; J. W. Gosker, Inspecteur van Politie te Arnhem; J. Noord te Amsterdam.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 10,-; voor studerende f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Oranjelaan 6, Hilversum. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, Amsterdam-Zuid. Postgiro van de Vereniging 32237 te Amsterdam. Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA B.V.
Amsterdam

BLZ. 14

Abonnement per jaar franco per post
bij vooruitbetaling f 10,-;
studerende f 2,50

Correspondentie Oranjelaan 6, Hilversum.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keверberg 54, Amsterdam-Z.

Opperlicht 1 Januari 1881

VERENIGING TEGEN DE KWAKZALVERIJ

● Algemene ledenvergadering ●

29 april
14.00 uur
Krasnapolsky
Amsterdam

Markante facetten

Het klatergoud van de dr. mr. dr.

door A. P. N. de Groot, arts, voorzitter
Vereniging tegen de Kwakzalverij

In onze kritische beschouwing van de strafzitting tegen de „Wonderdoenster van Standaardbuiten” in het maartnummer werd reeds gewezen op het feit, dat de raadsman zijn pleitrede met — voor een arts — afwijkende inzichten had gelardeerd.

a. Hij proclameerde acties van delinquente tot GEBEDSGENEZING ondanks het feit, dat bij haar (mis)handelingen, zelfs geen schietgebedje te pas kwam.

b. De stelling van de President, dat haar dilettantisme zonder enige kennis van zaken gevaarlijk kan zijn, ging hem te ver, hoewel iedere honorabele arts het met het inzicht van de President volkomen eens zal zijn.

c. Hij legde — zonder gewetensconflict — aan de rechtbank een aantal briefjes voor, waarin nota bene artsen eigen patiënten schriftelijk voor „hulp” naar zijn cliënte verwezen.

Deze medicus-jurist — die in een kranteninterview er prat op was gegaan onder zijn (pikzwarte) toga een witte (dokters)jas te dragen — gaf in zijn pleidooi verder nog meermalen blij zijn medische geweten tevens daaronder te hebben begraven.

Na bovenaangehaalde feiten zullen ditmaal nog meerdere voorvallen worden vermeld, die ondubbelzinnig aantonen hoe funest het resultaat van de — gewraakte — dubbelfunctie in dit opzicht wel is geweest.

Het klatergoud van de beweringen van de dr. mr. dr. moge — ontgaan van zijn occulte glans — in de volgende beoordeling tot de nuchtere werkelijkheid worden teruggebracht.

1 De raadsman stelde zo goed te kunnen begrijpen, dat zijn cliënte uit „roeping” zo „moest” handelen als zij herhaalde malen had gedaan... omdat hijzelf tot tweemaal toe ook een „roeping” had gevolgd.

Dit nu is wel je reinste drogdenering.

Het begrip „roeping” toch is een dermate subjectief iets, dat geen sterveling ooit deze innerlijke drang van een ander ook maar in de verste verte bij benadering zal kunnen aanvoelen.

Bovendien is de kwintessens (behoefte aan een gezapig leven, ijdelheid tot hoger maatschappelijk aanzien, behalen van een graad of titel, zucht naar geldelijk gewin dan wel een drang tot een ander omschreven doel) van een „roeping” vaak een héél andere dan wordt voorgewend.

Aan de hand van vaststaande feiten moet worden geconstateerd, dat de z.g.n. „roeping” van delinquente toch wel van een heel ander kaliber moet worden geacht dan die van de WelEdelzeerGeleerde WelEdelGe strenge raadsman.

Als inderdaad de innerlijke drang van beide gelijkelijk zou zijn gericht op het — op zo goed mogelijke wijze — kunnen verlenen van medische bij-

stand aan de lijdende mensheid, dan heeft laatstgenoemde de — enig — juiste weg tot dit doel ingeslagen door eerst medicijnen te gaan studeren, terwijl zijn cliënte daarentegen er maar — zonder de minste scrupules — direct op los is gaan timmeren.

Nu desondanks de raadsman pretendeert alle begrip te hebben voor dit soort „roeping” van delinquente, geeft hij daarmee openlijk te kennen zijn medische geweten volkomen op non-actief te hebben gesteld.

2 Occulte overwegingen brachten er hem klaarblijkelijk toe te verkondigen, dat haar „roeping” zo zeer aan gebedsgenezing zou grenzen, dat het als een kracht moet worden gezien, die kan worden overgedragen. Deze kracht zou — volgens hem — stof zijn, die op zich weer in energie overgaat. Daarom — aldus zijn verdere redenering — zouden haar „handelingen” NIET onder het begrip „medische behandeling” vallen.

Wie deze — buitennatuurlijke — redenering met vrucht kan volgen moge zijn/haar vinger opsteken.

Van de Geneeskundig Inspecteur van de Volksgezondheid — als getuige deskundige aanwezig — kreeg de arts-jurist op zijn gewetensvraag hoe deze officiële functionaris tegenover „gebedsgenezing” stond, kort en krachtig te horen: „afwijzend”.

3 Het voorgaande bleek nog slechts het begin van een salvo onbegrijpelijkheden. De verdachte werd afgespiegeld als: Oh, zo klein. Wat dit betreft zouden er slechts twee grote figuren zijn (geweest): een buitenlander, n.l. Raspoetin en een raschte Nederlandse... Greet Hofman.

Hoe deze pleiter de euvele moed

VERVOLG OP BLZ. 16

Wetenschappelijk niet-verantwoorde gezondheidsbemoeyenis is KWAKZALVERIJ

Het klatergoud

VERVOLG VAN BLZ. 15

kon opbrengen tegenover dit eerbiedwaardige college nodeloos een — destijds zo zeer omstreden — persoon in het openbaar te roemen, zal wel een ieder, nuchter denkend, mens een raadsel blijven.

Dit neemt echter niet weg, dat het feit op zich getuigt van zéér weinig fijngevoeligheid, zo niet van totaal gemis aan goede smaak.

4 Na deze extravagante uitval werd (tè) uitvoerig stilgestaan bij de verschoven normen in ons wereldbestel. Niemand zou er meer raad mee weten: de wijziging in het mensbeeld, de vereenzaming, de ongelooftelijke verveling mitsgaders het gebruik — tot verslaving toe — van opium en drugs, roofovervallen en een groot aantal moorden, al deze ellende toonde aan hoe zeer het leven is gedevalueerd. Met die verschuiving is — aldus nog steeds de pleiter — een verschuiving van het maatschappelijk beeld gepaard gegaan: degeneratie van het gezin, ontkerstening en afbraak van de kerk.

Deze hele litanie was erop gericht het voor te stellen alsof de (mis)handelingen door delinquente toch eigenlijk volkomen in het huidige levenspatroon zouden passen. Vrijspreek van het ten laste gelegde zou daarom een logische (?) gevolgtrekking moeten zijn.

Ons ontgaat het „logische” van deze gevolgtrekking ten enen male. Delinquente heeft n.l. herhaalde malen een — bestaande — wet overtreden; pleiter zelf heeft tijdens deze strafzitting haar — hardhandige — „handelingen” wel als „verkeerd” aangeduid. Hieruit moet de — o.i. logische — gevolgtrekking worden gemaakt, dat moet worden geconcludeerd tot een — aangepaste — straf. Een vrijspreek als door de rechtskundig raadsman gevraagd zou in feite het rechtsgevoel van zeer velen frustreren.

5 Deze conclusie tot vrijspreek trachtte de Zeergeleerde raadsman nog te accentueren door een — niet van blote vermoedens en ... door hem gewenste utopische verlangens gespeend — college over bestaande en ... nog te komen nieuwe voorschriften.

Hij declameerde, dat de Wet 1865 volkomen zou zijn uitgehold en wel door het bestaan van para-medische beroepen, waardoor althans in zijn ogen het arts-monopolie (geliefde kreet van alle voorstanders van wetsovertreders) een farce zou zijn geworden.

Deze — wel zéér ongenueanceerde

— aanval op wettelijk erkende groepen werd uit tweërlei oogmerk gelanceerd.

Eerstens om — geheel ten onrechte — para-medici als mede-aanstichters van de vermeende uitholling te kunnen brandmerken, waardoor de werkelijke veroorzakers — de onbevoegden — enig soelaas kon worden gegeven in zijn ogen.

Ten tweede om door — onaangekondigd — switchen naar de groep onbevoegden, deze laatsten, waartoe ook zijn cliënte behoort, onopgemerkt in één adem te kunnen noemen met de wel-bevoegden.

Deze stunt ging als volgt in zijn werk.

Allereerst werd geponeerd, dat verpleegsters ongestraft injecties zouden toedienen. Op dit punt trof hij de staande magistraat vierkant op zijn weg. Laatstgenoemde wees hier de raadsman terdege terecht door te beklemtonen, dat dit soort handelingen van verplegenden op aanwijzing van een arts geschieden en dat ze wettelijk volkomen geoorloofd zijn.

Na dit echec werd de opsomming gevolgd door te insinueren, dat opticiens — slechts gerechtigd met brillenglazen te werken — veelal in het bezit van een zeer duur instrumentarium zouden zijn, dat na alle waarschuwingen (het bewijs voor deze beschuldiging werd achterwege gelaten) niet ongebruikt zou blijven.

Zonder de geringste aankondiging van zijn overgang in bespreking van de groep para-medici naar die van notoire kwakzalvers, vervolgde spreker zijn langdradige opsommingen. Het doel van deze verzwijging laat zich maar al te zeer begrijpen als wordt beseft, dat het zijn intentie was de groep van de — nader te verheerlijken — PARA-NORMALEN eveneens te doen behoren tot die van de PARA-MEDICI. Een volkomen scheef trekken van de werkelijkheid en daardoor tevens een — voor een gewetensvol arts dubbel — dubieuze handelwijze.

Terwille van zijn pogingen de status van zijn cliënte op te vijzelen acht de arts-jurist het niet beneden zijn standing de z.g. HEILPRAKTIKER op het schild te heffen. Volgens zijn — helderziende — blik zullen deze ras-kwakzalvers straks — als hier te lande eenmaal E.E.G.-afspraken zullen worden gehonoreerd — hun erkenning moeten krijgen.

Hij wees er daarna op, dat de — door hem klaarblijkelijk onvolprezen geachte — PRAKTIZIJS van de N.W.P. tot op heden vrijwel ongestraft hun „praktijken” kunnen uitoefenen.

Bij een — zo subjectieve — benadering als door deze arts-jurist hier werd gedemonstreerd, moet het medische geweten wel volkomen zijn

verdoezeld door juridische spitsvondigheid.

6 Zijn hoopvolle verwachtingen voor de naaste toekomst stak pleiter niet onder stoelen of banken. Hij wees er met nadruk op, dat weliswaar het z.g. RAPPORT-PETERS nog niet voor openbaarmaking was vrijgegeven, maar dat de Kamercommissie onder leiding van mr. De Vreeze — met wiens eigenaam de raadsman kennelijk de grootste moeite had — welhaast zijn conclusie openlijk op tafel zou leggen. Dan zal blijken — zo declameerde de verdediger met pathos — dat het „artsmonopolie” definitief tot het verleden zal behoren. Deze positieve — maar toch wel zéér premature — uitspraak van een volkomen buitenstaander inzake de strekking van het rapport-Peters, hoorden wij met de nodige verbazing argwanend aan.

Van tweeën één:

- a. Of de raadsman heeft kennis kunnen nemen van de inhoud van dit — nog steeds geheime — rapport en dan is er ergens een lek geweest en heeft hij misbruik gemaakt van zijn onrechtmatig verkregen voorkennis.
- b. Of hij draagt geen enkele voorkennis van de inhoud en dan fantaseert hij er maar lustig op los omdat bij hem de wens de vader van de gedachte is.

Hoe dan ook, voor zover wij het kunnen aanvoelen moet op dit punt — naast het medische geweten — ook zijn juridische dito niet geheel smetteloos worden geacht omdat zijn wensdroom hier — geheel ongemotiveerd — als een positieve zekerheid wordt aangekondigd.

7 Als klap op de vuurpijl verklaart deze arts-jurist het minder erg te achten als een onbevoegde kwakzalvert dan wanneer een ras-echte dokter onomwonden tegen een van zijn patiënten of diens familie zou verklaren niets meer voor hem te kunnen doen. Deze stoot onder de gordel tegen zijn beroepsnoten-arts tekent zijn mentaliteit ten dezen ten volle. Hij gaat maar al te gemakkelijk in op bakerpraatjes van — veelal ontevreden — patiënten en van — belanghebbende — onbevoegden, hun pleiters en hun achterban, die met het schermen met uitdrukkingen als: „de dokter heeft mij opgegeven”, een schijn van recht pogen te geven aan gepleegde wetsovertredingen.

De toch wel Zeergeleerde raadsman vergelijkt hier twee wel zéér ongelijksoortige zaken. Dagelijks wordt duizenden malen door onbevoegden gekwakzalverd, terwijl slechts een dood-enkele keer een arts — en dan nog tot eigen grote deceptie — tegenover

Mellie Uyldert: Als je geen brandnetels gebruikt krijg je reuma

NU HET VOORJAAR is aangebroken is het tijd om eens even kennis te nemen van de leefregels van Mellie Uyldert, die Kees Haak van de Haagse Courant voor zijn lezers weergaf. Op de vraag hoe het bloed te reinigen zei deze ongeveer 65-jarige da-

Het klatergoud

VERVOLG VAN BLZ. 1

een patiënt of diens familie zal moeten toegeven, dat er voor de lijder geen kruid meer gewassen is. Tot een dergelijke, maar noodzakelijke — uitspraak nu komt een onbevoegde nimmer. Als diens klant zover heen is, dat er geen hoop meer is komt hij/zij uiteindelijk weer — maar dan als patiënt — bij een arts onder behandeling. Dit is dus op een ogenblik, dat het veelal te laat is om nog enig zinnig resultaat te verwachten. Het betreurenswaardige hierbij is wel, dat in al die gevallen het onheil, door de kwakzalver gesticht — of minstens niet tegengehouden — steeds met het grootste gemak in het vergeetboekje wordt weggemoffeld. Over de talloze mislukkingen van gezondheidsbemoeningen door kwakzalvers wordt het stilzwijgen bewaard in plaats van ze uitvoerig te publiceren ter waarschuwing van onwetende toekomstige slachtoffers.

8 Bij de vorige behandeling stelde de raadsman, dat een „geroepene en gedrevene” niets kan worden geleerd. Ditmaal verklaarde hij theatraal, dat gevangenisstraf van zijn cliënte een „martelares” zal maken.

Wij huldigen een diametraal tegenovergestelde mening. Onzes inziens zal hechtenis bij iemand, die — subjectief — van zichzelf verklaart een „geroepene” te zijn (wat is dat eigenlijk?), veeleer ontzuiverend werken. Naar onze mening zal het opleggen van een dergelijke straf ook voor andere „genezers” een teken aan de wand blijken te zijn. Zo'n vonnis zal niet nalaten de komende activiteiten van onbevoegden zodanig in te dammen, dat na verloop van niet al te lange tijd het euvel van de kwakzalverij tot aanvaardbare proporties zal zijn teruggedrongen. Maar dan moet ook wel gericht en systematisch een vervolgingsbeleid worden gevoerd, niet alleen wat het opsporen van — allereerst ernstige — overtredingen betreft, maar ook ten opzichte van een — aangepaste — rechtspleging.

A. P. N. DE GROOT

me (door haar vader naar de honingbij *Apis Mellifica* genoemd) die bekendheid heeft verworven als schrijfster over kruiden: „Er zijn bepaalde kruiden, bijvoorbeeld de brandnetel, die buitengewoon reinigend werken. In het voorjaar komen allerlei reinigende kruiden op, zoals het zevenblad, dat het urinezuur afbreekt”. Zij schakelt dan al meteen over naar een van haar haastige medische conclusies: „Als je dat niet gebruikt, krijg je later reuma en aanverwante kwalen. Ook de paardebloem, het duizendblad en de weegbree werken reinigend”.

Zin en daverende onzin ontmoet men bij Mellie Uyldert, die ook in het Amsterdamse jongerencentrum De Kosmos cursussen gaf over „het levensritme”. Zoals bijvoorbeeld dit wonderlijke bijgeloof over de goudsbloem. Die komt volgens Mellie Uyldert vanzelf op in de tuinen van kankerpatiënten. Ze zijn dan, verzekert ze aan Kees Haak, geweldig weelderig, woekerend gewoon, zolang die patiënt er is. „Is de patiënt verhuisd of overleden dan zie je het jaar erop geen enkele goudsbloem meer. Heel treffend.”

Je eigen vibratie

Moet het publiek nu ook nog door goudsbloemen in de tuin de schrik op het lijf worden gejaagd door Mellie Uyldert? Door iemand, die ook nog de volgende onzin verkoopt: Je wordt getrokken naar de plek waar je eigen vi-

bratie is en daar groeien dan ook de planten van diezelfde vibratie, die dus bij je passen. „Het is heel merkwaardig dat vanzelf in de tuin die kruiden opkomen, die je nodig hebt, die bij je gestel horen. Maar gaat die persoon weg of is de ziekte voorbij, dan komt dat kruid het volgend jaar niet terug.”

Het gevaarlijke van een dergelijk artikel over mevrouw Mellie Uyldert, die wij vorig jaar ook hebben gezien in een televisie-uitzending over het occulte (blz. 17, jaargang 1971) is, dat zij ook nog wel behartenswaardige opmerkingen maakt. Voor goedgelovige leken, die erkennen, dat er wel wat zinnigs zit in de aanbeveling om méér te ademen en minder te eten, om rauwe groenten te eten, om 's morgens tien diepe ademhalingen buiten te maken, 's ochtends te douchen, iets moois te lezen voor men slapen gaat... dreigt het gevaar de baarljke nonsens. In andere opmerkingen zoals wat wij zojuist aanhaalden over de goudsbloemen niet te herkennen.

OPGEMERKT MOET WORDEN, dat ze ook aanhaakt bij de verontrusting over de vervuiling van ons milieu en zich keert tegen het uitroeien van wilde planten. Ze zegt ook: „Rook en drink niet, blijf af van drugs of tabletten”, maar ontkomt niet aan de neiging zich voortdurend kwakzalverend op een terrein te bewegen, dat beslist het hare niet is. Ze eet zoveel gezonde kruiden en zol En dan vraagt haar interviewer, Kees Haak: Heeft u echt nooit eens een griepje?

Antwoord van Mellie Uyldert: „Als je schoon bloed hebt, hoeft je niet van die grote reinigingskuren te hebben. De griep komt over ons als een neiging van het lichaam om zich twee keer in het jaar te ontdoen van gifstoffen en dat moet men niet stoppen maar goed uitzieken om weer schoon te worden.”

Blijkbaar is het drinken van brandnetelthee in het voorjaar dus niet voldoende om het bloed te zuiveren. Daar hoort een griepje bij...

Kruidennonnetjes gingen aan de haal

UIT DE OOK buiten Italië bekend geworden kliniek San Giuseppe in l'Aquila (Abruzzes) zijn de moeder-overste en twee zusters van de Congregatie van het Heilig Hart gevlucht. Zij namen een geheimzinnig en vermoedelijk zeer waardevol koffertje mee.

De drie zusters werden op het station van l'Aquila achterhaald door andere zusters die hen in een hevige discussie wilden overhalen terug te keren en die hun zelfs het koffertje wilden afpakken. Na interventie van de politie mochten de drie nonnen vertrekken, niemand weet waarheen, aldus de Romeinse correspondent van De Tijd.

Zij hebben documenten, gegevens en farmaceutisch materiaal van grote waarde meegenomen. De gevluchte moeder-overste, Christina Nardecchia, ontdekte tien jaar geleden in het archief van het klooster een oud recept in het latijn van paters Benedictijnen tegen leverziekten. Zij vertaalde het, zocht de nodige kruiden in de omliggende bergen en vervaardigde het medicament. Het had zoveel succes dat geleerden en patiënten uit de hele wereld naar l'Aquila kwamen.

Jaarlijks ging zuster Nardecchia met de overige zusters in het grootste geheim in de bergen de kruiden zoeken.

In de laatste tijd ontstonden spanningen in de kliniek tussen de leiding, zusters en personeel, zodat de aartsbisschop van l'Aquila een onderzoek gelastte.

WERNER THOLEN - EEN PARAGNOST DIE OPGANG MAAKTE

WERNER THOLEN te Nunspeet wordt nu afgeschilderd als een „opmerkelijk paragnost” (woorden van prof. Tenhaeff) en hij heeft plotseling landelijke bekendheid verworven. Voor de herbouw van het kasteel te Coevorden als cultureel centrum wilde men ook wel graag weten hoe de toren er uit had gezien. Er was geen afbeelding van bekend.

De aannemer Nijboer raadpleegde paragnost Werner Tholen, die een visie had van een grote kist van de zijkanalen beschilderd. Na lang zoeken is een tekening van de oude toren gevonden, die tenslotte te voorschijn kwam uit een tekenkist te Emmeloord. De vage aanduidingen van de paragnost kloppen niet helemaal want hij verduidelijkt zijn „beeld” met de mededeling dat de kist in een groot gebouw stond. „Valt op in de zaal, waarin hij staat. U moet zoeken in de richting oost-zuid-oost. Meer oost dan zuid.”

Men is al zoekend terecht gekomen in De Wijk bij de familie Claterbos. In een artikel dat in een aantal kranten is gepubliceerd vermeldt de schrijver, Thom Olink, dat De Wijk zuidoost van Coevorden ligt. Dat is niet juist. De Wijk ligt ten westen van Coevorden, zoals één blik op de kaart doet zien. De oude tekeningen zijn echter niet meer in De Wijk, maar bij een schoondochter in Emmeloord.

Werner Tholens „ontdekking” van de tekening van de Coevordense toren heeft heel wat publiciteit bezorgd. Het regent telefoontjes over verlorengegangene zaken, van poesjes tot complete auto's.

Tholen is echter ook — en daar gaat het ons vooral om, — paranormaal genezer. Drie keer in de week houdt hij spreekuur: in Steenwijk, Nunspeet en Emmeloord. Hij is lid van de Nederlandse Fusie van Paranormale en Natuurgenezers. Thom Olink vertelt er niet veel over — alleen dat Tholen er een geriefelijk leven van kan leiden. Verschillende geluidsbanden met paragnostische activiteiten heeft Werner

De alchimie Ts'an-t'oeng Ch'i werd bekroond met het maken van de onsterfelijkheidspil

REEDS VELE EEUWEN voor onze jaartelling hield men zich in China bezig met de alchimie. Er is, vertelt het maandblad Vrij China, dankzij archeologisch speurwerk een aantal Chinese alchimistische verhandelingen teruggevonden, die alle uit de eerste drie eeuwen van onze jaartelling dateren. Zij verwijzen echter naar bepaalde feiten uit een veel oudere tijd. De oudste alchimistische tekst die ons bekend is, is de Ts'an-t'oeng Ch'i. Zoals alle grootmeesters in de geheime wetenschappen, heeft de auteur zijn tekst onder een schuilnaam geschreven.

Deze tekst bestaat uit negentig alinea's, waarin uitleg wordt gegeven van het gebezigde procédé, dat begint met de vervaardiging van goud en bekroond wordt met de fabricatie van de zgn.

onsterfelijkheidspil. Er komt een ingewikkeld verhittingsproces aan te pas, dat zich afspeelt in een kolf die de vorm heeft van een hermetisch gesloten ei (men denke hierbij aan de betekenis van het ei als primaire openbaringsvorm in de oosterse filosofie).

Zoals ook in onze „eigen”, westerse alchimie, was in het prehistorische China de vervaardiging van goud slechts een etappe op de weg naar de verwerving van producten die zich ertoe leenden, de ingewijde te verzekeren van de ontstijging aan de menselijke situatie. Met andere woorden, zoals in een recente Unesco-uitgave over dit onderwerp wordt gepreciseerd, het alchimistische goud was niet bestemd om te worden verkocht.

Ja, belangrijker zelfs dan het bereiken van die verheven staat, waren de eigenschappen die de alchimist in de loop van dit proces in zichzelf leerde erkennen en ontwikkelen: de tot het uiterste betrockene toewijding en het niet aflatende geduld.

Opmerkelijk is overigens dat een moderne potentiaat als Mao-Tse-Toeng zich voor de alchimist schijnt te interesseren. Naar verluidt zouden er dankzij zijn stimulerende invloed op wetenschappelijke onderzoekers sedert de Culturele Revolutie nog meer alchimistische teksten zijn ontdekt. Volgens de auteurs van deze, zeer oude verhandelingen zouden de alchimisten die het Grote Werk tot stand hebben gebracht nog leven, en wel op „een eiland der onsterfelijken”.

Tholen al aan prof. Tenhaeff gezonden.

DE MEPELER COURANT vermeldt ook de hele geschiedenis met de tekening van de toren (een andere versie van het gebeurde overigens) en drukt aan het slot de volgende waarschuwing af:

Maar in hoeverre men zich op zijn helderziendheid kan verlaten moet ieder maar voor zichzelf uitmaken. In opsporingszaken brengt het weinig gevaren mee hem te raadplegen; men kan er alleen maar wijzer van worden.

Gaat het om ziekten of kwalen, dan zouden wij er de voorkeur aan geven de huisarts te raadplegen.

Adresverandering

Verzuim niet bij adresverandering even de wijziging mede te delen aan het correspondentieadres **Oranjelaan 6 te Hilversum!** Dan behoeft U niet bevreesd te zijn één nummer van dit interessante maandblad te moeten missen.

Bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; E. Mijnaerds, Tandarts te Amsterdam; Mevr. J. W. J. Vermeulen, Berkenrodestraat 23 te Haarlem, Secretaresse; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mr. J. E. Goudsmit, Kantonnier te Haarlem; J. J. Aukema, Dierenarts te Steenwijk; Mr. J. D. van den Berg, Vice-President Arrondissements-Rechtbank te Arnhem; J. E. Bulter, Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid te Zwolle; P. L. Stal, Arts te 's-Gravenhage; J. van Baak, Dermatoloog te Utrecht; J. M. de Haas, Tandarts te Heemstede; Mej. Drs. P. H. van Marle, Apotheker te 's-Gravenhage; J. W. Gosker, Inspecteur van Politie te Arnhem; J. Noord te Amsterdam.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 10,-; voor studerende f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonnees: Oranjelaan 6, Hilversum. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, Amsterdam-Zuid. Postgiro van de Vereniging 32237 te Amsterdam. Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA B.V.
Amsterdam

BLZ. 18

Abonnement per jaar franco per post
bij vooruitbetaling f 10,-;
studerende f 2,50

Correspondentie Oranjelaan 6, Hilversum.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keeverberg 54, Amsterdam-Z.

Opgericht 1 januari 1881

Neef erfde van oom Van Ommen de strijkerskunst

„DE TWEEDE GENERATIE van Klazienaveense wondergenezers strijdt om erkenning”, vertelt in een zeer uitvoerig artikel het blad „De Noord-Ooster” uit Emmen. Wie is die wondergenezer dan wel? Dat is de 27-jarige Jan L. van Ommen, waarschijnlijk de jongste wondergenezer van ons land, meent de Noord-Ooster. Hij is een neef van een andere wondergenezer, die ook Van Ommen heette en in 1968 overleed.

Na het overlijden van zijn oom nam de jonge Van Ommen, die zegt „Ik ben gewoon op een bepaald gebied begaafd”, de praktijk over. De neef woont aan de rand van Klazienaveen aan een doodlopende weg. Achter een schrikdraad loopt een wijk (vaart) met daarachter de turfvelden. Voor de deur naar de praktijk ligt een zeer groot aantal sigarettenpeukjes op de stoep en in het gras.

Zijn oom heeft een twintigtal jaren als wonderdokter gewerkt. Uit alle lagen van de bevolking komen de klanten naar Van Ommen jr. en ze komen overal vandaan, tot uit Dordrecht, Dusseldorp en Groningen. Klachten? Reuma, bronchitis, rugklachten, „keelamandelen”. Ook echtparen, die geen kinderen kunnen krijgen, vragen Van Ommen junior om raad. Volgens mededeling van de jonge wondergenezer kan hij de overgrote meerderheid van zijn bezoekers helpen. Gemiddeld één op de tien moet onverrichterzake terugkeren. Kosten per consult :van niets tot zes gulden.

Van Ommen junior is aangesloten bij de Nederlandse Fusie van Paranormale- en Natuurgenezers te Amsterdam. „Sedert 1960 worden leden van deze organisatie zo'n beetje officieus erkend”, beweert Van Ommen junior. Hij beweert ook, dat 25 pct van de huisartsen wel voor erkenning van de aangesloten magnetiseurs is en verzekert de verslaggever die hem bezoekt dat „we zelf” (de Fusie blijkbaar) een Raad van Tucht hebben,

met twee professoren, drie artsen en twee advocaten”. De „Fusie” — bij dit gezelschap behoort ook Gerard Croiset — telt volgens dr. L. F. Bakker, schrijver van het proefschrift „Kwakzalverij en onbevoegd uitoefenen der geneeskunst” 50 beroepsleden.

Acupunctuur kreeg elektronische inslag

NU DE ACUPUNCTUR in het middelpunt van de belangstelling is komen te staan — een merkwaardig modeverschijnsel, dat parallel loopt met de belangstelling voor Oosterse mystiek, voor yoga en . . . voor het rode boekje van voorzitter Mao! — blijven de Amerikanen niet achter.

Meer dan 300 lijdens aan kanker, rugziekten en andere pijnlijke aandoeningen zouden in de Ver. Staten een betrekkelijk pijnloos leven leiden door toepassing van een elektronische variatie van de acupunctuur.

Dr. Theodore Roberts, een van de ontwerpers van het al reeds zeven jaar in gebruik zijnde elektronische apparaat, hoopt dat de belangstelling nu zal toenemen. Volgens hem is elektronische verlichting van de pijn in vele gevallen te verkiezen boven de gebruikelijke verdovende middelen.

Het apparaat bestaat uit een elektrode met een klein ontvangertje, die wordt aangebracht in de ruggewervelkolom, vlak boven de plaats waar de pijn ontstaat. Door een druk op de knop van een zendertje, kan de patiënt zelf een ongevaarlijk stroompje door de elektrode sturen, waardoor de „pijnbaan” wordt geblokkeerd. De patiënten zetten het apparaat gemiddeld acht tot twaalf uur per dag aan.

Van homo naar hetero

NOG MEER ELEKTRONIKA in des mensen doen en laten: de Amerikaanse arts Robert Heath, verbonden aan de Tulane-universiteit te New Orleans, is erin geslaagd om een homo-seksueel te veranderen in een hete-

Spiritistisch duo heeft contact met Bomans

NA HET OVERLIJDEN van Godfried Bomans, dat zoveel indruk maakte, werden zijn boeken opvallend druk verkocht. In een mate als de boekhandel nog nooit eerder had meegemaakt. Daar bleef het niet bij:

In Elsevier's Magazine ging Michel van der Plas eens na wat er zoal na de dood van Bomans geschiedde. Daaruit dit citaat:

„Een andere uitgeverij kreeg van een echtpaar uit het oosten des lands een stapel documenten aangeboden die een getrouwe weergave moeten zijn van 'n aantal gesprekken die Bomans na zijn dood met het echtpaar heeft gevoerd. Sterker nog, het spiritistische duo heeft nog dagelijks contact met de overleden schrijver, en de directie van de uitgeverij krijgt daar daags na het gesprek een keurig uitgetypt verslag van.”

ro-seksueel. En wel door middel van elektrische prikkeling van bepaalde hersendelen.

In zijn verslag deelt hij mee dat een 24-jarige homo-seksueel haardunne elektroden ingeplant kreeg in die delen van de hersenen die het seksueel gedrag bepalen. Dus ook al een vorm van acupunctuur! Na een behandeling die zich over enkele weken uitstrekte, bleek dat de man een levendige belangstelling voor vrouwen kreeg.

Op dat moment werd de medewerking van een jonge vrouw ingeroepen, waarvan vastgesteld werd dat de wijziging van het gedrag van homo- naar heteroseksueel gedrag in alle consequenties volledig was. Het Britse medische tijdschrift, dat melding maakt van deze Amerikaanse experimenten, zet achter deze laatste proef echter een vraagteken. „Veel artsen zullen door dit verslag verontrust zijn en zich afvragen of dit alles niet in strijd is met de menselijke waardigheid”, aldus het Britse tijdschrift, dat door Het Vaderland werd aangehaald.

Piet Seelen raadde ook naar 't lot van Anita

OP 19 MAART werd het lijk gevonden van het twaalfjarig meisje Anita Pothuis — naar later bleek vermoedelijk slachtoffer van een moordenaar. De verdwijning van dit Rotterdamse meisje trok zeer de aandacht. Paragnosten boden hun hulp aan. Uit „Het Vrije Volk” van 11 maart — let op de datum — knipten wij een artikel „Paragnost moet het hebben van de emotie; twee weken zoeken naar Anita”, een „verhaal”, zoals dat in krantetermen heet, geschreven door verslaggever Gerard Krul. Wij laten het hieronder (grotendeels) volgen:

Piet Seelen (49) wipt de bril van zijn natte neus en bevestigt: „Ik ben ook zo'n gevoelig tiep.”

De paragnost, die al twee weken zegt te werken aan de opsporing van Anita Pothuis, het verdwenen Rotterdamse tweelingzusje, huilt als ik met hem praat.

Van de emoties moet hij het hebben, zegt hij. Emotie is voer voor zijn accu: de accu, waarmee hij al zoveel politiezaken heeft opgelost.

Piet Seelen meent, dat Anita leeft. (spatiëring van ons, red. M.t.d.K.) Het merkwaardigste verschijnsel rondom de verdwijning van het meisje, en ook van haar straatgenoot Hans Jansen (14), is het enorme aantal hulpaanbiedingen van mannen en vrouwen, die zichzelf paranormale talenten toededen.

Seelen, de laatste die zich heeft aangemeld, is een landelijk erkend paragnost. (Wat betekent dat: „landelijk erkend”? red. M.t.d.K.). Op de onderlinge graadmeter der paranormaal begaafden staat hij genoteerd voor 83 procent betrouwbare conclusies. Hoe werkt hij?

In zijn wachtkamer in het grachtenhuis Utrechtse Nieuwe Gracht 191 vind ik, vertelt de verslaggever, bedankbrieven onder glas. Ze eindigen bijna allemaal met: „Het is allemaal zo uitgekomen als u had voorspeld.” Seelen is een gezet man, kalend, met vinnige ogen achter een ambtelijke bril. Naast hem zit de man die hem heeft ingehurd, (spatiëring van ons, redactie M.t.d.K.) meneer Weeber, vriend van Anita's vader.

Keiharde zakenman

SEELLEN PRAAT NU eens bezwerend, dan weer bralt hij. Op onverwachte momenten ontpopt hij zich als de keiharde zakenman. Al zijn doen en laten begeleidt hij met de pen op papier. Hij tekent zijn woorden in rondjes, driehoeken en combinaties daarvan.

Na 't werken met foto en handschrift materiaal zoekt Piet Seelen naar associaties. Hij concentreert zich sterk op het verdwenen meisje. De associaties die bij Seelen boven komen drijven in zo'n moment van volledige overgave, wekken bij hem veel emoties.

Krijgt hij het beeld „Ineke” dan is Anita onherroepelijk overleden. Waarschijnlijk verdrongen, misschien eerst vermoord en daarna in het water gooid. Ineke was een zusje van anderhalf van Piet Seelen, dat toen hij dertien jaar oud was is verdrongen in een put voor het ouderlijk huis. In de zaak Pothuis is „Ineke” niet aan Seelen verschenen. Hij meent daarom: Anita leeft!

Emoties doen hem goed

EMOTIES DOEN HEM GOED. Hij vertelt over zijn jeugd en de tranen springen hem in de ogen. Met 'n hernieuwde frisheid stort hij zich daarmee weer op de zaak Pothuis. „U bent vandaag mijn motor”, zegt hij monter, als de tranen zijn gedroogd.

De tweede vitale fase in Seelens paragnostieke werkwijze is de periode waarin de „trekcontacten” ontstaan. Seelen blinddoekt zich, stelt zich in op een punt in Rotterdam waar Anita naar alle waarschijnlijkheid heeft gelopen. Hij strekt dan de handen voor zich uit en voelt aan de trillingen in welke richting hij wordt getrokken. In het geval van Anita was die richting zuidelijk. Door van verschillende punten in het afgebakende terrein trekcontacten te leggen, ontstaan er snijlijnen die op de kaart samen komen op één punt.

Seelens snijlijnen in de zaak Anita

STROOMPJE LEVENSKRACHT VOOR ZWAKKE MANNEN

ONLANGS VERSCHIEEN EEN BOEK, samengesteld door Leonard de Vries en Ilonka van Amstel „Advertentiën 1830 - 1930”, met een groot aantal afbeeldingen van oude en zeer oude advertenties. Wat uiteraard in zo'n overigens bijzonder boeiende collectie opvalt is het aantal kwakzalvers-advertenties.

Wonderarmbanden en dergelijke daten niet van vandaag of gisteren. Zo werd vroeger met de elektrische ceintuur van dr. Sander geadverteerd onder de grote titel „Levenskracht en energie voor Zwakke Mannen”.

Dr. Sanders „Electric Belt company” was omstreeks de eeuwwisseling gevestigd in de Damstraat te Amsterdam op nr. 3, 1ste etage. „De elektrische ceintuur van dr. Sander wordt 's nachts op gemakkelijke wijze om het middel gedragen: zij geneest u ge-

Pothuis komen samen in het buitenland. In een gebied waar slecht Frans en redelijk Duits wordt gesproken. Hij weet zelfs de plaats met name te noemen, maar doet het niet . . .

Beelden in kleur

DOOR DE „ASSOCIATIES en trekcontacten” heen spelen voor de Utrechtse paragnost de beelden in kleur. Rood is daarbij van het grootste gewicht. Blauw, groen en geel vormen de achtergrond waartegen het rood zich afzet.

Alle kleuren heeft Seelen na twee weken werken gevonden, zijn trekcontacten leveren goede resultaten op, de associaties hebben hem zekerheid verschaft. Slechts één hoofdzaak mist hij: Rood!

Wat is rood in de zaak Anita Pothuis. Voor Piet Seelen is rood Rotterdam. In Rotterdam moeten er voor de Paragnost mensen rondlopen die iets verborgen houden. Niet moedwillig, misschien wel onbewust. De zaak Pothuis is in het begin door iedereen, zegt Seelen, te negatief benaderd. Er werd meteen gedregd, van het begin af aan werd aangenomen, dat Anita verdrongen was.

Laatste zin van het verslag: „Seelen wil nu naar het buitenland”. (Uiteraard op kosten van de ongelukkige familie, al staat dat er niet bij. Maar dat durven we wel aannemen van deze keiharde zakenman. Wie zou dat denken van zo'n „gevoelig type”, die met zijn tranen zoveel emoties legt om alles wat hij ook maar raadt en gist! Maar de magische kracht van de tranen weet hij wel te gebruiken, deze 83 procent! M.t.d.K.).

urende den slaap. De stroom oefent zijn invloed uit vanaf de eerste aanwending, hij kan naar wens geregeld worden door zijn specialen reguleerder”, zo heette het in een in het boek afgedrukte advertentie.

Met deze elektrische ceintuur kon men duurzaam reumatiek, pijnen in onverschillig welk lichaamsdeel, spit, lendenpijn, lever- en blaasaandoeningen, enz. genezen zo werd beweerd. Daar bleef het niet bij: voorts uitputting, neurasthenie enz. tengevolge van buitensporigheden, aderbreek, lusteloosheid, organische zwakte . . . Men ziet, dat was niet mis. En dat alles bleef niet alleen voor de zwakke mannen van het sterke geslacht voorbehouden. In wat minder opvallende letters kon men lezen dat de seintuur „Vernieuwde zenuwkracht voor de vrouwen” in het vooruitzicht stelde.

Hans Weggemans kent de oude huismiddeltjes nog

EEN ARTIKEL OVER huismiddeltjes, zoals die vroeger in plattelandsdorpen, toen de medische verzorging nog veel te wensen overliet, werden toegepast, vonden wij in het in Oost-Drenthe verschijnende huis-aan-huisblad „De Gezinsbode”. De relatie laat een en ander echter terecht vergezeld gaan van een waarschuwing: U kunt uit dit verhaal lezen in welk een bevoorrechte positie wij zijn, dat wij zonder bezwaar een arts kunnen laten komen. „Wij hoeven niet terug te grijpen op huis-, tuin- en keukenmiddelen. Doet u het dan ook niet.”

IN SOMMIGE KLEINE plattelandsdorpen zijn, aldus het bijzonder lezenswaardige artikel in „De Gezinsbode”, nog altijd oeroude huismiddelen in zwang, die van generatie tot generatie worden doorgegeven. Een van die dorpen is De Maten bij Ter Apel. In dit Drentse dorp heeft nog nooit een arts gewoond. Medische hulp moet uit Ter Apel komen.

Hans Weggemans, die 74 is, en die vroeger bij de veenontginningen werkte weet een heleboel van die huismiddelen af. Zijn moeder had in het dorp een geweldige faam. Was er iemand ziek, zij wist vaak een middeltje. Daar kwam nog bij dat ze vaak als baker optrad. In een speciaal schrift werden alle middeltjes, drankjes en zalfjes genoteerd. Het schrift is in de loop der jaren verdwenen, maar Hans Weggemans weet zich zo uit z'n hoofd nog een hoop „recepten” te herinneren. Vaak werden ze op hem toegepast of paste hij ze zelf toe en naar zijn eigen zeggen, heeft hij er altijd baat bij gehad.

En dan begint hij op te sommen. Voor de meest vreemde ziekten en verwondingen, weet hij de meest vreemde middelen. Middelen waar we nu vreemd tegen aan kijken en die ons alleen al uit hygiënisch opzicht onaanvaardbaar lijken. Voor hem niet.

Tegen rauwe enkels

MAAR ER ZIJN ook heel eenvoudige recepten bij: Heb je last van een niet deugdelijke stoelgang? Hij adviseert het eten van abrikozen. Als een probaat middel tegen lage bloeddruk, adviseert hij het eten van rauwe uien. Wie met zijn gal sukkelt moet maar eens elke dag een theelepeltje fabrieksboter op de nuchtere maag innemen en gegarandeerd, zegt Hans het sukkelen is voorbij.

Rauwe enkels kwamen vroeger nogal eens voor en het zou al vreemd zijn als daar geen middel voor was: Leg op de pijnlijke plaatsen het natte vlies van een rauw ei en het leed is geleden. Uien schijnen over meer geneeskraft te beschikken dan tegen lage bloeddruk alleen. Wie met zijn ingewanden overhoop ligt vindt, volgens Hans baat bij het drinken van

het nat van gekookte uien. Mensen die gebukt gaan onder een overmaat aan pukkeltjes, kunnen weer opgewekt de wereld door na zich gewassen te hebben met een vocht dat getrokken wordt van haverstro.

Nou zijn er ook mensen die te kampen hebben met een slechte watering. Dat hoeft niet meer als je vlierbloemthee drinkt. Mensen die wel kunnen wateren, maar last hebben van zweeren wordt aangeraden de pijnlijke plekken met de eigen urine te behandelen.

Dauwwurm, een voor ons onbekende ziekte, maar volgens Hans Weggemans een vroeger veel voorkomende

Oerdegelijke stroop tegen wratten

kwaal, waarbij men een pijnlijke uitslag op het hoofd kreeg, kan met succes, volgens oude gegevens, bestreden worden door de bedreigde plaatsen in te smeren met de mest van Oost-Indische duiven. De mest van een eenvoudig tortelduifje mag overigens ook.

Stroop tegen wratten

WRATTEN, ONGEACHT of ze mensen, koeien of paarden plagen, verdwijnen als sneeuw voor de zon, wanneer ze drie keer daags worden gesmeerd met de oerdegelijke stroop, zoals men die vroeger kende. Een hendaags appelstroopje hoeft geen mens te proberen, want dan blijf je aan het smeren.

Fabrieksboter. Het is al even genoemd in verband met galklachten, maar voor landbouwers of liever veehouders zal het interessant zijn te horen, dat het uitstekend helpt bij koeien die „aan de wind” zijn. „Laat het papier desnoods maar om het pakje”, adviseert Weggemans, „dat vreten ze er wel bij op.” Ook voor de agrariërs: het middel tegen fistels bij paarden. Eenvoudig, maar misschien niet direct voor de hand liggend: schoonmaken en insmeren met witte suiker en alweer is een probleem verholpen. Veel paarden zijn deze vinding dankbaar, weet Hans.

Lezers, die last hebben van griezel-dromen of die geen bloed kunnen zien, wordt door de redactie van „De

Gezinsbode” aangeraden deze alinea over te slaan. Het recept dat hier gegeven wordt heeft betrekking op grote open wonden, die maar niet willen helen. Het middel heeft Hans ooit eens gekregen van een vrouw die met een „negootsie-bakke” langs de deur kwam. Schrikt u niet: Neem een dode pasgeboren big of hond. Snij het dier aan de onderzijde open en bindt het stevig op de wond. Laat het daar een week of veertien dagen en de wond is genezen.

Oude reuzel

DE GAUW GRIEZELENDE lezers mogen nu weer meelesen om te zien, wat er te doen valt wanneer iemand het door een verkoudheid of iets dergelijks wat benauwd op de borst heeft. Smeer de borst in met oude reuzel, plak er een vetvrij papiertje over en de benauwdheid is in de kortst mogelijke tijd niet meer. Steenpuisten zijn vervelend en pijnlijk. Minder wordt dat na het gebruik van weegbree-bladeren. Mocht de goede plant een zaadstengel hebben, bewaar die dan goed, want koeien met diarrhee vinden er baat bij.

Iedereen kent wel dat vervelende zweertje op 't oog met de wat vreemde naam. Er is iets tegen te doen. In De Maten neemt men eenvoudig een lapje met in warm water geweekte beschoot

Verkoudheid, weten we allemaal, kan worden bestreden door eens goed uit te zweten. Om te zweten kun je een beste borrel gaan drinken of een groc klaarmaken maar er is een goedkopere manier. Drink koud water tot je niet meer kunt, doe dan ook nog een koude natte doek om je hals en schiet dan onder de wol. Wie verwacht dan nog verkoudener te zijn, komt bedrogen uit, want Hans Weggemans uit De Maten weet voor zich zelf zeker, dat er gezweet wordt bij het leven en dat de verkoudheid het onderspit moet delven.

UIT HET POSTZEGELALBUM: op deze Zweedse postzegel van 1965 de afbeeldingen van twee Nobelprijswinnaars uit 1905: Robert Koch, ontdekker van de tuberkelen de cholera bacil, en Henryk Sienkiewicz, de schrijver van „Quo Vadis?”

MEVROUW NIXON

KEEK LIEVER NIET

NAAR ACUPUNCTUUR

De Amerikaanse pers heeft bij het bezoek van Nixon aan China ook de nodige aandacht besteed aan het dagelijkse leven in het Peking van de dag van heden. Daarbij werd de acupunctuur niet vergeten. Hug Sidey van Time bezocht middelbare school no. 26 in Peking, een onderwijsinstelling met 3080 leerlingen. Bij alles wat hij zag — de portretten en slagzinnen van voorzitter Mao ontbraken nergens — trok ook een acupunctuurles zijn aandacht. Er was overigens ook een klas waar men les kreeg in het haarknippen. De gids legde uit, dat men vroeger op barbiers neer keek, maar dat is verleden tijd. Men leert jonge mensen niet alleen hoe ze haar moeten knippen, maar ook om er trots op te zijn.

In een ander vertrek zag hij een meisje bezig met het repareren van schoenen. Volgens de vice-voorzitter van het revolutionaire schoolcomité, de oud-militair Wang, was het repareren van schoenen vroeger een ambacht waar men op neerkeek. En meisjes „hielden niet van de geur van schoenen. Maar zij beseffen nu dat wat kwalijk rook de manier van denken van de bourgeois was. Wat de beste geur heeft — dat zijn de gedachten van voorzitter Mao.”

Jerrold Schecter van Time was in een warenhuis in Peking en keek er o.a. naar de farmaceutische afdeling. Men kon er een grote verscheidenheid van acupunctuurnaalden krijgen variërend in prijzen van 6 tot 18 gulden — de laatste prijs werd voor een naald van 32 centimeter gevraagd. Veel verkocht wordt de Chinese versie van aspirine, Analgin. Er zijn geen

Bij Van de Moosdijks curator 500 brieven

WILLEM VAN DE MOOSDIJK's faillissement zal honderden schuldeisers in de kou laten staan: er is niet voldoende geld voor hen. De honderdduizend gulden, die de verkoop van de bungalow „De Zandhoeve” te Casteren en het met allerlei financieringsregelingen tot stand gekomen wagenpark oprachten, zijn juist voldoende om de fiscus te betalen.

Bij mr. C. van der Meeren, de curator in het faillissement van de „Raspoetin van Brabant”, zoals dat in Van de Moosdijks gloriedagen heette, zijn voor f 380.000,— aan vorderingen ingediend. Met de belastingschuld mee kwam men aan een totaal aan vorderingen van bijna een half miljoen, berekende de correspondent van „de Volkskrant”, de welingelichte heer Van Heugten.

Voor het faillissement konden tientallen vorderingen nog worden betaald uit een ietwat troebele bron: de voortzetting van de kwakzalverspraktijken van Van de Moosdijk. Door het optreden van de politie, justitie en gedupeerden is dat onmogelijk geworden. Op het kantoor van de curator komen overigens nog steeds klachten binnen — en nieuwe bestellingen op de „wonderbaarlijke kruiden”, die Van de Moosdijk met zoveel poeha placht te omgeven, maar die hij heel gewoon kocht bij zijn kruidenleverancier te Lunteren. De klachten en bestellingen komen van mensen, die reageren op advertenties geplaatst in Oostenrijkse en Franse dag- en weekbladen.

pillen tegen zwangerschap, maar de apotheker bood de Amerikaanse bezoeker spermadodende tabletten aan. Verder waren er de gewone voorbehoedsmiddelen, die één Chinese cent per stuk kosten en in drie maten verkrijgbaar zijn.

Mevrouw Nixon bezocht een commune in het westen van Peking. Zij werd ook naar de kliniek van de commune gebracht. Daar werd een 68-jarige vrouw met acupunctuurnaalden

BIJ DE VORDERINGEN in het faillissement liggen rekeningen van twintig Franse dagbladdirectie, die 125 mille aan advertentiekosten te goed hebben. De totale post die de curator aan klachten, reclames en nieuwe bestellingen te verwerken kreeg is inmiddels tot een berg van ruim vijfduizend brieven uitgegroeid. Via stencils en ambassades zijn de meeste briefschrijvers van het bankroet van de Brabantse kruidendokter op de hoogte gesteld.

Curator mr. Van der Meeren overlegt nog met de belastinginspectie over de hoogte van de belastingaanslag. Het verschil van inzicht met het ministerie van Financiën beloopt enkele tienduizenden gulden.

De advocaat van Van de Moosdijk, die hoger beroep heeft aangetekend tegen het vonnis van de Bossche rechtbank (twaalf maanden gevangenisstraf wegens oplichting, waarvan zes maanden voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar) wil de strafmaat aan het hof voorleggen, omdat hij meent dat de bijkomende straffen onvoldoende in de opgelegde straf zijn verdisconteerd. Inmiddels heeft een kleine actiegroep van Belgen aangekondigd eens persoonlijk met Van de Moosdijk in Casteren te komen afrekenen.

● In het relaas van de rechtzitting in ons maartnummer kwamen enige passages voor, ontleend aan het verslag van de heer G. Dullens in het Algemeen Dagblad. Enige andere passages kwamen voor in het Brabants Dagblad. Onze dank! (red. M.t.d.K.)

behandeld. Zilveren en gouden naalden werd in haar rechterschouder gestoken, in een arm en een been. Mevrouw Nixon kon het blijkbaar niet goed aanzien en verdween weer snel uit de kliniek met de woorden „I think it's sort of rude to watch”. Men verzekerde haar dat het echt niet onbeleefd was om er naar te kijken en dat de patiënt het ook niet erg vond maar zij ging toch maar naar buiten om de varkenshokken te bekijken.

Bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; E. Mijnaerends, Tandarts te Amsterdam; Mevr. J. W. J. Vermeulen, Berkenrodestraat 23 te Haarlem, Secretaresse; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mr. J. E. Goudsmit, Kantonnier te Haarlem; J. J. Aukema, Dierenarts te Steenwijk; Mr. J. D. van den Berg, Vice-President Arrondissements-Rechtbank te Arnhem; J. E. Bulters, Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid te Zwolle; P. L. Stal, Arts te 's-Gravenhage; J. van Baak, Dermatoloog te Utrecht; J. M. de Haas, Tandarts te Heemstede; Mev. Dra. P. H. van Marle, Apotheker te 's-Gravenhage; J. W. Gosker, Inspecteur van Politie te Arnhem; J. Noord te Amsterdam.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 10,—; voor studerende f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Oranjelaan 6, Hilversum. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, Amsterdam-Zuid. Postgiro van de Vereniging 32237 te Amsterdam. Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA B.V.
Amsterdam

BLZ. 22

Abonnement per jaag franco per post
bij vooruitbetaling f 10,—;
studerende f 2,50

Correspondentie Oranjelaan 6, Hilversum.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keverberg 54, Amsterdam-Z.

Opgericht 1 Januari 1881

Wisselingen in het bestuur

TIJDENS de algemene vergadering op 29 april heeft de voorzitter van de Vereniging tegen de Kwakzalverij, A. P. N. de Groot, hartelijke woorden van afscheid gesproken tot twee bestuursleden, die gedurende tal van jaren hun beste krachten aan het werk van de vereniging hebben geschonken. Het waren de heren E. Mijna-rends, tandarts te Amsterdam, die als vice-voorzitter is opgetreden en dr. J. J. Aukema, dierenarts te Steen-wijk. De heer Aukema maakte deel uit van het bestuur als vertegenwoordiger van de Koninklijke Maatschappij voor Diergeneeskunde. Zijn plaats wordt nu ingenomen door de heer P. H. A. Poll, dierenarts te Zeist.

Voorts is bij het bestuur bericht ingekomen, dat de heer J. van Baak, dermatoloog te Utrecht, zijn functie van bestuurslid wil neerleggen. Ook de heer Van Baak maakte vele jaren deel uit van het bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij.

Als adviserend bestuurslid zal voortaan optreden dr. S. Lelië, geneeskundig inspecteur van de volksgezondheid in Zeeland.

Vereniging moet vleugels breder uitslaan

HOE MOETEN WIJ VERDER, zo vroeg het bestuurslid dokter P. L. Stal tijdens de algemene vergadering van de Vereniging tegen de Kwakzalverij, op 29 april te Amsterdam gehouden. „Wij moeten de hele doelstelling van de vereniging nog eens onder de loep nemen,” vond hij.

Thans worden misstanden gesignaleerd en aangepakt. Er is een legale en een illegale kwakzalverij. De legale is vaak oorzaak van het bestaan van de illegale

kwakzalverij. Er zijn medici, die handelingen verrichten die men als kwakzalverij zou moeten bestempelen. Er is voorts een groeiende belangstelling voor het occulte. Hoe moeten wij ons daartegen opstellen?

Dokter Stal meende dat er veel gedaan kan worden aan de opvoeding van het publiek. Het ware aan te bevelen, wanneer de Vereniging tegen de Kwakzalverij contact zou zoeken met het Instituut voor gezondheidsvoorlichting en -opvoeding.

Dit kunt U vandaag nog doen!

NAMELIJK UW CONTRIBUTIE OVER 1972 (F 10.—) VOLDOEN DOOR OVERSCHRIJVING OP DE REKENING VAN DE PENNINGMEESTER VAN DE VER. TEGEN DE KWAKZALVERIJ TE AMSTERDAM
POSTGIRO 32237 — GEM. GIRO K 1672

Neen, dat rapport van de commissie Peters bevalt ons niet

ZES JAAR GELEDEN werd de commissie Peters belast met een onderzoek naar de situatie van de onbevoegde genezers in den lande. In die staatscommissie werd wel een vertegenwoordiger opgenomen van een groepering van deze onbevoegden, namelijk mr. E. G. Kruseman, die gere-

geld optreedt als verdediger van leden van de NWP, Nederlandse Werkgroep van Praktiserende Genezers (de P heeft ook wel eens gestaan voor Paranormale genezers, maar dat woord is blijkbaar in ongenade gevallen).

Het verzoek van de Vereniging tegen de Kwakzalverij om ook in de commissie met een vertegenwoordiger zitting te nemen werd door de toenmalige staatssecretaris, de heer Bartels echter afgewezen. Wel kregen er vier leden zitting in als vertegenwoordigers van de Kon. Ned. Mij. tot Bevordering der Geneeskunst.

Onlangs is het rapport van de commissie gepubliceerd. Zoals al geruime tijd geleden bekend was geworden had de commissie geen kans gezien om een soort scheidslijn te trekken tussen zogenaamde bonafide genezers en tussen de charlatans. Wel blijkt nu, dat men een wijziging wil in de strafbaarstelling. Die zou namelijk niet meer moeten berusten op artikel 436 van het Wetboek van Strafrecht („Hij die, niet toegelaten zijnde tot de uitoefening van een beroep waartoe de wet eene toelating vordert, buiten noodzaak dat beroep uitoefent, wordt

VERVOLG OP BLZ. 24

Wetenschappelijk niet-verantwoorde gezondheidsbemoeyenis is KWAKZALVERIJ

Bestuur over rapport commissie Peters

VERVOLG VAN BLZ. 23

gestraft met geldboete van ten hoogste duizend gulden", aldus het 1ste lid van art. 436).

Niet langer zinvol

NEEN, ZO MEENT de commissie Peters, het is niet langer zinvol om onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst op zo algemene wijze strafbaar te stellen. Omdat slechts in „een te verwaarlozen aantal gevallen" vervolging geschiedt komt de tegenwoordige situatie, meent de commissie Peters, de vrijheid van de uitoefening der geneeskunst gevaarlijk dicht bij.

De commissie wil dat het strafrecht zich beperkt tot die gevallen, waarin de onbevoegde gevaar voor leven of gezondheid teweeg brengt door zijn optreden als genezer. Hij wordt ook met straf bedreigd, wanneer hij een lijder aan tuberculose, een geslachtsziekte of andere besmettelijke ziekte behandelt. Ook mogen, zo stelt de commissie Peters voor, onbevoegden geen medicamenten verstrekken, die onder de Geneesmiddelenwet vallen, geen verloskundige of tandtechnische handelingen verrichten en geen injecties toedienen.

Statistische lacune

OP DE OP 29 APRIL gehouden algemene vergadering van de Vereniging tegen de Kwakzalverij (in hotel Polen te Amsterdam, nadat gebleken was dat Krasnapolsky die middag was volgeboekt) is een en ander besproken. Voorzitter A. P. N. de Groot vestigde er de aandacht op, dat het statistisch materiaal van de commissie een lacune vertoont. Er blijkt niet uit dat de uniformiteit in de vervolging veel te wensen over laat. Met een overzicht van de landelijke spreiding van het aantal gevallen van vervolging had men dat duidelijk kunnen maken.

Het bestuurslid dokter P. L. Stal wilde weten of er ooit een uitnodiging bij de vereniging is gekomen om door de commissie Peters te worden gehoord.

De heer Stal: Die mogelijkheid is dus niet benut.

De heer De Groot: Als dat wel zou zijn gebeurd zou ik persoonlijk de uitnodiging hebben afgewezen, omdat de vertegenwoordiger van de Vereniging tegen de Kwakzalverij dan niet volkomen „gelijkvloers" zou staan met de vertegenwoordiger van de NWP, die immers lid is van de commissie. In het bestuur is dit destijds besloten.

Zoetsappig zaakje

„DE INHOUD VAN het rapport vind ik een zoetsappig zaakje" zei voorzit-

ter De Groot verder over het rapport van de commissie Peters. De commissie kon er niet toe komen om welke machtiging dan ook aan onbevoegden toe te kennen. In een advies in 1917 en door de commissie Muntendam is destijds een registratie aanbevolen. Wie zich niet liet registreren zou vervolgd worden, anderen (dus de geregistreerden) slechts bij het teweegbrengen van een bedreiging van leven of gezondheid. De commissie vond dat zulk een machtiging de onbevoegden nog te veel gewicht zou geven.

Het enige feitelijke advies dat de commissie geeft is die van wetswijziging. Dat wordt „je reinste schijnvertoning" meende dokter De Groot op de vergadering. „Als zich zo'n geval voordoet, dan zal in 99 pct. van de gevallen de rechter niet kunnen bewijzen, dat schade voor leven of gezondheid is ontstaan door de praktijk van de onbevoegde. Wat gebeurt onder vier ogen valt nooit te bewijzen. Daar komen geen vervolgingen van."

Eerst ernstige dingen

BESTUURSLID J. M. DE HAAS: Het wordt slechter: nu zouden er eerst ernstige dingen moeten geschieden voor men tot vervolging overgaat. Het wordt de onbevoegden blijkbaar toegestaan om diagnose te stellen.

Voorzitter De Groot: De vier afgevaardigden van de Kon. Maatschappij tot bevordering der geneeskunst waren niet bij machte om uit eigen erva-

Psychologische scholing

VOOR MEER SCHOLING van de arts in de psychologische en sociale facetten van de ziekte pleit een in begin april uitgekomen nota over de vernieuwing van het medisch onderwijs. Dit stuk is het resultaat van een onderzoek van de afdeling onderwijsontwikkeling van de faculteit der geneeskunde aan de Rijksuniversiteit te Utrecht.

In de nota wil men een grotere samenhang tussen het geheel van de gezondheidszorg en de medische opleiding. In de naar het vak gespecialiseerde instellingen van de universiteit komen de algemene vraagstukken van de gezondheidszorg weinig tot hun recht. Ook meent de nota dat door de ontzaglijke uitbreiding van de medische kennis het werken in groepspraktijken nodig zal worden.

ring ernstige gevolgen van de kwakzalverij naar voren te brengen.

Ter vergadering werd besloten om, zodra het voorgestelde ontwerp van wet voor een gewijzigde strafbaarstelling van de onbevoegden door de Staten-Generaal wordt behandeld tijdig een brief aan de beide Kamers te doen uitgaan. In deze brief zal men aantonen, dat er geen sprake is van een verfijning van de strafbaarstelling en o.a. uitspreken, dat het te betreuren valt, dat de geschiedenis van de strijd tegen de kwakzalverij niet in de overwegingen van de commissie Peters werd betrokken. In die geschiedenis vallen twee dingen op: men liet achterwege om een vervolgingsapparaat tot stand te brengen en men liet de voorlichting aan het goedgegelovige publiek achterwege.

De brief zal pleiten voor een afwijzing van zulk een vertroebelende wetswijziging als voorgesteld door de commissie Peters, aangenomen althans dat de wetgever de aanbevelingen van de commissie zal opvolgen.

Geen nieuw onderzoek in de zaak Moerman

MINISTER STUYT zal geen nieuw onderzoek laten instellen naar de waarde van de z.g. kankertherapie van de Vlaardingse arts Moerman. In 1950 is al eens een onderzoek ingesteld naar de betrouwbaarheid van deze methode. Dat geschiedde door prof. Muntendam. De commissie-Delprat stelde een rapport op waarin werd geconstateerd dat de methode waardeloos is.

In 1970 heeft het eerste kamerlid van de PSP, mr. J. van Wijk, nog eens vragen gesteld over de zaak-Moerman (zie blz. 48 van het Maandblad tegen de Kwakzalverij, november 1970). Ook toen is afgezien van een nader onderzoek.

Minister Stuyt is van oordeel, dat iemand, die een nieuwe geneesmethode heeft gevonden, in staat is om dit op wetenschappelijke wijze te verantwoorden. Hiervan is echter geen sprake. Bij bepaalde patiënten komt men wel eens met de methode-Moerman (die door een bepaald dieet en medicamenten de patiënt in een zo lichamelijk gunstig mogelijke conditie poogt te brengen) tot goede resultaten, maar dit houdt volgens minister Stuyt niet in, dat de overheid nu gehouden is daar een onderzoek naar in te stellen.

De methode van de Vlaardingse arts doet enigszins denken aan die van de „kanker"-arts Joseph Issels in de Ringbergkliniek aan het Tegernmeer in Beieren. Over deze „kanker-ketter" werd een paar jaar geleden druk geschreven.

De bloedige huismiddeltjes van | oude Hans Weggemans

In het meinumner van het Maandblad tegen de Kwakzalverij ontleenden wij over huismiddelen het een en ander aan de in Oost-Drenthe verschijnende Gezinsbode. Dit huis-aan-huisblad had zijn licht opgestoken bij de 74-jarige Hans Weggemans uit De Iviaten, een dorpje bij Ier Apel.

De Gezinsbode drukte een en ander af met de waarschuwing: *Thans is de medische verzorging zo goed, dat u zonder bezwaar uw huisarts kunt roepen bij ziekte. Gebruik die vreemde middeltjes dus niet! Aan het artikel ontlenen wij dit keer nog de volgende bijzonderheden over bekende en onbekende huismiddeltjes.*

De „prik” van een bij of van een brandnetel kan in enkele gevallen bij rheuma verlichting brengen, weet Hans zich verder nog te herinneren en nu Hans het toch over zijn oude hobby, bijen, heeft, kan hij het niet nalaten te vertellen hoe bijenhouders elkaar vroeger soms het leven zuur maakten. Een imker die kwaad wilde, voerde zijn bijen oude honing en de gevolgen logen er niet om. Je kreeg dan zogenaamde „bijters” die de korven van andere bijen leegroofden.

„Zoiets werd wel gedaan om iemand een hak te zetten, maar ook wel in tijden dat je bijvoorbeeld geen honing mocht invoeren,” vertelt Hans. „Een bijenhouder aan de ene kant van de grens, liet dan nadat hij het eens geworden was over een partij honing met een bijenhouder aan de andere kant van de grens, zijn bijters los en de hele voorraad werd illegaal de grens overgebracht... door de bijen zelf.”

Genezen met petroleum

MAAR TERUG NAAR ons onderwerp, de vreemde en wonderbaarlijke geneesmethoden. We hebben weer iets voor veehouders. Ooit een koe met luis gehad? Niet meer nodig. Maak een mengsel van (goeie ouderwetse) tabak, petroleum en zeepwater, smeer de koe er mee in en weg luis. Weg koe, dachten wij eerst, maar dat gaat volgens Hans niet op.

Petroleum schijnt niet alleen bij koeien met luis te helpen, zo weet Hans, maar ook bij mensen met rugpijn. De pijnlijke plek wordt ingesmeerd met petroleum en gewikkeld in doeken. Het beste is dat het zaakje goed warm gehouden wordt.

Zijn moeder, die het zelf ook eens probeerde, heeft er nare ervaringen aan overgehouden, weet Hans Weggemans te vertellen. Om het warm te houden was ze lekker dicht voor de kachel gaan zitten, met het gevolg dat

haar met petroleum behandelde huid rauw werd. Een arts heeft er heel wat werk aan gehad om de zaak weer op te knappen. Bedenk u dus...

We blijven nog even in de buurt van de rug. Schouderpijn gaan we bestrijden. Hoe? Eenvoudig met een zelfgemaakt zalfje van groene zeep met zout. We hadden het al over stroop op wratten. Voor wie geen succes heeft gehad een ander middel: wrijf ze in met de kleine gele slakjes, die vaak op sla worden aangetroffen.

Mocht het nog niet helpen, dan hebt u in elk geval geen slakken meer op de sla.

Grote rauwe wonden

GROTE RAUWE WONDEN kunnen geweldig bloeden en zijn soms nauwelijks te stelpen. Advies van Weggemans: grijp in noodgevallen een handvol spinnewebben, zoals die in hanebalken voorkomen en doe dat op de hevig bloedende wond. Vroeger werd het veel gedaan, zegt hij.

Landbouwers opgelet. Hebt u een paard dat niet drachtig wil worden. Geen problemen meer. Geef het dier een vlieg in. Het moet wel een speciale vlieg zijn. U kent ze wel, die met die lange poten. Wel moet opgemerkt worden, dat het ingeven van een vlieg alléén geen succes oplevert.

Zijn er nu nog mensen met wratten? Ondanks de stroop en de slakken? Wanhoop niet. Zorg dat een paard goed zweet en smeer de wratten in met dat zweet. Dat moet helpen, zegt Weggemans en mocht dat niet zo zijn probeer het dan nog eens met wat fris, bloederig vlees dat u op de wratten aanbrengt. Je kunt nooit weten.

Naar homoeopaat in Thailand

EEN ACHTTIENJARIG MEISJE uit Assen is naar Thailand vertrokken om daar door een homoeopatische arts te worden behandeld. Het meisje dat aan een ernstige ziekte lijdt is al eerder in Thailand behandeld, maar geldgebrek noopte haar terug te keren. Vier schooljongens begonnen toen een inzamelingsactie. Deze werd door de Drents-Groningse pers overgenomen. Op slot van zaken had men circa 30 mille bijeen. Een luchtvaartmaatschappij bood de vliegreis aan naar Thailand.

Strijd tegen het roken

IN BULGAARSE openbare gelegenheden, kantoren, restaurants etc. is volgens een mededeling van het persbureau Tanjoeg een verbod tot roken ingesteld. De Bulgaarse regering

Kattenbloed tegen puisten

NOG EVEN IETS over rauwe wonden. Weggemans herinnert zich, dat er vroeger ook vaak verlopen olie op werd gesmeerd. En tegen steenpuisten weet hij nóg een middel, die alle rechtgeaarde dierenvrienden de haren ten berge zal doen rijzen, maar het gebeurde vroeger zo... men dronk kattenbloed. Een kat werd in het oor geknipt, het bloed werd opgevangen in een borrelglasje en puur gedronken. Vrouwen dronken het wel door de koffie. Voegt Weggemans er aan toe: „In het café was een kat, die nauwelijks nog oren aan zijn kop had...”

Geneeskraft schijnt ook uit te gaan van een geraniumblad. Vooral in gevallen van kiespijn, als het blad in het oor wordt gestoken. Een bakker die het ook eens probeerde, moest een arts laten komen om het blad weer uit zijn oor te halen. En een jongetje dat dit verhaal hoorde en ook eens wilde onderzoeken hoe het ging, belandde in een ziekenhuis...

„Last van eczeem?” vraagt Weggemans. „Nee”, moet ik antwoorden.

„Ik heb er wel een middel voor,” zegt hij, neemt me mee naar buiten en tuurt in het avond-donker over het dak van zijn boerderijtje. „Hier is het,” beïndrukt hij en in het licht van zijn zaklantaarn zie ik een cactusachtige plant. „Huislook”, zegt Weggemans, „het sap van de bladeren helpt tegen eczeem. Als je van 't voorjaar komt, krijg je een stekje. Kun je gewoon op het dak zetten, groeit altijd. Maar dan moet je in 't voorjaar komen...”

strijdt al jaren tegen roken en drankgebruik. Zo is er ook een verbod op het schenken van alcoholische dranken in de buurt van onderwijsinstellingen. In Nederland zien hoofden van scholen nog wel eens met een schuin oog naar de patatkraam in de buurt, waar heel wat zakgeld aan het niet bijster gezonde zakje patates frites wordt besteed.

Reclame voor geneesmiddelen

BIJ DE RECLAME en de verkoopbevordering hangt veel af van een juist ethisch normbesef bij de farmaceutische industrie. Herhaaldelijk is in de kolommen van het Maandblad tegen de Kwakzalverij kritiek geoefend op krantenreclame voor bepaalde geneesmiddelen. Maar ook is er vaak reden tot kritiek op de manier waarop de farmaceutische industrie zijn producten en zijn naam aan arts en apotheker presenteert.

HOCUS POCUS in wachtkamer vol brandende kaarsen

HET VERHAAL WORDT eentonig, maar telkens weer komt men in de kolommen van een of ander blad Majafrategen (A(ppie) Frankenhuis) die met al deze publiciteit wél vaart. Hij is al van de Amsterdamse Overtoom naar de Lomanstraat verhuisd. Omdat zijn klantenkring „gigantische vormen” heeft aangenomen, weet het in de hoofdstad verspreide huis-aan-huisblad „De Echo” te berichten.

De verslaggever, Joop von Loon, was in de wachtkamer. „Een vrouw met een spastisch kind probeert Majafrategen van te overtuigen dat haar kind nog best valt te genezen. Maar dan moet de helderziende wel zijn bijzondere gaven aanspreken, vond de ongelukkige moeder.”

Een andere vrouw zat uren te wachten terwijl zij een vrij dikke en grote kaars in haar handen

houdt. Het onderhoud met Majafrategen duurt slechts enkele seconden. Later blijkt dat zij slechts aan de helderziende heeft gevraagd om haar kaars aan te steken. Deze simpele handeling alleen al schenkt haar voldoening. De verslaggever wil weten wat de bedoeling er van is. Zij antwoordt: „Ik weet nu dat hij aan mij denkt. Zijn sterke gedachten zullen nu altijd bij mij zijn”, en de eerst „stille en zenuwachtige vrouw verliet het pand aan de Lomanstraat opgewekt en vol levensvreugde”.

In de spreekkamer („lijkt wel een groot altaar”) branden tientallen grote kaarsen alsof het nog steeds Kerstmis is. Bovendien zijn er, wat de verslaggever „religieuze” noemt, behorend bij alle „geloven, sekten en semi-religies” op tafels, kasten en het dressoir uitgesteld. De sfeer in deze spreekkamer

komt onheilspellend op de bezoeker af.

Over de wijze van optreden tegenover de bezoeker, daar temidden van al die kaarsen: allereerst begint hij hem te bestoken met hele of halve waarheden over zijn (dat wil zeggen: diens) karakter. Gevolg: de bezoeker 'slaat door', hij laat zich verleiden tot verder praten, hij geeft zijn vertrouwen.

Blijkbaar vindt De Echo de charlataneske figuur van Majafrategen (Ja, in één week tijds heeft hij 85 „zoekgeraakte” katten opgespoord) voldoende vertrouwenwekkend om de lezers van dit huis-aan-huisblad te adviseren:

„Wie in geestelijke nood verkeert en tracht via deze joviale Amsterdammer verlichting te vinden doet er goed aan eerst een telefonische afspraak te maken”.

Men verzuimt niet om het telefoonnummer vermeld te worden.

FINANCIËEL OVERZICHT

DE PENNINGMEESTER van de Vereniging tegen de Kwakzalverij, de heer L. Brest, verstrekke aan de algemene vergadering van 29 april j.l. het volgende overzicht van de financiële toestand van de vereniging over de jaren 1969, 1970, 1971. Wegens ziekte van de voorzitter konden de gebruikelijke algemene vergaderingen in het voorjaar van 1970 en 1971, waarop de jaarcijfers moesten worden uitgebracht, helaas niet doorgaan.

INKOMSTEN	1969	1970	1971
Contributies	f 8397,—	f 8255,70	f 8499,70
Abonnementen	517,30	417,50	295,50
Lezingen	121,43	175,—	350,—
Rente	1393,30	714,20	869,87
UITGAVEN			
Maandblad	8544,89	8270,73	9041,92
Diverse kosten	36,—	55,42	12,47
Incassokosten	148,08	143,16	106,40
Kleine kas	—	10,—	7,45
Propaganda	2980,36		
NADELIG SALDO	1280,30		
BATIG SALDO		1083,09	846,83
Financiële positie van de Vereniging:			
Postgiro		f 1267,41	
Gemeentegiro		1012,37	
Rijkspostspaarbank		898,38	
Hollandse Bank Unie		675,79	
Deposito-rekening Gem. Giro		2986,07	
Idem Rijkspostspaarbank		2822,15	
HBU spaarrekening		13864,18	
Totaal		f 23526,35	

stelwagentjes, waarvan de chauffeurs in het hele land bij oude zieke mensen de kruiden duur aan de man of de vrouw moesten brengen . . . - red. M. t. d. K.)

Jawel, antwoordt de heer De Nijs op een vraag van Kees Weeda, er zijn nog meer kruidendokters in Nederland. Ze zijn al zo'n veertig jaar bezig, maar die werken met stille trom en ondanks het feit dat hun prijzen toch ook niet laag zijn hebben ze nog nooit last gehad met de politie. De Nijs vindt de mensen te goedgelovig — zodoende gingen ze enorme sommen voor een pak kruiden betalen. Van de Moosdijk vindt hij echt niet de „linke zakenman, zoals iedereen denkt. Als het wel zo was hadden ze hem niet gegrepen!

Of De Nijs echt niet wist dat die kruiden zo duur verkocht werden? Neen, verzekert hij, dat wist hij niet. Anders had hij er zeker wat van gezegd. „En ik heb het voor het zeggen, want ik bij de enige kruidenkweker in Nederland en als ik iemand niet meer wil leveren dan doe ik dat. Van de Moosdijk is echt niet mijn enige klant.”

„HET IS HEM IN ZIJN BOL GESLAGEN”

„VAN DE MOOSDIJK,” zo vertelde kruidenleverancier M. de Nijs te Lunteren aan Kees Weeda van Het Vrije Volk te Rotterdam, ging geloven dat hij de mensen beter had gemaakt. Ondanks het feit dat ik hem vaak gewaarschuwd heb: je kunt met kruiden geen kanker of dergelijke ziekten genezen; kruiden zijn goed als je pijn in je keel hebt of als je verkouden bent, maar Van de Moosdijk wilde niet luisteren.”

„Het is echt een verdornd aardige kerel, een vriendelijke vent, maar het is hem in zijn bol geslagen.” De klachten dat Van de Moosdijk wel het geld inde van Franse klanten maar niet af-

leverde ontkent kruidenkweker De Nijs: Van de Moosdijk verzond de kruiden wel, maar de douane nam ze in beslag.

De heer De Nijs stelt overigens in het gesprek voorop, dat hij alles afkeurt wat Van de Moosdijk heeft gedaan. Hij kent hem zo'n jaar of tien. In het begin ging alles goed, de kruiden waren goed (ja, de kruidenkweker zal wat anders zeggen! - red. M. t. d. K.) de patiënten waren tevreden. En toen kwam die meneer Eerenberg uit Hilversum en ging voor de televisie vertellen, dat het schandalig was wat Van de Moosdijk allemaal deed. (En dat was het ook, met die vloot van be-

Bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, **Arts** te Hilversum, **Voorzitter**; Mevr. J. W. J. Vermeulen, Berkenrodestraat 23 te Haarlem, **Secretaresse**; L. Brest te Amsterdam, **Penningmeester**; Mr. J. E. Goudsmit, **Kantonrechter** te Haarlem; P. H. A. Poll, **Dierenarts** te Zeist; Mr. J. D. van den Berg, **Vice-President Arrondissements-Rechtbank** te Arnhem; J. E. Bulters, **Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid** te Zwolle; P. L. Stal, **Arts** te 's-Gravenhage; J. M. de Haas, **Tandarts** te Heemstede; Mej. Drs. P. H. van Marle, **Apotheker** te 's-Gravenhage; J. W. Gosker, **Inspecteur van Politie** te Arnhem; J. Noord te Amsterdam; Adviserend bestuurslid: Dr. S. Lelie, **Geneeskundig inspecteur van de Volksgezondheid** in Zeeland, Middelburg.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 10,—; voor studerende f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonneés: Oranjelaan 6, Hilversum. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, Amsterdam-Zuid. Postgiro van de Vereniging 32237 te Amsterdam. Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA B.V.
Amsterdam

BLZ. 26

Abonnement per jaar franco per post
bij vooruitbetaling f 10,—;
studerende f 2,50

Correspondentie Oranjelaan 6, Hilversum.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keверberg 54, Amsterdam-Z.

Opricht 1 Januari 1881

"U MOET ER MEER VAN WETEN" Predikant deelde

pepillen uit

DE NEDERLANDSE FUSIE van Paranormale genezers belegt thans overal in den lande informatiebijeenkomsten. Dat heeft men pas ook in Kampen gedaan. Het Kamper Nieuwsblad maakte er een fors bericht van onder een tweekolomskop. De bijeenkomsten worden gehouden omdat het publiek „vaak vreemd tegen deze zaken — namelijk het paranormaal genezen — aankijkt" (Voor de kosten te dekken moest de bezoeker wel iets betalen!).

De bijeenkomsten in Kampen stond onder leiding van de voorzitter van de Nederlandse Fusie, de heer J. van Soomeren te Amsterdam. Hij zou in zijn openingswoord meer vertellen over zijn organisatie.

Er zouden in de bijeenkomst geen patiënten worden behandeld door

magnetisering, maar wel werden er door middel van foto's van patiënten diagnoses van hun ziekte gesteld. Dat werd dan gedaan door drie leden van de Nederlandse Fusie: P. A. M. van de Ploeg uit Haarlem, J. A. Barentszen uit Lisse en C. van Huisstede uit Amsterdam. Want wat voor een medicus soms een langdurig onderzoek vergt, dat doen deze wetsovertreders even met een foto in de hand! Over goede informatie gesproken

Belangstellenden, die zich wilden laten introduceren tot de bijeenkomst konden zich daartoe wenden tot een paar adressen, waaronder het Hulp-postkantoor te Westenholte. De PTT is toch geen instelling, die tot wets-overtreding zijn medewerking moet verlenen? Of is dit een bijbaantje van de kantoorhouder?

OVER EEN PREDIKANT, die zich op dokterspaden waagde en geregeld pillen verstrekt, verscheen in De Telegraaf een uitgebreid bericht op de voorpagina. De rijkspolitie van Bunschoten maakte proces-verbaal op tegen de predikant, de 64-jarige J.A. op verdenking van het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst en . . . het clandestien in bezit hebben van een vuurwapen.

De Ned. Hervormde predikant, die al 17 jaar in Bunschoten staat maar de laatste tijd wegens ziekte herhaaldelijk diensten moest afzeggen is in een psychiatrische inrichting te Utrecht opgenomen. Zijn emeritaat is aangevraagd. De predikant beweert, dat de duivel in hem is gevaren.

Er gingen reeds geruime tijd geruchten in Bunschoten-Spakenburg, dat de dominee pep-pillen verschaft aan Bunschoter meerderjarige schone, die vrij regelmatig de pastorie bezochten.

Half april deed de rijkspolitie een inval en trof er in twee dozen een berg medicamenten aan, bestaande uit pillen, zalfjes en tabletten. Toen kwam ook een vuurbuiks waarvoor geen vergunning was afgegeven, te voorschijn.

De medicamenten werden in beslag genomen en opgestuurd naar de inspecteur voor de Volksgezondheid die onderzoekt of er verdovende middelen bij zitten. De predikant kon tot nog toe niet worden gehoord.

Hij speelde doktertje

VOLGENS DE GROEPSKOMMANDANT van de rijkspolitie in Bunschoten, adjudant Braaksma speelde de predikant al jaren doktertje. „De mensen die hem hadden bezocht, zeiden: ik zou die pillen niet graag meer willen missen. De meesten vonden er baat bij.

De predikant stelde precies de juiste diagnose. Hij schijnt ook voor arts te hebben gestudeerd."

VERVOLG OP BLZ. 28

Bij Van de Moosdijk: het vet van de ketel

DE VERIFICATIEVERGADERING in het faillissement van „kruidendokter" W. van de Moosdijk heeft niet veel over gelaten van de roep van rijkdommen rondom de „Raspoetin van Brabant" zoals deze aarts-kwakzalver zich in zijn grote dagen graag liet noemen.

De baten bleken slechts gering tegenover het totaal van schulden van omstreeks een half miljoen. Na aftrek van de hypotheek ten bedrage van f 52.000,— bleef er na de verkoop van de bungalow De Zandhoeve te Casteren nog 62 mille over. Verkoop van de auto's, bedrijfsmiddelen etc. voegden nog eens een halve ton aan deze baten toe. Totaal f 107.000,—. Maar van de vorderingen is een bedrag van f 27.000,— aan de belastingen verschuldigd preferent evenals een vordering van 17 mille voor de bedrijfsvereniging.

De boedelkosten zijn al opgelopen tot 13 mille en dan moet de curator in het faillissement, mr. J. van der Meeren uit Eindhoven nog worden betaald. Het is wel duidelijk dat de uitkering

aan de vele schuldeisers slechts enkele percenten zal kunnen bedragen. Intussen is Van de Moosdijk bijstandstrekker — in zijn mooie bungalow, waar hij een weelderige inventaris, compleet met biljart en meer dan één kleurentelevisie om zich heen had staan. Daar zal nu wel wat van verkocht zijn.

HET AANTAL SUIKERZIEKEN

HET AANTAL SUIKERZIEKEN in Nederland schat prof. dr. H. K. A. Visser op een getal tussen 50.000 en 100.000, „maar eerder 50.000 dan 100.000". Volgens ramingen heeft in de leeftijdsgroep van 0 tot 15 jaar één kind op de 2500 diabetes. In de schoolgaande leeftijd van 6 tot 15 jaar is het één kind op de 1000. Dat komt voor Nederland neer op in totaal 1600 à 2300 kinderen. Het aantal diabetici onder de 15 jaar vormt vermoedelijk minder dan 5 pct. van alle suikerziekten in Nederland, want diabetes is vooral een ouderdomsziekte. Prof. dr. Visser, hoogleraar te Rotterdam en lid van de medische adviescommissie van de Ned. Ver. van Suikerzieken deelde deze cijfers mee in een gesprek met het maandblad van de NVS, Diabc.

DE HOROSCOOP VAN MELLIE UYLDERT KLOPTE NIET

RUDY KOUSBROEK, die elke week in het altijd weer lezenswaardige vrijdagse Cultureel Supplement van Handelsblad NRC een bijdrage schrijft heeft het niet begrepen op de astrologie. Dit helaas welig tierende moderne bijgeloof hekelde hij in een artikel getiteld „Die Carnaps”.

Ter verduidelijking diene dat hier bedoeld wordt op de wijsgeer Rudolph Carnap, die in 1891 in Wuppertal werd geboren, in 1931 hoogleraar werd in Praag en in 1936 in Chicago. Tot zijn werken, waarvan de titels duidelijk de richting van zijn denken aangeven, behoren: Der logische Aufbau der Welt, Logischer Syntax der Sprache, Introduction to semantics, Logical foundations of probability, Meaning and Necessity.

En nu wat wij uit het artikel van de begaafde essayist Rudy Kousbroek knippen voor onze lezers.

Een wetenswaardigheid voor astrologen: Bertrand Russell en Rudolf Carnap, twee der voornaamste en oorspronkelijkste filosofen van onze eeuw, waren op dezelfde dag jarig. Wie er belangstelling voor heeft kan in Russell's autobiografie (Deel III p. 132) nalezen hoe Carnap aan Russell een brief stuurde voor diens 90ste verjaardag, en dan in het voorbijgaan nog even bescheiden opmerkt dat hij op diezelfde dag (18 mei) 71 zal worden. In zijn antwoord wenst Russell op zijn beurt Carnap geluk. Over astrologische implicaties wordt door geen der beide wijsgeren gerept; opmerkingen van het genre „dus dan bent u ook een Stier” blijven achterwege, zoals dat van verstandige mensen mag worden verwacht.

Toch zal de meer dan oppervlakkige overeenkomst tussen Carnap en Russell — niet alleen allebei filosoof,

maar ook allebei wiskundige en allebei logicus, en allebei voorstanders van dezelfde eenvoud en helderheid — wel door geen astroloog aan het toeval worden toegeschreven. Het is dus de moeite waard om even te kijken of volgens de theorie de eigenschappen die deze beide filosofen gemeen hebben ook inderdaad bij de onder hun gesternte geborenen mochten worden verwacht.

Spokerijen

WIJ RAADPLEGEN dus, vervolgt Rudy Kousbroek, de werken van de beremde astrologe Mellie Uyldert, en vinden dat Russell en Carnap opvallend lui zouden moeten zijn geweest, gesteld op rust en gemak, en bij voorkeur optredend als exploitant van iemand die iets presteert. Impresario van een wonderkind, souteneur, dat zijn karakteristieke beroepen voor dit teken. Qua temperament zijn zij conser-

vatief, zij „blijven bij de normen die hen in de kinderkamer zijn ingeheid”. Vaak ook worden zij priester, en zijn dan van de officieërende, uitvoerende soort; „de leer gelooft hij wel, in blind vertrouwen”. „Hij is een trouw en toegewijd navolger.”

Er klopt kortom geen bliksem van; ik twijfel er niet aan of de astrologen zullen wel weer kunnen verklaren waarom het niet klopt, en dat is nu precies hun ondergang.

Het zijn juist filosofen van de school van Carrap en Russell die duidelijk hebben gemaakt waarom doctrines die voor alles wat niet klopt een verklaring kunnen geven, niet deugen. Zowel Carnap als Russell hebben er het hunne toe bijgedragen dat de manier van denken waar allerlei filosofische spokerijen het van hebben moeten in discredit is geraakt, schrijft Rudy Kousbroek.

Predikant en pepillen

VERVOLG VAN BLZ. 27

Nu de predikant niet meer in Bunschoten is en geen pillen meer kan geven, zijn enkele Bunschoters, die aan de pillen verslaafd zijn geraakt, onder behandeling van een zenuwarts gesteld. Volgens de adjudant zijn het twee oudere mensen.

Andere Bunschoters kwamen later bij hun huisarts en bestelden dezelfde soort pillen, als die welke zij van de dominee hadden gekregen. Als de arts dan vroeg, hoe zij aan die wetenschap kwamen, zeiden zij: „Dat zegt de dominee”.

De zaak schijnt volgens De Telegraaf aan het rollen te zijn gekomen door een Bunschoter jongedame die vlak voor haar trouwen bang was, dat

haar bezoek aan de dominee zou uitlekken.

Op de vraag waarom de dominee dit heeft gedaan, antwoordde adjudant Braaksma de verslaggever: „Moeilijk te beantwoorden, niet uit godsdienstige overwegingen. Hij heeft er overigens niemand voor laten betalen.”

Acupunctuur bij sterilisatie

DE ACUPUNCTUUR, deze oude Chinese naalden-„therapie” speelt ook een rol bij de geboorteregeling, een onderwerp, dat in een land, waarvan het inwonertal de 800 miljoen nadert, zeer actueel is. Er zou daarbij nogal wat sterilisatie van vrouwen worden toegepast en men moet een methodiek hebben ontwikkeld, waarbij

dit zeer snel kan geschieden. En pijnloos, dankzij de toepassing van acupunctuur, dat zoals men enige maanden geleden bij de vertoning van een televisiefilmpje kon zien ook bij heel wat ingrijpender operaties zou worden gebruikt als middel om de patiënt geen pijn te doen gevoelen. (januari-nummer M.t.d.K. 1972, b lz. 4).

Bij het grootscheepse geboorteperkingsprogramma in China speelt ook het miljoen hulpartsen een rol, die na een middelbare opleiding een medische opleiding kregen van een half jaar, waarbij de acupunctuur een gewichtig onderdeel vormde.

Adresverandering

Verzuim niet bij adresverandering even de wijziging mede te delen aan het correspondentieadres Oranjelaan 6 te Hilversum I Dan behoeft U niet bevreesd te zijn één nummer van dit interessante maandblad te moeten missen.

Met kneepjes van Kneipp is 't Kurort meer mans

DE „ONTDEKKER" VAN de water-geneeswijze, pastoor Sebastiaan Kneipp was, medisch-wetenschappelijk gezien, niet zo'n uitblinker. Hij was trouwens geen arts, maar predikte het Evangelie, zoals een priester betaamt. Hij heeft de hydrotherapie ook niet zelf uitgevonden, maar er grotere verbreiding aan gegeven, ook als een soort Evangelie.

Er zijn dan ook tal van sceptici te vinden die al dat Kneippse gedoe niet au sérieux nemen, in en buiten Duitsland. Maar, het moet gezegd, het zijn echte afgestudeerde en gespecialiseerde artsen die zich met de Kneipptherapie bezighouden, en of dat niet genoeg is, de Krankenkasse, het Duitse ziekenfonds, blijkt meestal wel bereid om de kosten te vergoeden als Kneipp via de normale procedure in het therapeutisch proces wordt ingeschakeld. Er zijn in Duitsland trouwens zo'n vijftig Kneipp-centra, waarvan Wörishofen de bakermat is, en enige honderden artsen zijn er lid van de „Kneippärztebund". En ook in Oostenrijk en Zwitserland treft men Kurorte aan die het predikaat Kneipp mogen voeren.

Aldus in Handelsblad NRC redacteur E. J. Boer, die onlangs voor zijn constructieve publicaties over mondhygiëne de Flaumenhaftprijs, genoemd naar de Haagse journalist-tandarts Flaumenhaft, verwierf.

Welvarende bakermat

OVER DE BAKERMAT van de Kneippse waterbehandeling „Wörishofen" schrijft E. J. Boer: In „Wörishofen", diep in Beieren, ligt in een mausoleum het gebeente van Sebastiaan Kneipp (1821 - 1897) zorgvuldig opgeslagen. Voor Wörishofen was deze dorps-Pfarrer praktisch de lieve heer zelf, want door zijn herderlijke arbeid in het vlak van de volksgezondheid kon dit boerendorp met enkele honderden nogal simpele zielen ooit uitgroeien tot wat het nu is: een welvarend Kurort waar per jaar 70.000 gasten in de 260 hotels en pensions gemiddeld drie weken komen doorbrengen. Bad in, bad uit.

Een Kurort moet ten slotte iets hebben: geneeskrachtige bronnen, bijvoorbeeld, of medicinale modderbaden, en een aantrekkelijke omgeving is ook nooit weg. Zo heeft Wörishofen dan de Kneippkuur, een samenstel van therapieën waar voor iedereen wel iets bij is. De oude Kneipp zelf heeft er nooit weet van gehad wat hij allemaal op gang bracht.

SEBASTIAAN KNEIPP

... wat hij allemaal op gang bracht

De Kneipptherapie is onder het toezien en inventieve oog van de artsen geworden tot een reeks behandelingen waarmee men alle kanten op kan. Zij is nauw verwant aan de natuurgeneeswijze, zoals die in Nederland door niet al te velen wordt aangehangen, hoewel er nu duidelijk meer geloof aan wordt gehecht dan door de voor- en naoorlogse generaties, die wat graag gniffelde om natuurgeneeswijzers, vegetariërs en vrouwen met sandalen en geitsharen sokken die ook wel eens een paar krulspelden mochten inzetten, aldus E. J. Boer.

Kneep van Kneipp

WAAR ZIT HEM DE KNEEP? Eerst de waterbehandelingen. Er zijn tientallen verschillende: de Arm- und Fusz-bäder bis 18 gr C (DM 0,80; de voordeligste); Halbbad temperiert (DM 2,75); Wechselgusz, zweimal wechseln (DM 3,50); Wechselvollblitz (DM 6,00); Leib und Herzaufgaben (DM 2,00); Lendenwickel, Brustwickel, Leibaufgabe mit Zusatz (heisz) (DM 6,50), Heublumensäcke, normale Grösze (DM 6,00); om er maar een paar te noemen. Voor wie dat allemaal niet zo aanspreekt, zijn er heel andere mogelijkheden, hoewel al gezegd is dat juist de waterbehandelingen, de hydrotherapie van wijlen Kneipp, zelf afkomstig zijn.

Maar je kunt er ook verschillende oefeningen doen. Om te beginnen het „watertreden", door een bassin schrijden, bij een bepaalde watertemperatuur. En dan kun je lichte oefeningen doen, zorgvuldige op het lijf geschreven gymnastiek, lichte sport of

wandelingen. En dat klinkt ons, al weer heel plausibel in de oren, want dat we iedere ochtend onder de douche gaan willen we in Holland langzamerhand wel weten, maar dat we te weinig aan beweging doen blijft een pijnlijke zaak. Andere Kneipptheorieën: de fytotherapie, waarmee de Kneipp-boys zacht werkende natuurgeneesmiddelen, uit planten en kruiden gemaakt, bedoelen.

Vorm van toerisme

MEN WERKT VOORTS ook met dieten — een normale zaak, die ook niet door Sebastiaan Kneipp uitgevonden kan zijn, want wist hij veel van cholesterol, hoewel hij wel altijd matigheid gepredikt moet hebben, dus ver zat hij er niet van af.

Hij had een nogal stevige omvang, getuige de afbeeldingen, maar aan 'n hartinfarct is hij niet overleden, wel aan een gezwel in de buik waaraan hij na drie maanden ziekte, op 76-jarige leeftijd overleed. Dan wordt er nog over „Ordnungstherapie" gesproken, wat we meer in het psycho-sociale vlak moeten zoeken.

De grens tussen de geneeskunde en het toerisme is vaag, daar in Wörishofen, heeft de schrijver van het artikel in het zaterdagse bijvoegsel van Handelsblad NRC ontdekt.

Als je hoort met welk pathos de burgemeester, A. Ledermann, in Beierse dracht, vol trots vertelt hoe zijn gemeente bloeit door deze vorm van toerisme, dan bespeur je maar weinig van een diep medeleven met de genezing van de aanwezigen.

VERVOLG OP BLZ. 30

Geneeskracht in het water

Geneesmiddelenreclame vraagt normbesef

BIJ DE RECLAME en de verkoopbevordering hangt veel af van een juist ethisch normbesef bij de farmaceutische industrie. Herhaaldelijk is in de kolommen van het Maandblad tegen de Kwakzalverij kritiek geïfend op krantenreclame voor bepaalde geneesmiddelen. Maar ook is er vaak reden tot kritiek op de manier waarop de farmaceutische industrie zijn produkten en zijn naam aan arts en apotheker presenteert.

Toen minister dr. L. B. J. Stuyt onlangs een rede hield bij de opening van een nieuwe farmaceutische fabriek, namelijk „Plan 25” van Merck Sharp en Dohme te Haarlem heeft hij hier het een en ander over gezegd. Hij sprak in dit verband over een relatie tussen samenleving en industrie. Want ook deze activiteiten, zei hij, worden bekostigd uit een — zelfs vrij aanzienlijk — deel van de gelden, die de gemeenschap aan de farmaceutische industrie ter beschikking stelt in ruil voor zijn diensten. Op dit terrein van reclame en promotie valt in bepaalde gevallen het een en ander te verbeteren. Met dit probleem houden niet alleen de Overheid maar ook de industrie en de artsen zich bezig. Communicatie tussen industrie en arts moet er ongetwijfeld zijn — het is niet onjuist dat de industrie haar produkten duidelijk en geregeld aanprijst,

KNEEPJES VAN KNEIPPKUUR

VERVOLG VAN BLZ. 29

De Kneipp-company mikt nu op de Nederlandse markt met een serie badoliën, die dezer dagen in de handel worden gebracht. De olie is — het bloed kruipt waar het niet gaan kan — bestemd om allerhande kwalen op de vlucht te jagen.

Want, mogen wij (redactie MtdK) er wel aan toevoegen, de heren van Kneipp weten terdege hoe zij het geld moeten verdienen! Zij kennen de kneepjes van het vak . . .

(Cliché's bij dit artikel werden ons in bruikleen afgestaan door NRC Handelsblad, waarvoor onze dank!)

waardoor de medicus snel op de hoogte wordt gebracht van elke vordering in de farmacotherapie.

Ontegenzeggelijk worden tegenwoordig de arts en de apotheker overstroomd door een kostbare en inefficiënte overvloed aan informatie en aanprijzing. Even evident en even problematisch is het feit dat een belangrijk deel van deze informatie gebrekig of eenzijdig is. Het is in het belang van het bedrijfsleven zelf dat het niet het vertrouwen van de medische professie verliest door zijn geloofwaardigheid te verspelen. De minister wil dan ook, zei hij, spoedig een wettelijke regeling van de geneesmiddelenreclame. En wel op basis van de Wet op de Geneesmiddelenvoorziening.

De wet kan echter, waarschuwde dr. Stuyt, in dezen niet veel meer doen dan opzettelijke misleiding tegenhouden en tevens enkele fundamentele garanties leveren voor betrouwbaar-

heid en volledigheid. De wet kan nooit een waarborg bieden voor een optimaal gerichte informatiestroom van industrie naar arts. Dit zal men slechts weten te bereiken waar een farmaceutisch bedrijf objectiviteit aan fantasie weet te koppelen, goede promotionele technieken aan een juist inzicht in de behoefte van de arts, dit alles binnen economisch en ethisch verantwoorde grenzen.

Een belangrijk lichtpunt in dezen zag de minister in het feit dat vooral de huisarts geleidelijk aan beter in staat is gesteld kaf van koren te onderscheiden. Niet alleen is de oriëntatie van de medische student op farmaceutisch gebied verbeterd, ook het ontstaan van onpartijdige voorlichtingsmedia zoals (in Nederland) het „Geneesmiddelenbulletin” hebben bij de arts een kritische houding bevorderd ten aanzien van de geneesmiddelenreclame.

● EXPERIMENTEREN TUSSEN MAAN EN AARDE)

In het Vaderland schreef onlangs dr. G. Zoráb een artikel over een experiment op het gebied van de buitenzintuigelijke waarneming, de paragnosie. De astronaut E. D. Mitchell die deel uitmaakte van de bemanning van de Apollo XIV hielp mee aan dit experiment. Volgens afspraak zou Mitchell gedurende de maanreis op zes achtereenvolgende dagen op een bepaald tijdstip 25 kaarten van een pak z.g. ESP-kaarten stuk voor stuk bekijken. Op aarde zouden dan deelnemers aan het experiment raden welke kaarten Mitchell stuk voor stuk bekeek (hij moest zich daarbij telkens wel even op de ESP-kaart concentreren! ESP is, zoals men weet, een afkorting van extra sensory perception).

Er kwam niet veel van het experiment terecht, want Mitchell had het in zijn Apollo XIV veel te druk met werkzaamheden die des astronauten zijn. Maar op aarde gisten de deelnemers aan het experiment braaf elke dag op het vastgestelde tijdstip welke ESP-kaarten Mitchell zoal bekeek. Slechts vier dagen kon Mitchell als „zender” van zijn gedachtenconcentratie fungeren. Er werden 375 geldige gissingen genoteerd.

Volgens de heer Zoráb kwam men daarbij tot een significantie op het niveau van 5 procent, dat wil zeggen, dat de kans dat een dergelijk resultaat door het toeval tot stand is gekomen één op twintig is. Máár . . . men had bij de gissingen maar aangenomen, dat op het ogenblik van „raden” de volgorde der kaarten aan niemand bekend was en dat deze volgorde pas in een nabije of meer verwijderde toekomst zal worden samengesteld. Men kwam hiertoe omdat Mitchell immers twee dagen geen gelegenheid had gehad om de kaarten te bekijken.

Een andere analyse van de gissingen viel zo negatief uit, dat men maar heeft aangenomen, dat ook hier niet van toeval sprake kan zijn, maar dat het paragnostisch vermogen expresselijk naast het doel mikte. Oftewel wat men in de parapsychologie een geval van psi-missing noemt. Daar aan zouden doorgaans bepaalde psychologische factoren ten grondslag liggen, zoals geloofsinstelling, angst etc. Aldus nog steeds de heer Zoráb in Het Vaderland,

* Bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; Mevr. J. W. J. Vermeulen, Berkenrodestraat 23 te Haarlem, Secretaresse; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mr. J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; P. H. A. Poll, Dierenarts te Zeist; Mr. J. D. van den Berg, Vice-President Arrondissements-Rechtbank te Arnhem; J. E. Buijter, Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid te Zwolle; P. L. Stal, Arts te 's-Gravenhage; J. M. de Haas, Tandarts te Heemstede; Mej. Drs. P. H. van Marle, Apotheker te 's-Gravenhage; J. W. Gosker, Inspecteur van Politie te Arnhem; J. Noord te Amsterdam; Adviserend bestuurslid: Dr. S. Lelie, Geneeskundig inspecteur van de Volksgezondheid in Zeeland, Middelburg.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 10,—; voor studerende f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonnees: Oranjelaan 6, Hilversum. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, Amsterdam-Zuid. Postgiro van de Vereniging 32237 te Amsterdam. Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA B.V.
Amsterdam

BLZ. 30

Abonnement per Jaar franco per post
bij vooruitbetaling f 10,—;
studerende f 2,50

Correspondentie Oranjelaan 6, Hilversum.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keverberg 54, Amsterdams-Z.

Opggericht 1 januari 1881

Helderziende Jo Maassen: mijn medeleven gaat tot de voordeur

VIJFENDERTIG JAAR zit mevrouw de weduwe J. Maassen, beter bekend als Jo Maassen, nu in het vak. Toen ze 20 was zei ze tegen haar moeder (het was in Utrecht): Ik huur een kamer op de Oude Gracht en ik ga de mensen helpen als helderziende.

Die vijfendertig jaren zijn, vertelt de Nieuwe Krant te Arnhem — want in deze stad „werkt” zij — passend gevierd. Een verslaggever, Bert Kerkhoff ging er op af en sprak met deze beweeglijke, druk gebarende en nog altijd met een sterk Utrechts accent sprekende Jo Maassen.

„Ze zeggen, dat ik met de helm geboren ben”, vertelt zij in haar huiskamer waar een door twee kunstkaarsen verlichte klok hangt, waarboven een groot kruisbeeld is. Ze loopt rusteloos door de kamer heen en weer, schikt nu eens de zwaartulen rok van een sierpop in een van de fauteuils of pakt de foto's en bidprentjes, die keurig in het gelid op het dressoir staan.

Doffe ellende

WAT VOOR MENSEN er bij haar op het spreekuur komen? Dat is doffe ellende, verzekert ze de heer Kerkhoff. „Een boel mensen, die hier aan de bel trekken zitten in de put. Ze zien er geen gat meer in. Mijn opdracht is het dan — zo zie ik het — ze er uit te trekken”. De een is bang dat zijn zaak over de kop gaat, een ander vreest dat zijn vrouw het met een ander houdt, een derde wil weten hoe het met zijn kinderen zal gaan”.

Soms doet deze Jo Maassen wel heel onverantwoordelijke voorspellingen. Ze vertelt dat ze de mensen niet eerst uithoort, maar aan een foto of een horloge of een pen, waarmee men elke dag schrijft, genoeg heeft. Met behulp van zo'n voorwerp kan ze vertellen, beweert Jo Maassen aan de verslaggever van De Nieuwe Krant, wat de betrokkene de eerstkomende vijf, zes maanden te wachten staat. „Veel verder in de toekomst kijken

kan ik niet”. „Ik vertel ze ook wat ik van het verleden weet. Dat reikt in de regel tot zo'n vijf, zes jaar”.

En nu komt het. Jo Maassen: „D'r komt hier onlangs een mevrouw met een foto van haar zuster. Die moet het ziekenhuis in. Ze wil weten hoe dat afloopt. Ik zeg: nou mevrouw, uw zuster wordt geopereerd maar ze naaien het allemaal weer dicht en doen er niks aan, want het is kanker en daar sterft ze aan”.

„Het goeie mens werd lijkleek en kon een poos niks zeggen. Toen vertelde ze me, dat ze dankbaar was, dat ze nu zekerheid had. „We gaan ons er nu samen op voorbereiden...” zei ze. Kijk, van zo iets word ik zelf ook wel even koud, maar dat duurt nooit lang. Ik leef mee tot de buitendeur, pik dan een sigaretje en een bakkie (Da's Utrechts, waar?) thee en ben er weer overheen”.

Onverbloemd, ongezoeten

„IK ZIE HOOGUIT een zeker toekomstbeeld van een maand of vijf,

zes. En dat geef ik dan onverbloemd en ongezoeten, als dat nodig is. Wat dat betreft ben ik geen katje zonder nagels”, vertelt Jo Maassen nog aan de verslaggever. De mensen moeten er wel in geloven, vindt ze, ander kunnen ze wel wegblijven. Zelf is ze „fijn-katholiek” en gaat ze dus naar de kerk. Wie dat niet is, heeft er niets te zoeken, aldus haar redenering.

Ze maakt het nog mooier met haar uitspraken: „Ik ben net als een knappe sterke dokter, die niet gemist kan worden, maar aan de andere kant voel ik me vaak ook heel erg klein bij al die ellende”.

Of ze er veel geld mee verdient? Nee, daar komt ze niet „onverbloemd en ongezoeten mee voor de dag, waar?” Veel verdient ze in elk geval niet, verzekert ze. Jan Boezeroen betaalt veel minder dan de kakmadam, die een hoop kouwe drukte heeft. „De mensen zijn wel erg dankbaar”.

Ze heeft in Arnhem een vaste kring van klanten. Vaak komt ze mensen tegen in de stad, die haar geregeld consulteren. Ze doet dan net of ze ze niet kent. „Dat klinkt gek, maar er zijn nog altijd een massa mensen, die niet willen weten, dat ze naar een helderziende gaan”.

Het frisse geurtje kan misleidend werken

BESTRIJD INSECTEN en ander ongedierte pas met bestrijdingsmiddelen wanneer alle andere methoden hebben gefaald, want zonder bezwaar voor onszelf en voor het milieu zijn dergelijke middelen niet. Ze bevatten vergiften en bovendien bestrijden ze het kwaad maar voor het moment; de oorzaak wordt er niet door weggenomen.

Met deze waarschuwing werd in de Consumentengids van juni een artikelserie over bestrijdingsmiddelen ingeleid. De eerste aflevering was gewijd aan de bestrijding van vliegen, muggen, kevers, kakkerlakken, kreukels, oormurmen, pissebedden en motten in en om het huis. Voor elk van deze dieren is nagegaan op welke natuurlijke wijze ze zijn te bestrij-

den, wat er, wanneer dit onvoldoende effect sorteert, aan chemische bestrijdingsmiddelen kan worden toegepast, wat daarvan de gevaarlijke en minder gevaarlijke zijn en hoe ze moeten worden verspreid.

Hoewel op grond van de Bestrijdingsmiddelenwet alleen middelen voorzien van een toelatingsnummer mogen worden verkocht, bleken er toch nog middelen zonder zo'n nummer te koop te zijn. Op de verpakking van de wél toegelaten middelen kwamen naast de wettelijke verplichte waarschuwingen ook onjuiste aanwijzingen voor. Zo werd bijvoorbeeld meermalen melding gemaakt van de „frisse geur”, met het gevaar dat het publiek er eerder een luchtververser dan een gevaarlijk bestrijdingsmiddel in ziet.

Gezondheidskistje uit de oude doos

EEN WONDERLIJKE APPARATUUR viel te zien op een tentoonstelling in Broek op Langendijk, in het gebouw Irene, en gewijd aan de verandering van het landschap, mede als gevolg van de ruilverkavelingswerkzaamheden in dit „land der duizend eilanden”, het Geestmerambacht.

Op deze tentoonstelling werd ook ruime aandacht besteed aan het dagelijks leven van de tuinbouwers in dit gebied en zo kon men er allerlei voorwerpen zien, als koolmessen, het kruikje, dat men meenam naar de „bouw”. Maar er stond ook een merkwaardige kist, ruw geschat zo'n 80 centimeter lang, 40 cm breed en even hoog. Dat was de „gezondheidskist”, die omstreeks 1920 in de handel werd gebracht door C. A. Staalman in Den Helder.

„Electro-galvanische geneesmethode” viel te lezen op een gebruiksaanwijzing bij de gezondheidskist, die gebruikt was door een bewoner van de Langedijk, die een jaar of negentien was en geplaagd werd door reuma.

In de kist waren in porseleinen potten tien batterijen, die elk ongeveer 1½ volt leverden, maar in serie werden geschakeld zodat men tot 15 volt kwam. De moeder van de jongeman moest de polen goed schoonhouden, omdat ze snel aanslag vertoonden. De jongeman — er was een kleine tekening van — ging in bed liggen, kreeg één draad aan de voet, een ander met een soort stekkertje in het oor, zodat hij in de stroomkring was opgenomen. Of er werkelijk spanning op de draden stond, viel te controleren met een elektrisch belletje, dat ingeschakeld kon worden. Eventueel kon men ook bepaalde lichaamsdelen behandelen. Dan werden de contacten daarop aangebracht. Het was alles uiterst primitief, maar blijkbaar werd er in de Langedijk een halve eeuw geleden geloof aan gehecht!

Vlak bij de kist stond nog een fles, maar die had heel weinig met kwakzalverij van doen. Het was een gewone wijnfles, leeg uiteraard, die de tuinbouwers met de open hals omhoog half in de grond groeven. De wind die er over heen blies veroorzaakte een eigenaardig fluitend geluid, dat door mollen als zeer onaangenaam wordt ervaren en die zo door de fluitende fles op een afstand worden gehouden.

GENEESKRUIDEN VAN DE ROODHUIDEN

DE CHARLATAN SEQUAH, een van de beruchtste kwakzalvers, die ooit geld wisten te kloppen uit de zakken van de goêgemeente, liep in cowboy-costuum rond en maakte gebruik van een Indiaans klinkende naam. Zijn „geneesmiddelen”, de „Sequah-olie” en de „Prairie-bloem” hadden niets, maar dan ook niets met de Indianen van doen.

In de Verenigde Staten verschijnt bij de University of Oklahoma Press sedert 1932 een uitstekende serie over het leven van de Indianen in Noord-Amerika. Het 95ste deel uit deze serie is „American Indian Medicine”, door Virgil J. Vogel, een hoogleraar in de geschiedenis te Chicago. Dit door deskundigen als een monumentaal werk over de geschiedenis van de geneeskunst van de Indianen beschreven werk (het kost \$ 12,50) geeft een beeld van de wisselwerking tussen de Westerse geneeskunst en de geneeswijzen van de Indianen in de laatste anderhalve eeuw.

Zodra de eerste contacten tussen roodhuiden en blanken tot stand kwamen gingen de blanken gebruik maken van de kennis van kruiden, waarover de Indianen bleken te beschikken. En heden ten dage zijn nog tal van zaken op de markt zoals wilde kersenschors, sassafraswortel, bloedwortel, spijkbalsem, schors van de witte pijnboom. Prof. Vogel heeft in zijn boek het gebruik nagegaan dat de roodhuiden maakten van kruiden en wortels als medicijn, afgezien van godsdienstige en shamanistische rituelen.

De medicijnman en kruidendokter van de Indianenstammen waren dikwijls verschillende personen. Soms was er een soort wedijver tussen hen, soms ook werkten ze samen. Daarbij nam de shaman het godsdienstige behandelingsritueel voor zijn rekening. De kruidendokter en de vroedvrouw oefenden met wat minder opvallend vertoon en vaak met meer succes hun beroep uit.

Celtherapie: beleggers gezocht

DE ZO OMSTREDEN celtherapie van prof. Niehans — men spreekt bij onze Oosterburen van „Frischzellen-therapie” — leidt blijkbaar nog altijd een bloeiend bestaan. Wanneer men tenminste af mag gaan op een grote advertentie, die wij in het Duitse blad „Die Welt am Sonntag” aantreffen, waarin beleggers een bijzonder lucratief buitenkansje wordt geboden. Zij kunnen namelijk deelnemen in een project voor een kliniek waar de celtherapie wordt toegepast.

Die kliniek zou in een kasteel komen in Holstein, met eromheen een

De geheimzinnigheden van Jack Chandu

JACH CHANDU, die tegenwoordig in de Haagse Mariastraat zijn Stichting voor Totaliteitsdiagnostiek heeft, leidt volgens Lieneke van Schaardenburg in de Haagse Post met een groep van „rode magiërs” een „geweldig onderzoek” over seksuele magie.

De verslaggeefster bladerde ook eens in een prospectus van de Stichting voor Totaliteitsdiagnostiek en ontdekte dat het werkje van Chandu „Zelfhypnose en sexualiteit” f 22,50 kost plus f 3,50 verzendkosten en f 4,— rembourskosten. Het is een stencilprintuitgave. Een andere uitgave bleek echter in de opruiming te zijn, namelijk „Yoga voor de nerveuze mens”. Niet 15 gulden, maar nog slechts voor de helft te krijgen, f 7,50!

Een mondeling consult van maximaal 30 minuten kost bij Chandu f 20,—. Na afloop van dat half uur direct contant afrekenen! Een eenvoudig astrologisch advies waarbij maximaal drie vragen worden beantwoord komt op f 35,—. Een zeer gespecialiseerde „Totaliteitsanalyse” kost de nieuwsgierige al gauw zo'n 250 gulden.

„Chandu, die door collega's niet erg serieus wordt genomen, gaat als een niet onbemiddeld mens door het leven, dat hem veel te bieden heeft. Jaarlijks maakt de 46-jarige vrijgezel grote reizen. Op kosten van de Stichting zegt hij”, aldus Lieneke van Schaardenburg in de HP. Zij voegt er aan toe, dat het bestaan van de stichting niet kan worden aangetoond, zo lang Chandu de namen van de bestuursleden geheim houdt...

Over witte, zwarte en rode magie nog dit: witte magie dient om mensen goed te doen, zwarte magie is er op gericht anderen kwaad te doen, rode magie die hier „strikt wetenschappelijk” gebeurt en die voornamelijk voorkomt in India, Nepal en Tibet, wordt gebruikt om personen te genezen. Naar Chandu aan Lieneke van Schaardenburg mededeelt komt de kracht, die deze genezers gebruiken los, „doordat men samen een orgasme krijgt”. Dit soort bijeenkomsten vertoont overeenkomsten, aldus Chandu, met de middeleeuwse duivelsmissen.

park van 7 hectaren gelegen aan een meer. De opzet is in zijn soort nauwelijks te overtreffen — zo wordt het de belegger voorgehouden door een te Meinsheim gevestigd adviesbureau voor beleggingen.

Charlatan SEQUAH zaagde van dik hout planken

OVER DE CHARLATAN Sequah schreef drs. Rolf Schnaar enige tijd geleden in het Leidsch Dagblad. Sequah, die op 21 juni 1891 te Roosendaal zijn kwakzalverskunsten voor het eerst vertoonde was een Engelsman. Hij heette Charles Aldersey Davenport en kwam uit een familie van kermisreizigers en saltimbanques.

Nu was Sequah een handige psycholoog, hij wist hoè hij de massa moest bereiken, hoè „zijn nummer te verkopen.”

Als een Romeinse imperator maakte hij zijn entrée in een zegekar, op een vergulde praalwagen met prachtig snijwerk en spiegels, getrokken door vier paarden met pluimen op de kop. En een lijfwacht van zes zogenaamde Mexicanen, die hij uit België had meegebracht en rasechte Vlamingen waren, zodat zij zich ad majorem Sequah in verstaanbare taal tot de Nederlanders konden wenden.

Aankomst met muziek

MAAR BOVENDIEN had hij een geheel muziekcorps meegebracht, dat met de „Mexicanen” en de muziek reeds dagen van tevoren de komst van de grote man aankondigde!

Van Roosendaal leidde zijn weg via Dordrecht, Rotterdam, Den Haag en Leiden naar Amsterdam, Leeuwarden en Groningen. Geen enkele stad van betekenis werd overgeslagen!

Hij trad nooit in de open lucht op, dat was zijn... eh... „wetenschappelijke” standing te minderwaardig, doch altijd in grote zalen, te Leiden in de Stadsgehoorzaal.

Zijn muziekcorps zette dan een schetterende mars van Souza in, brak abrupt af — even stilte — en Sequah, gekleed als cowboy, betrad van achter de coulissen met een forse stap het podium, met daverend applaus verwelkomd.

Dan hief de grote man zijn hand even op, het was meteen stil in de zaal en nu hield hij zijn openingspeech in het Engels, die een van zijn Vlaamse „Mexicanen” voor de zaal vertaalde.

Op het podium stond een divan, waarvoor dikke gordijnen. Meldde zich een patiënt aan — en dat waren er heel veel! — dan verdween Sequah met zijn patiënt achter de dichtgeschoven gordijnen en begon hij de op de divan liggende patiënt hardhandig te masseren met gebruik van „Sequah-olie”, terwijl de muziek luid schetterde, zowel om de pijnkreten van de patiënt te overstemmen als om

Genezen met muziek

De populariteit van kwakzalver Sequah drong tot in de revue, die toen actuele gebeurtenissen bezigden om hun tekst te kruiden, door. Zo is een liedje bekend geworden uit een revue van Reyding:

*Heb je zere benen
Heb je reumatiek?
Ga naar Sequah henen
Die geneest je met muziek!*

Na door geheel Europa te zijn getrokken, keerde Sequah naar Engeland terug. Zijn financiën namen langzamerhand af en hij stierf in bittere armoede in een Londens achterbuurtkrot in 1916. Hij was toen 70 jaar oud.

de mensen in de zaal bezig te houden.

Na 'n minuut of tien werden dan de gordijnen weer open geschoven en de behandelde sprong dan veelal van het podium af, waar „de dokter” met arrogant gezicht het bekende „volgende patiënt” afriep!

Aandelen Sequah

ZIJN ZOGENAAMDE geneesmiddelen waren er eigenlijk maar twee, n.l. „Sequah-olie” en „Prairie-flower” (vandaar de cowboy-uniform!), die gefabriceerd werden door de Sequah Company Ltd. te Londen, een ware goudmijn, want alleen al in 1891 maakte deze N.V. een netto winst van maar liefst f 481.264 en keerde op de preferente aandelen (voor het gróóste deel in handen van Sequah-zèlf) 14% en op de gewone aandelen 10% uit! En dat in een tijd toen het geld zeker vijf maal de waarde van nu had! In het jaar waarin hij Nederland bereisde, werd alleen al naar ons land maar liefst voor vier miljoen gulden geïmporteerd!

Daardoor kon Sequah vrijwel kosteloos lijders helpen, wat natuurlijk tot zijn roem bijdroeg. Zijn toernee was feitelijk een propaganda-stunt!

Begrijpelijk dat de medische wetenschap tegen deze charlatan in het geweer kwam, vooral de Leidse hoogleraar prof. dr. Hector Treub, een gynaecoloog met Europese vermaardheid die zich geducht weerde en een vlammende brochure over de man schreef. Daarin maakte hij onder meer de samenstelling bekend van de op

last van de justitie onderzochte „geneesmiddelen”, dus de „Sequah-olie” en de „Prairie-flower”. De olie bestond uit 2 delen slaolie of andere volvette olie, 1 deel terpentijn, gearomatiseerd met nagelolie, terwijl de „Prairie-flower” bestond uit rhabarber en cayenne-peper, afgetrokken in water, waarin potas en soda was vermengd!

Bevoegde als dekmantel

TOCH KON ER weinig of niets tegen hem gedaan worden, want Sequah wist een bevoegd medicus er bij te halen, onder wiens „toezicht” hij werkte!

Het liep echter zó de spuigaten uit, dat er vragen in de Tweede Kamer werden gesteld, ja, er ging een request aan de Koningin-Regentes Emma met dringend verzoek Sequah te verbieden, hetgeen, als gezegd, juridisch onmogelijk was.

Hij zette zijn triomftocht door ons land voort, waarbij geëxalteerde mensen in Amsterdam zelfs de paarden voor zijn triomfwagen uitspanden en die luid jubelend verder trokken.

Brutaal als de beul, zond Sequah aan zijn opponent prof. Treub voor de „Vereeniging voor Kraamvrouwen” te Leiden, waarvan Treub voorzitter was, een gift van f 225 die natuurlijk prompt door prof. Treub verontwaardigd werd geretourneerd!

Ook kwam het Maandblad van de Vereeniging tegen de Kwakzalverij, die in 1880 was opgericht, met een speciaal „Sequah-nummer” uit, maar desniettemin werd „de dokter” allereerst met luide toejuichingen binnengehaald. Doch in Amsterdam — en Amsterdam zou niet de stad van de gen zijn! — werd de bedrieger bedrogen!

Tijdens een van zijn séances in een volgepropte zaal, zo vertelt drs. Rolf Schnaar, werd een patiënt op een draagbaar binnen gebracht, met een doek over zijn hoofd opdat men hem toen niet zou herkennen en door vier sterke kerels het podium opgedragen, waarna hij op de divan werd gelegd.

Sequah ging ook achter het gordijn, de fanfares schetterden als gewoonlijk om de kreten van de patiënt niet te doen horen en na 10 minuten schoof Sequah met een triomfaal gebaar de gordijnen opzij en een totaal genezen patiënt sprong lachend te voorschijn.

Maar... toen barstte de gehele zaal in een daverend gelach uit. De „genezen patiënt” bleek een heel bekende populaire commissionair in effecten, met name Van Dantzig, te zijn, die men diezelfde middag nog vijf en wel op de Beurs had gezien!....

"God heeft een grote zegen gelegd in een eenvoudig asperientje"

IN PATRIMONIUM, het officieel orgaan van het landelijk verbond Patrimonium schreef Piet Koenes een uitgebreid interview met de thans 75-jarige heer F. A. Stroethoff, die lange jaren in Amsterdam een bekende figuur was als directeur van „Tot heil des volks” in de Jordaan. De heer Stroethoff is ook zeer actief geweest in de kringen van de gebedsgenezers en hij was het, die samen met zijn vrouw, destijds de Duitse gebedsgenezer Herman Zaiss in Nederland introduceerde. Ook met Tommy Lee Osborn, de Amerikaanse gebedsgenezer, had hij contacten.

De heer Stroethoff had in de oorlog nogal wat meegemaakt en ging met gemengde gevoelens naar Duitsland om er Zaiss te ontmoeten. Die reis ging overigens niet zonder een kennismaking met... een chirurg.

„Ik was nog maar nauwelijks in Duitsland of ik moest in een ziekenhuis worden opgenomen, wegens een acute bloedvergiftiging veroorzaakt door een z.g. carbonkel in mijn nek. Een Duitse chirurg heeft mij toen geopereerd en het leven gered... Hij heeft mij ook van haat tegen Duitsers bevrijd...” vertelt de heer Stroethoff.

Toch is de heer Stroethoff een overtuigd aanhanger van de gebedsgenezing gebleven en hij is van mening dat de kerk absoluut hierin in gebreke is gebleven. Hij behoort dan ook tot de „Lucas-orde, een kring van predikanten, artsen en leken”, die in dit opzicht de kerken in gebreke stelt.

Maar, zegt interviewer Koenes tegen de heer Stroethoff:

„Ik denk hier even aan een voorganger uit de Pinksterbeweging, Jan van Gijs. Hij kreeg een ernstige ziekte aan zijn been. Bijzonder ernstig, want het been moest geamputeerd worden. Hij wilde dit niet laten doen omdat hij er van overtuigd was dat God zijn ziekte zou genezen. Er zijn toen heel wat bidstonden voor hem georganiseerd. Maar er kwam een infectie bij en hij stierf. In de Pinksterbeweging was men er kapot van. Daarna heeft men de gebedsgenezing niet zó extreem meer gesteld.”

Stroethoff: „Ik heb Jan van Gijs lange tijd van heel nabij meegemaakt. Met hem ben ik in één wijkgemeente ouderling van de Ned. Herv. Kerk geweest. Jan was een goed jeugdouderling. Ik was ouder dan hij en had daarom een andere taak en opdracht. Inderdaad was dit een bijzonder trieste zaak. Wij zijn echt geen „gebedsgenezers te vuur en te zwaard”. Daarvan getuigt wel, zoals mijn vrouw reeds gezegd heeft, ons lidmaatschap van de Lucas-orde. De bekende healing-evangelist Oral Roberts (U.S.A.) zei onlangs nog: „God heeft een grote zegen gelegd in een eenvoudig asperientje”. We moeten steeds voor ogen houden dat God Souverein is. Hij heeft het laatste woord. God leidt Zijn kinderen langs Zijn weg en niet langs de onze. Voor ons dikwijls onbegrijpelijk”.

„Gebedsgenezing wekt vaak aversies op bij gelovige kerkleden. Vooral bij zieke mensen die immers dagelijks voor hun genezing bidden. Toch blijft die genezing uit. Is het geloof van deze mensen dan te

De noodlottige zoete loodverf van Washington

IN DE VERARMDE binnenstad van Washington lijden meer dan 5000 kleine kinderen in min of meer ernstige mate aan loodvergiftiging omdat zij verfschilders hebben gegeten van oude panden waarvan de verf nu begint te bladderen. De verf heeft een zoetachtige smaak en de honger naar dit zoet is zelf al het symptoom van een ziekte die „pica” wordt genoemd en die vooral onder de kinderen in de achterbuurten veel slachtoffers maakt. Een paar verfschilders per dag kunnen over een periode van enkele weken dodelijk zijn. Een groot aantal van de kinderen zal sterven of geestelijk en lichamelijk zoveel schade door de verf oplopen dat zij de rest van hun jonge leven in een inrichting moeten.

De oude huizen, eertijds van de rijken van Washington, in de loop der tijden veranderd in ghettowoningen, werden bewerkt met loodverf.

In Washington is pas vorig jaar

Uw contributie...

- ★ heeft de vereniging tegen de
- ★ kwakzalverg nodig om haar
- ★ werk voort te zetten.
- ★ Gireert U het bedrag van-
- ★ daag nog? Gironummers on-
- ★ der op deze bladzijde.

klein? Op grond van wat Zaiss en Osborn (zeker Osborn) gezegd hebben zou men zoiets wel moeten gaan denken. Bent u het hierin met Zaiss en Osborn eens?”

„Deze benadering lijkt mij niet juist. Wij komen vaak bij chronische patiënten. Wij bidden dan met deze mensen en wijzen hen op een andere mogelijkheid, analoog aan Jacobus 5. Soms genezen ze dan. Maar ze worden door dit gebed, dat als ze er om vragen gedaan wordt met handoplegging en zalving, wél versterkt. Het gebed is niet het antwoord op alle vragen”.

Aldus de heer Stroethoff, van wie men een plaatje ziet, terwijl hij zelf tijdens een genezingsdienst in de Weteringkerk in Amsterdam (Vrije Evangelische gemeente) de hand oplegt.

Bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, **Arts** te Hilversum, **Voorzitter**; Mevr. J. W. J. Vermeulen, Berkenrodestraat 23 te Haarlem, **Secretaresse**; L. Brest te Amsterdam, **Penningmeester**; Mr. J. E. Goudsmit, **Kantonrechter** te Haarlem; P. H. A. Poll, **Dierenarts** te Zeist; Mr. J. D. van den Berg, **Vice-President Arrondissements-Rechtbank** te Arnhem; J. E. Bulter, **Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid** te Zwolle; P. L. Stal, **Arts** te 's-Gravenhage; J. M. de Haas, **Tandarts** te Heemstede; Mej. Drs. P. H. van Marle, **Apotheker** te 's-Gravenhage; J. W. Gosker, **Inspecteur van Politie** te Arnhem; J. Noord te Amsterdam; Adviserend bestuurslid: Dr. S. Lelle, **Geneeskundig Inspecteur van de Volksgezondheid** in Zeeland, Middelburg.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Meandblad min. f 10,—; voor studerende f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Oranjelaan 6, Hilversum. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, Amsterdam-Zuid. Postgiro van de Vereniging 32237 te Amsterdam. Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA B.V.
Amsterdam

BLZ. 34

Abonnement per jaag franco per post
bij vooruitbetaling f 10,—;
studerende f 2,50

Correspondentie Oranjelaan 6, Hilversum.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keizerberg 54, Amsterdam-Z.

Opggericht 1 januari 1881

OP DE DOKTERSSTOEL

Drugvoorlichters willen, zo bemerkt men hier en daar, maar wat graag op de stoel van de dokter zitten. Nu zullen we er maar even aan voorbijgaan, dat men bij een bepaalde drugvoorlichting het trouwe kopje koffie van de huisvrouw maar meteen ook als „drug” aanwijst. Als dat al een drug is, dan kan marihuana of LSD ook niet zo erg zijn, zullen kinderen die deze voorlichting krijgen, kunnen concluderen.

In Amstelveen is voor een aantal tweedeklassers van huishoudscholen en technische scholen een drugvoorlichtingsproject uitgevoerd, waarbij de docenten de helpende hand kregen toegestoken van de Anne Frankstichting.

Het zijn onze zaken niet, wanneer vormingsleidster Maartje van Hengel aan de werkgroep druggebruik van de gemeente Amstelveen uitlegt, dat zij er niets voor voelde om op de scholen de waarschuwend vinger op te heffen om de gemeente zo te helpen in de strijd tegen het zo gevreesde druggebruik. Aldus lezen wij het geformuleerd in het dagblad *De Tijd*, dat een gesprekje had met vormingsleidster mej. Maartje van Hengel van de Anne Frankstichting.

Maar wanneer deze vormingsleidster verder mededeelt, dat het haar nog al wat moeite kost om de leerlingen te overtuigen dat het veel gevaarlijker is wanneer hun moeder elke avond slaapmiddelen moet slikken dan wanneer hun broer zo nu en dan marihuana rookt komt ze wel heel duidelijk op een terrein dat het hare niet is.

Ze gaat op de stoel van de dokter zitten en vindt het niet nodig dat een patiënt de voorgeschreven slaapmiddelen gebruikt. Daar heeft ze zich niet mee te bemoeien, want een vormingsleidster kan onmogelijk weten waarom de arts die slaapmiddelen heeft voorgeschreven. Wij vinden de vergelijking tussen de slaapmiddelen van de moeder en het „stikkie” van de oudere broer in deze vorm bovendien

Kruiden -mits in goede handen! - zijn goud waard, toont Floriade

OP DE FLORIADE te Amsterdam wordt in de Artsenijhof de relatie belicht tussen planten en de geneeskunst. Kruiden zijn nog wel eens de laatste tijd door kwakzalvers in discredit gebracht maar van welk een waarde zijn sommige planten en heesters niet voor de geneeskunst. De Artsenijhof is een van de honderden kleine attracties, die bij alle grote zaken op de Floriade, licht over het hoofd worden gezien. Nu ligt de Artsenijhof bijzonder gunstig, vlak bij de Amstelhal en er komt dus toch heel wat bezoek.

„Paardebloemen”, zegt een meisje tegen haar moeder. „Moet je zien, paardebloemen”. „Lekker voor de k'nijnen”, beaamt moeder. Haar oog valt echter op een bordje . . . „'t is tegen leverkwalen”, vult ze aan.

Naast gewone paardebloemen is er ook de heel bekende smalle weegbree en de al even gewone hondsdraf. Ook klein hoefblad, onkruid van de berm. Alle planten, die stoffen bevatten goed voor behandeling van aandoeningen van de luchtwegen en de ademhalingsorganen. In vakjes zijn de kruiden bij elkaar gebracht, zo te zeggen ziekte bij ziekte.

Tijdens een presentatie van dit deel van de tentoonstelling vertelde de

een triest voorbeeld van het manipuleren van kinderen.

Maar mejuffrouw van Hengel gooit er nog een duchtig schepje bovenop. Want, vervolgt ze, het lukte haar wel de leerlingen te overtuigen en, klap op de vuurpijl „Laatst kwam een jongen trots vertellen dat hij zijn moeder zover had gekregen dat ze geen slaapmiddelen meer wilde gebruiken”.

Nog één vraag: hoe zit het eigenlijk met de medische inbreng bij dergelijke voorlichtingsprojecten? Want het lijkt wel eens nodig om de vinger waarschuwend op te heffen tegen vormingsleidster Maartje van Hengel om niet op de stoel van de medicus te gaan zitten.

vicevoorzitter van de Kon. Ned. Mij tot bevordering der pharmacie, de heer J. Sanders het een en ander over de geneeskrachtige planten. De idee dat kruiden ongevaarlijk zijn, zoals sommigen menen, omdat het een natuurprodukt is gaat natuurlijk niet helemaal op — er zijn ook vergiftige planten, zoals de gevlekte scheerling, waaruit de gifbeker werd bereid, die de ter dood veroordeelde Socrates moest drinken.

Vingerhoedskruid

BIJ HET DIRECTE gebruik van kruiden en plantendelen is de moeilijkheid van de dosering voor de hand liggend. Toch heeft men technieken ontwikkeld om in tal van gevallen deze moeilijkheden te overwinnen. Men denke slechts aan de herkomst van de plant, de bodem, het klimaat — dat kan heel wat verschillen opleveren. En de medicus geeft graag precies de juiste dosis. Een voorbeeld waarbij de standaardisering van het produkt goed is geslaagd, levert het Vingerhoedskruid, de digitalis voor de hartpatiënten — een bloem, die uiteraard in de Artsenijhof op de Floriade niet ontbrak! Ondanks de snelle groei van de synthetische verbindingen is nog altijd een groot aantal stoffen in de apotheek van plantaardige afkomst.

Merkwaardig is de signatuurleer. Volgens die leer zou een plant met hartvormige bladen ook goed zijn voor hartziekten. Er zijn gevallen waarin er toch iets van uitkomt. De zig-zagwortel van de Rauwolfia helpt tegen slangenbeten. Eerst een jaar of vijftien geleden heeft men uit de Rauwolfia een middel kunnen vrijmaken dat leidt tot verlaging van de bloeddruk namelijk reserpine, thans een algemeen toegepast geneesmiddel.

Vooral in Amerika heeft men op het ogenblik veel belangstelling voor de geneesmiddelen van primitieve volkeren. De papoea's dronken een thee van bloemen van orchideeën om bescherming te krijgen tegen polio en

VERVOLG OP BLZ. 36

Wichelroedeloper kraamt onzin uit in Hondencyclopedie

HET DOET VREEMD aan onder het hoofd Wichelroede in Toepoels Hondencyclopedie een artikel aan te treffen over ongezonde „storingsvelden”, die dan uiteraard wel, zo valt er uit af te leiden, door een wichelroedeloper moeten worden opgespoord.

Toepoels Hondencyclopedie, waarvan zojuist onder redactie van Martin van der Weyer bij H. J. W. Becht te Amsterdam de vierde druk verscheen, is, kynologisch gezien, 'n bijzonder mooi naslagwerk, tegen de 600 bladzijden groot (de prijs bedraagt f 55,—). Er staat een aantal wetenschappelijk verantwoorde artikelen in over zaken als erfelijkheidsleer en evolutieleer. Prof. dr. W. K. Hirschfeld, de Utrechtse geneticus en voorzitter van de gezaghebbende Raad van Beheer op Kynologisch gebied, herschreef een aantal belangrijke artikelen voor dit standaardwerk.

En dan komt ergens helemaal achterin onder het trefwoord Wichelroede de heer J. W. Verloop (een in onze kolommen niet helemaal onbekende naam, de heer Verloop houdt zich bezig met de wichelroede!) aan het woord.

Overoud volksgeloof

EERST EVEN: hoe behandelen andere naslagwerken de Wichelroede? In de Algemene Winkler Prins (de grote nieuwe is nóg niet tot de W ge-

KRUIDEN OP DE FLORIADE VERVOLG VAN BLZ. 35

ook ons St. Janskruid moet daar een zekere bescherming tegen bieden. In Columbia kent men plantenbrouwsels, die een voorbehoedende uitwerking hebben niet ongelijk aan „de” pil.

„De plant is”, aldus de heer Sanders, „nog lang niet uitgerangeerd, ook al hebben veel chemische geneesmiddelen stoffen uit planten vervangen”. En hij vermoedde dat er in de plantenwereld nog wel meer aan geneeskraft is te vinden.

Ook bij het vervaardigen van likeurs en kruidenbitters gebruikt men planten. Men denke eens even aan de jeneverbes! In kruidenbitters ontbreekt zelden de kalmoeswortel, een eetlustopwekkend middel, dat door tabakspruimers in de oorlogsjaren wel werd gebruikt toen de goede negrohead niet meer verkrijgbaar was. Lekker scherp op de tong, gezonder dan tabak, maar een honger dat ze leden. . . I

komen, nog even wachten!) lezen wij de volgende definitie:

„gevorke houten roede (bij voorkeur van de hazelaar), die volgens het volksgeloof in de hand van de wichelroede-loper het vermogen bezit, in de grond verborgen schatten, water enz. aan te wijzen.

Er volgt dan nog een toelichting, waarin gezegd wordt: „Dit geloof is overoud. Wichelroedelopers schrijven hun waarnemingen dikwijls toe aan aardstralen. De parapsychologie vat het draaien van de wichelroede op als een analogon van de „tafeldans” (van de spiritisten, red. M.t.d.K.). „Het dient dus”, aldus de encyclopedie, „beschouwd te worden als een vorm van motorisch automatisme. In de meeste gevallen is het uitslaan van de wichelroede afhankelijk van bepaalde voorstellingen van de looper. Als hij gelooft zich bijvoorbeeld boven water te bevinden slaat de wichelroede uit.”

Voor zoete koek

MAAR IN HET artikeltje in de hondencyclopedie geen kritisch woordje over de wichelroede. O neen: er straalt een hecht geloof uit in de mogelijkheden van de wichelroede. J. W. Verloop geeft dan een wonderverhaal te berde, dat voor zoete koek is opgenomen in Toepoels Hondencyclopedie.

Het komt er op neer, dat bij stroming van water door de wrijving in de aardbodem elektrische ladingen ontstaan. Daardoor krijgt men een storing in het elektrisch veld van de aarde. Zodoende wordt de luchtlaag er boven geïoniseerd (valt zo met het blote oog toch niet te controleren!, red. M.t.d.K.), wordt elektrisch geleidend (en geen hond zal aanslaan!, red. M.t.d.K.) waardoor een storing ontstaat in het atmosferische elektrische veld, waarbij dan een afvloeiing van krachten naar de aarde optreedt.

Komt nu een wichelroedeloper in een dergelijk storingsveld, aldus nog steeds het artikel van J. W. Verloop, dan kan men zich voorstellen dat bepaalde zenuwprikkels een onbewuste spierreactie veroorzaken, waardoor de wichelroede gaat draaien. De roede is dan niet anders dan een indicator, zegt Verloop, vandaar dat sommige wichelroedelopers in staat zijn zonder roede storingsvelden te ontdekken.

Storingsvelden

EN MEN BEGRIJPT wat er met die storingsvelden aan de hand is. De lichaamscellen, al zijn het alleen maar

Geen paardebloemengeur meer in insecticiden

AAN BESTRIJDINGSMIDDELEN tegen insecten, voor huishoudelijk gebruik bestemd, mogen in de naaste toekomst geen geurtjes meer worden toegevoegd. De geuren van bos en heide of van paardebloemen waren aan deze bestrijdingsmiddelen toegevoegd, waardoor het gevaar bestond dat men er al te veel van rondspoot. Minister Stuyt heeft dit geantwoord op vragen uit de Tweede Kamer.

Ook zal de term „luchtverfrisser” niet meer mogen worden toegevoegd aan deze bestrijdingsmiddelen, die van huis uit een mufte, weinig aangename luchtje verspreiden.

de cellen van sommige organen, zullen er op „reageren”. „Men zou kunnen aannemen, dat men dan een kracht mist, die voor het levensonderhoud nodig is”, ontdekt de schrijver. Foei, o foei: dan teert men op zijn reservekrachten totdat ook deze verbruikt zijn, waarna dan de lichaamsstoornissen zullen optreden, het eerst op de zwakste plaatsen van het lichaam. Dit zal natuurlijk zo stelt J. W. Verloop ons gerust, alleen gebeuren bij een herhaald langdurig verblijf op dergelijke storingsvelden.

Dat geldt natuurlijk niet alleen voor mensen maar ook voor dieren en planten en, omdat de heer J. W. Verloop deze onzin samenflanst voor 'n hondencyclopedie, geldt het „zeker voor onze honden”. Een nachthokkennel in een dergelijk storingsveld kan bij de hond kwalen veroorzaken, waar de dierenarts geen raad mee weet. „Verandering van plaats is de enige remedie”, doceert de heer Verloop.

Katten, mieren, bijen

ER ZIJN ECHTER uitzonderingen bekend. Zo zal een kat juist aan die storingsvelden de voorkeur schenken en gezond blijven. Mierenhopen en bijenzwermen vindt men alleen op een dergelijk storingsveld. . .

Het zoveel gebruikte woord aardstralen vindt de heer Verloop misplaatst. Ja, men kan wel aannemen dat er geen enkele straling bestaat, die de wichelroede doet uitslaan, zelfs de radio-actieve niet. De wichelroedelopers merken er niets van, dat dergelijke kistjes zijn geplaatst of niet. De waarde is dan wel naar rato, constateert onze wichelroedeloper, aan het slot van al de baarljke nonsens die hij over zijn „storingsvelden” heeft uitgekraamd.

Onbegrijpelijk dat het zijn weg heeft gevonden in een serieus werk als Toepoels Hondencyclopedie.

Peter Hurkos verdient goed geld in HOLLYWOOD

ZO OMTRENT EEN jaar geleden verscheen bij Teleboek N.V. te Bussum een boek „Het derde oog van Peter Hurkos”, geschreven door de Amerikaanse Norma Lee Browning. 't Is een in typisch Amerikaanse stijl geschreven boek, helemaal gericht op de smaak van dat deel van het Amerikaanse publiek, dat graag een „success-story” leest. Het lezen van biografieën van grote mannen werd en vermoedelijk wordt daar graag bij de opvoeding aanbevolen het goede voorbeeld, weet-U. Dit is een van de redenen, waarom biografieën daar te lande zoveel meer worden uitgegeven dan te onzent. Het heeft zijn goede kanten - maar ook de charlatans weten er van te profiteren.

DE JOURNALIST WIM AERTS, die het boek over Peter Hurkos las en er een artikel van een pagina over publiceerde in het Dagblad voor Noord-Limburg („Tant de bruit pour une omélette!”) las het in één ruk ten einde. Een werkelijk verbluffend relaas, zo schrijft hij, met een overstelpende hoeveelheid feiten, waaraan niet valt te tornen. Niet valt te tornen, maar wie bewijst dat?

Omdat Hurkos zich een klandisie heeft verworven in Hollywood, waar, in die wonderlijke maatschappij van artiesten en wie er om heen hangen, met de wisselvalligheid van het lot, die de filmkunstenaar bedreigt, het niet aan bijgeloof ontbreekt? Omdat hij nu een toeverlaat is voor filmsterren en artiesten, van hoog tot laag? Dat feit stemt ook dr. W. H. C. Tenhaeff wat verdrietig, hoewel diens ster, Gerard Croiset, toch een flinke grijpstuiver verdient als onbevoegd uitoefenaar van de geneeskunst. „Hij is beslist paragnostisch begaafd”, aldus de Utrechtse emeritus-hoogleraar in de parapsychologie over Peter Hurkos, „maar maakt misbruik van zijn gave omdat hij er geld mee verdient”.

Bij Peter te biecht

DE HULP van Peter Hurkos werd volgens het boek geroepen voor de gruwelijke moordpartij op de actrice Sharon Tate en haar gasten. Lucy Ball vroeg Peter Hurkos om raad — zou het verstandig zijn haar kinderen op te laten treden in haar befaamde shows? Nou en of, zei Peter Hurkos en het duo is een groot succes geworden in de shows.

Mickey Rooney wilde van Peter Hurkos weten of het verstandig was voor de zesde keer te trouwen. Daar had Peter Hurkos een zwaar hoofd in en als Mickey Rooney het ons gevraagd had zouden we hem stellig hebben gezegd: Beste jongen, over drie maanden heb je er spijt van en een scheiding gaat je weer een bom duiten aan alimentatie kosten. Maar nee hoor: Mickey Rooney vroeg het ons niet en naar Peter Hurkos, die precies hetzelfde zei, luisterde hij niet. Hij trouw-

de en drie maanden later „lag” hij weer in scheiding.

Natuurlijk, zo'n boek verkoopt lekker, met die foto's erbij. En het leest ook lekker. Maar of zo'n opeenstapeling van feiten nu werkelijk overtuigt? Kom nou . . .

Pieter van der Hurk werd op 21 mei 1911 in Dordrecht geboren. Zijn vader was huisschilder. Op 10 juli 1941 hielp hij zijn vader bij het verven van een groot gebouw in den Haag. Hij gleed van de ladder en smakte op straat. Hij liep daarbij een zware hersenschudding en ernstig zenuwletsel op. Hij verloor ook een deel van zijn geheugen. Maar na een hersenoperatie deed hij telepathische waarnemingen — ja, zelfs nog in het ziekenhuisbed „zag” hij dingen, zo beweert het boek over Hurkos.

Wat is er nu waar?

NA HET VERSCHIJNEN van de verschillende recensies heeft dr. G. Zoráb in Het Vaderland een nogal ontzuchtterende visie op het geval Peter Hurkos gegeven. Dr. Zoráb deed in 1946 samen met prof. dr. Tenhaeff onderzoek naar paranormale verschijnselen verband houdende met de oorlog en oorlogshandelingen. Piets oudere broer was variété-impresario en had Pieter van der Hurk zo goed opgeleid, dat deze met succes kon optreden als variété-helderziende. Hij beschreef geblinddoekt foto's en voorwerpen, vulde tekeningen op een bord aan, etc. Hij boekte steeds voor 100 pct. succes. „Dat moet iedere parapsycholoog al te denken geven”, aldus dr. Zoráb, „daar de echte helderziendheid of paragnosie zich nooit feilloos openbaart en steeds met een aantal mislukkingen gepaard gaat”. Bovendien weigerde Hurkos met grote beslistheid de te behandelen foto's en dergelijke achter zijn rug te houden, zeer waarschijnlijk omdat hij dan niets zou kunnen zien door de spleetjes in zijn blinddoek.

Buiten het toneel was hij ook te consulteren, haar hij heeft, weet de heer Zoráb te vertellen, aan hem bekende liederen, die hem vroegen naar het lot van hun weggevoerde gelieven, nooit een juist antwoord kunnen geven. Omstreeks een jaar later is Hurkos naar Antwerpen vertrokken.

Daar heeft de journalist P. Polder hem een lange tijd kunnen observeren. Polder kwam tot de conclusie dat de toneelhelderziendheid van Hurkos geheel op trucs en hulp van handlangers berustte.

Polder heeft toen ook al het verhaal over de helderziendheid in het ziekenhuis (Zuidwal in den Haag) proberen te controleren, maar dit leidde tot niets. Het zou de heer Zoráb dan ook niet verbazen, wanneer 't gehele verhaal verzonnen was. Daar heeft Peter Hurkos trouwens een handje van. Hij heeft bijvoorbeeld ook zijn heldendaden in de Ondergrondse verhaald aan een auteur en daar kwam een boekje over uit „The story of Peter Hurkos” (Londen 1961). Daarin heeft Hurkos wel heel sterk op zijn fantasierijke duim gezogen, constateert Zoráb, die tenslotte heel voorzichtig als zijn eigen oordeel te kennen geeft „In grote mate een charlatan, in kleine mate paragnostisch begaafd”.

Genezen door dansen

EEN MERKWAARDIG VOORBEELD van magie viel te zien in een dansprogramma, waarmee het Bulgaars folkloristisch ensemble uit de Bulgaarse havenstad Warna in de afgelopen zomer op verschillende plaatsen in den lande optrad. Een dans, genaamd „kalouchari”, had als basis, aldus het programmablad, een „oud folkloristisch gebruik”. In werkelijkheid was het een schoolvoorbeeld van een bepaalde vorm van witte magie.

In een langzame dans drukken eerst de vrouwen hun bezorgdheid uit voor de genezing van twee kinderen, die in een lange witte hanson het podium op worden gedragen. Dan komen de kalouchari's met hun stokkendans, die zeer energiek de dansvloer gaan beheersen. Kenmerkend is hoe een aantal stokken in een krans worden gelegd rondom de plaats waar de twee kinderen staan: een soort toverkrans.

De zieke kinderen worden geboeid door de felle dansen van de kalouchari's, een kalouchari neemt de kinderen bij de hand en draagt daarbij — symbolisch, aldus 't voorzichtige programmablad — een deel van zijn gezondheid over op de kinderen, die hij aanspoort te dansen. „Onder deze invloed genezen de kinderen en zijn allen verheugd”; de vrouwen en de gespoorde mannen met hun lange stokken.

Het programma van de Bulgaarse groep werd o.a. opgevoerd in het openluchttheater in het Vondelpark te Amsterdam.

Nu is er iemand, die aardstralen met een kastje kan meten

IN VOORBURG WOONT een man, die in staat is de aardstralen te meten. Dat is de heer Dick G. Barendse, die een baan bij een Delfts laboratorium heeft opgegeven om zich helemaal met de aardstralen bezig te houden, die hem, volgens het huis-aan-huisblad *Aspekt*, nu al zo'n jaar of tien in hun ban houden. Ze houden hem nu niet in leven — het gezin moet rondkomen van de inkomsten van mevr. Barendse, die verpleegster is.

De medici die hij met zijn vinding benaderde, bleken echter weinig onder de indruk van deze uitvinding van de bijna 40-jarige electronicus, die een literatuurlijst van zo'n 600 boeken bij elkaar heeft gebracht om de „aardstralen” eens aan de tand te voelen. „Hij wil”, en wij citeren nog altijd het weekblad *Aspekt*, „met die occulte troep niets te maken hebben”. Neen, de zuivere wetenschap . . .

Maar . . . ondertussen: hij ontdekte ook in zijn eigen slaapkamer in dat brave Voorburg aardstralen. „Nadat we het bed verplaatst hadden”, zo vertelt hij, „bleek na enige tijd dat de rug- en buikklachten van mijn vrouw verdwenen. De baan liep precies over dat deel van haar lichaam”.

Een verklaring kan hij niet geven. Dat moeten de medici maar doen, vindt hij. De medici moeten de electronici overtuigen van het belang van apparatuur voor het opsporen van aardstralen. Eerst dan wil Dick Barendse naar buiten treden met zijn vinding en wat hij er precies mee doet.

Hij is aan 't oenken

ALS MEN HEM vraagt wat hij meet, zegt hij „oenken”. Dat is een nieuw woord. Want het enige waarop Barendse uit is, beweert hij, is een mentaliteitsverandering van de medici. De beunhazen wil hij er buiten laten, want die willen maar grof geld verdienen aan zijn vinding.

Dick Barendse en zijn vrouw hebben tal van medici brieven geschreven maar de belangstelling bleek niet groot. Ja, die was „miniem”. Hij beweert overigens al contact met medi-

ci te hebben gehad, maar die willen geen reclame voor de zaak maken, omdat ze bang zijn te worden uitgelachen.

Natuurlijk, vervolgt hij, zullen er mensen zijn, die beweren, dat de mensen, die wij hebben geholpen zich door suggestie beter zijn gaan voelen. „Maar hoe verklaren die mensen dan, dat baby's per se uit de baan van de aardstraal zullen kruipen en 's ochtends zittend of half uit het bedje ontwaken? Heus, mensen, die allerlei pijnklachten hebben, niet kunnen slapen of bijvoorbeeld meermalen stijf ontwaken moeten hun bed eens anders opstellen. Dat kan een verbetering met zich mee brengen”.

Dan valt het geduchte woord: kankerhuizen. Dat is het sterke voorbeeld

Weinig tandpasta en veel aspirientjes

PER GEBIT WORDEN per jaar ongeveer twee tubes tandpasta gebruikt, becijferde de Amsterdammer dr. Sollewijn Gelpke. De Nederlanders hebben namelijk in 1970 — latere gegevens zijn nog niet bekend — voor 150 miljoen gulden aan tandpasta gekocht. Voor reukwerken en cosmetica besteedde ons volk in een jaar tijds 650 miljoen gulden. Aan haarlak gaf men meer uit dan aan tandpasta, namelijk f 62 miljoen, shampoos vergden f 34 miljoen, de make-up van ogen en wenkbrauwen vroeg eveneens 34 miljoen gulden. Volgens een berekening in Elseviers Magazine van 13 november 1971 slikt ons volk per jaar 740 miljoen aspirientjes: 37 miljoen buisjes oftewel met dertien miljoen inwoners bijna drie buisjes per hoofd van de bevolking. De „dubieuze huisvriend” noemde Elseviers Magazine het aspirientje.

van Barendse. Een vrouw, die door de doktoren al opgegeven was, verhuist en komt er weer helemaal boven op. Metingen met het apparaat door Barendse uitgedonden wijzen uit, dat haar bed op 'n aardstralenbaan heeft gestaan. „In sommige dorpen kent men 't begrip „kankerhuizen”. Enkele van die huizen heeft Barendse onderzocht: de resultaten zegt hij, waren verbijsterend, de huizen hadden veel straling.

Mummies van Wiewerd

DE GRAFKELDER te Wieuwerd in Friesland met de gemummificeerde lijken heeft hij ook met zijn apparaat onderzocht, aldus het artikel van Henk van Capelleveen in het huis-aan-huisblad *Aspekt*. En natuurlijk, het zal de lezer niet verbazen, het gonsde daar in Wieuwerd van de aardstralen. Mensen ziek maken, lijken mummificeren — de kracht van de aardstralen is waarlijk wonderbaarlijk! En een slechte zomer? Ongetwijfeld werk van de aardstralen!

Aan roedelopers geloofde Barendse niet zo bijzonder. Hij is begonnen met het plaatsen van een advertentie: wichelroedeloper gevraagd. Maar niemand meldde zich. Later kwam hij in contact met een wichelroedeloper in Brabant. Die wees in een bos de aardstralen aan. Barendse en zijn vrouw legden stiekum in het bos denneappels neer, waar de wichelroede uitsloeg. Zodoende konden zij controleren of de wichelroedeloper inderdaad telkens dezelfde plaatsen aanwees. En met de zo gevonden aardstralen ging Barendse experimenteren. „Na enkele mislukkingen gelukte het hem, een apparaat te ontwikkelen, waarmee hij de stralen kon opmeten en vinden. Dat is dus zagezeid het „oenken”. Daar waar de wichelroede uitsloeg bleek ook de wijzer van het meetapparaat van Dick Barendse uit te slaan. Maar — het apparaat doet het beter, dat wel. Al blijven de aardstralen fantasie.

Adresverandering

Verzuim niet bij adresverandering even de wijziging mede te delen aan het correspondentieadres Oranjelaan 6 te Hilversum! Dan behoeft U niet bevreesd te zijn één nummer van dit interessante maandblad te moeten missen.

Bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, **Arts** te Hilversum, **Voorzitter**; Mevr. J. W. J. Vermeulen, Berkenrodestraat 23 te Haarlem, **Secretaresse**; L. Brest te Amsterdam, **Penningmeester**; Mr. J. E. Goudsmit, **Kantonrechter** te Haarlem; P. H. A. Poll, **Dierenarts** te Zeist; Mr. J. D. van den Berg, **Vice-President Arrondissements-Rechtbank** te Arnhem; J. E. Bulters, **Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid** te Zwolle; P. L. Stal, **Arts** te 's-Gravenhage; J. M. de Haas, **Tandarts** te Heemstede; Mej. Drs. P. H. van Marle, **Apotheker** te 's-Gravenhage; J. W. Gosker, **Inspecteur van Politie** te Arnhem; J. Noord te Amsterdam; Adviserend bestuurslid: Dr. S. Lelie, **Geneeskundig inspecteur van de Volksgezondheid** in Zeeland, Middelburg.

Lidmaatschap van de Vereniging Incl. Maandblad min. f 10,—; voor studerende f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonneés: Oranjelaan 6, Hilversum. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, Amsterdam-Zuid. Postgiro van de Vereniging 32237 te Amsterdam. Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA B.V.
Amsterdam

BLZ. 38

Abonnement per jaar franco per post
bij vooruitbetaling f 10,—;
studerenden f 2,50

Correspondentie Oranjelaan 6, Hilversum.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keeverberg 54, Amsterdam-Z.

Oggericht 1 januari 1881

ZORGeloos

✘ Mensen, die het niet eens zijn met het drugbeleid vinden het altijd nodig, om hun argumenten te schragen met aanvallen op de medische wereld. Lees er maar eens zo'n artikel op na van de hoogleraar in de agologie aan de Katholieke Universiteit Tilburg, prof. dr. J. A. Stalpers, dat dezer dagen in De Tijd viel te lezen.

Prof. Stalpers is er boos over, dat soms met veel bravoure op handelaars in henneproducten wordt gejaagd, maar dat de veel moeilijker strijd tegen de handelaars van hard drugs minder aandacht krijgt.

In één adem laat hij er dan op volgen: „Wie zich realiseert dat intussen de artsen, die zorgeloos aan zeer grote aantallen patiënten slaapverwekkende en pijnstillende middelen voorschrijven, volkomen ongemoeid hun gang mogen gaan, wordt er van overtuigd, dat de wet de accenten verkeerd legt.”

De hooggeleerde schrijver durft wél wat voor zijn verantwoording te nemen. „Zorgeloos voorschrijven”, heet het bij hem. Hoe weet hij dat, zou men hem willen vragen, op welke feiten berust zijn beschuldiging? Weet hij niet dat zulke loze, volstrekt onwetenschappelijke beweringen koren op de molen zijn van allerlei kwakzalvers, die zich laten voorstaan op hun „natuurgeneeswijze”, wat dat ook moge zijn?

Ja, hooggeleerde heer Stalpers — wij van de Vereniging tegen de Kwakzalverij zullen dat wél vernemen: de kwakzalvers die proberen de bevoegde arts in discrediet te brengen met de bewering dat die de patiënten maar „drugs” voorschrijven. Of zoals u, hooggeleerde Stalpers het zegt: slaapverwekkende en pijnstillende

Acupunctuur

Wie verplicht verzekerd is en zich zonder toestemming van het ziekenfonds in het buitenland aan een acupunctuurbehandeling onderwerpt, krijgt deze behandeling niet vergoed.

Magnetiseurs willen in ziekenfondspakket

MAGNETISEUR JAN VAN OMMEN („Ik voel door mijn vingers een tinteling gaan”) over wie wij op de voorpagina van ons meinumner van dit jaar (blz. 19) iets hebben meegedeeld heeft het druk in zijn praktijk te Klazienaveen. Maar hij vond toch nog tijd een verslaggever van het Dagblad van Coevorden te woord te staan, Joh. M. Pameijer.

Binnen bij Van Ommen bleken de klokken niet te tikken. „Wegens oververmoeidheid worden geen patiënten behandeld”, stond er buiten aan de deur. Deze jeugdige magnetiseur, die in 1968 de praktijk van zijn oom overnam vindt het magnetiseren maar een vermoeiende bezigheid. Op een sierlijke bank met „gewelfde rugleuning in Voltaire-stijl” verhaalt Van Ommen zijn ervaringen aan de heer Pameijer.

Daaraan ontlene wij, dat hij na genezing de patiënt een verklaring laat invullen. Daarin wordt bijvoorbeeld antwoord gegeven op de vraag of de arts of de specialist op de hoogte was van de behandeling en of deze na de behandeling door de paranormale genezer inderdaad ook de verbetering heeft geconstateerd.

Zulk een verklaring gaat naar de NFPN (afkorting van de Nederlandse Fusie van Paranormale en Natuurgenezers) te Amsterdam. Deze organisatie roept de patiënt dan volgens Van Ommen op om bevestiging te krijgen van wat zijn bevindingen zijn. Op die manier wil de Nederlandse Fusie (een organisatie die vijftig leden telt) voldoende steekhoudende bewijzen in handen krijgen om bij de overheid er voor te pleiten, dat de georganiseerde paranormale geneeswijze in het ziekenfondspakket wordt opgeno-

middelen. En dat op een zorgeloze wijze. En de wet laat ze nog ongemoeid óók. „Maar wij kwakzalvers”, zo zal men vernemen, „wij beperken ons tot de natuurlijke geneeswijze met onze methoden”. En dezulken zullen zich gesteund voelen door dergelijke denigrerende passages over de medici, zorgeloos uit de pen gevloeid van een hooggeleerde auteur.

men, aldus het betoog van de Klazienaveense magnetiseur.

In het ziekenfondspakket! Men moet maar durven! Want wat zijn dat voor bewijzen? Stellen we ons voor, dat de patiënt op zeker tijdstip een betere gezondheid geniet dan enige tijd daarvoor en stellen we ons voor, dat een arts daarover een verklaring afgeeft: hoe valt dan nóg te controleren, dat die betere gezondheid het gevolg is van een behandeling door een magnetiseur? En dan moet de patiënt dat zelf maar even bevestigen! Een objectieve wijze van doen zeker? Neen, met een bundeltje van zulke waardeloze verklaringen gewapend zal de Fusie niet veel kunnen bereiken om de paranormale wijze van behandeling in het ziekenfondspakket opgenomen te krijgen (red. M.t.d.K.).

Toverdokter liep naar arts

KHOTSO SETOENTSA, de Zuidafrikaanse toverdokter, over wie wij vorig jaar het een en ander vertelden (M.t.d.K., juli, blz. 29) is niet meer. Volgens een bericht uit Durban is deze tovenaer en kruidendokter op 74-jarige leeftijd overleden. Zo werd zijn leeftijd althans door derden opgegeven, maar volgens de berekening die Khotso Setoentsa zelf toepaste, is hij 92 geworden: hij hield er van er een schepje op te leggen.

Khotso Setoentsa had twintig vrouwen, waarbij hij zo om en nabij de 200 kinderen had verwekt. Met zijn toverkunsten en kruiden-activiteiten had hij, zo verzekerde men, miljoenen verdiend - vooral aan bijgelovige blanken. De laatste tijd moest hij echter een forse achteruitgang in de zaken constateren, toen bekend was geworden, dat de toverdokter genezing had gezocht bij een blanke arts.

Fotodiagnose: Ik begin te rillen en te kwijlen uit mijn mond

MAGNETISEURS EN HELDERZIENDEN zijn de lievelingskinderen van de vaderlandse journalistiek, zo komt het ons wel eens voor. En, altijd op zoek naar wat merkwaardige lieden, goed van de tongriem gesneden, valt het te begrijpen dat men dan nog wel eens een helderziende of magnetiseur tegenkomt. Bovendien is dit soort mensen uiterst gevoelig voor publiciteit; de menselijke ijdelheid wordt gestreeld en een groot portret kan er altijd nog wel van af.

Zo troffen wij in een van de bladen van het Kwartet, de Nieuwe Leidse Courant een artikel aan gewijd aan magnetiseur Jan André Barendtszen te Lisse, evenals de Klazienaveense magnetiseur Jan L. van Ommen lid van de Nederlandse Fusie van Paranormale en Nederlandse Genezers. De verslaggever trof de heer Barendtszen thuis aan, niet in een kamer vol borrelende potjes maar voorzien van degelijke getuigschriften van HBS en Middelbare Landbouwschool. Die ons overigens niet verzekeren dat hij nu de aangewezen persoon is om de geneeskunst uit te oefenen.

Hij rookt, zo wordt er ons verteld, een „betrouwbaar pijpje”. En samen met zijn paranormale collega Van der Saalm, die in Noordwijk is gevestigd neemt hij deze streek voor zijn „paranormale rekening”. Van concurrentie is geen sprake, daarvoor is de markt te goed. Dagelijks komen er vijftien tot twintig mensen bij Barendtszen. Hij is gespecialiseerd in kwalen die door spanningen ontstaan, vertelt hij, zoals hoofdpijn, rug- en maagklachten. In Utrecht zou iemand wonen, die kanker kan genezen maar Barendtszen zet daar toch wel een vraagteken bij.

„Ik straal dan in”

HIJ STELT MET een wichelroede (een zelf omgebogen metaaldraad) de diagnose. Bij zieke plaatsen slaat de roede om. Hij legt de handen op de aangedane plaatsen, „ik straal dan in, en maak magnetische passen over de zieke lichaamsstreek”. De magnetische kracht van onze Lissenaar wordt dan overgedragen op de patiënt. Men ziet het: het is heel eenvoudig!

Maar er zijn ook magnetiseurs die blazen. Dat kan koud of warm geschieden. Koud blazen geschiedt op enige afstand van het lichaam met min of meer gesloten mond, warm gaat via

de geopende mond op een doek, die over de plek-in-kwestie ligt.

Aldus Barendtszen in zijn gesprek met de verslaggever van de Nieuwe Leidse Courant. Ja, zo leer je nog eens wat. Er zijn ook genezers die alleen met de ogen werken. De zulken priemen de magnetische blik van de ogen in het lichaam van de patiënt.

Dat is natuurlijk een heel sterk staaltje. Maar Barendtszen kan er ook mee terecht. Af en toe zijn er namelijk mensen die behoefte gevoelen aan iets tastbaars. Hij werkt bij voorkeur niet met medicijnen, maar een flesje gemagnetiseerd water kan er nog wel van af.

De niet al te bescheiden heer Barendtszen vertelt ook dat hij een soort fluidum heeft waardoor mensen zich veel meer gaan uiten, zelfs meer dan ze bij de psychiater op de bank zouden doen. „Ten tijde van de behandeling voel ik me ook erg verbonden met de patiënt. Ik kruip als het ware in zijn huid”. (Huis staat er in de krant, maar hij zal wel huid gezegd hebben.)

En dat wij onlangs in onze kolommen (julinummer 1972, blz. 27) onze twijfels hebben geuit over het diagnose stellen van foto's - hoe durfden wij! Barendtszen zegt er over: „Als ik zo'n foto in mijn handen heb voel ik (!) de pijn mee. Ik begin te rillen en te kwijlen uit mijn mond. Een zeer vermoeiende affaire. Ik weet niet of ik gelukkig ben met deze gave.”

Industrie kan opium geheel vervangen

VOLGENS DE Wereldgezondheidsorganisatie zullen de medici niet langer opium en opiumderivaten als codeïne of morfine nodig hebben omdat de beschikbare synthetische middelen even doeltreffend werken. Dertien deskundigen van de WHO hebben over het probleem van de opium een rapport opgesteld en zijn tot deze conclusie gekomen. Voor medische voorzieningen is per jaar een hoeveelheid van 1350 ton opium nodig. Maar daarnaast bereikt een bijna even grote hoeveelheid, namelijk zo'n 1200 ton jaarlijks de illegale handel in verdoevende middelen.

De papaver waaruit opium wordt bereid wordt verbouwd in Klein-Azië (in het bijzonder in Turkije), in Iran, India en China. Hoewel het opium-roken als een typisch Chinese gewoonte wordt beschouwd kwam het gebruik eerst in de 18e eeuw via Perzië en India in China.

”DOKTER BEN” VERLEIDDE MEISJES

„DOKTER BEN” PRAATTE zo goed en zo vlot dat de verpleegsters, studenten en andere jonge meisjes, die in eerste instantie bij hem kwamen omdat hij in Amsterdam kamers te huur aanbood o.a. via raamadvertenties al gauw met hun - meestal sexuele - problemen op tafel kwamen. En dokter Ben wist daar altijd wel een oplossing voor - een oplossing waarbij zeer luchtige kleding noodzakelijk was vertelt Het Vrije Volk.

Dit heeft de Amsterdamse zedenpolitie ontdekt nadat een 21-jarig meisje was komen vertellen dat dokter Ben 150 gulden van haar had gestolen.

Hij was geen dokter bleek toen, maar de 27-jarige werkloze Amsterdammer C. W. T., een man met slechts vijf jaar lager onderwijs. Hij noemde zich Ben of Cor, en oefende sinds januari van dit jaar zijn „praktijk” uit. Hij is nu gearresteerd wegens diefstal, aanranding en vrijheidsberoving. De politie verwacht dat nog vele aangiften tegen hem zullen volgen.

Volgens de politie plaatste T. advertenties waarin hij woningen of kamers aanbood. Gegadigden werden geselecteerd. Aan de uitverkoren dames bood T. een etage in de Fokke Simonszstraat aan, maar voor hij met de huurster in zee ging, wilde hij weten „wat voor vlees hij in de kuip” had. De gesprekken die volgden gingen uiteindelijk allemaal over sexuele problemen.

De zedenpolitie was er na het horen van de verschillende aangiften verbaasd over dat de man het vaak juist wist te treffen: veel meisjes hadden inderdaad problemen. Dergelijke gesprekken eindigen volgens de politie meestal in zeer luchtige kleding, waarna „behandeling van de kwaal” volgde. T. zou sambal en mosterd als zalven hebben gebruikt; ook zou hij gebruik hebben gemaakt van gynaecologische instrumenten.

De verloofde van T., een 20-jarig meisje, blijkt aan de behandelingen te hebben deelgenomen, omdat ze - aldus de politie - dacht dat de man inderdaad dokter was. Hij liet zich voor namelijk door haar onderhouden. Vijftien meisjes zijn door T. verleid, maar het kunnen er best nog meer zijn geweest.

De politie meent dat verschillende slachtoffers psychisch ernstige schade hebben geleden door T.'s hulp. Bij het onderzoek is intussen gebleken dat de man vorig jaar soortgelijke handelingen heeft verricht als fotograaf.

Avonturier Mesmer trok als magnetiseur door Europa

DE NAAM van de nieuwe Franse eerste minister, opvolger van Chaban-Delmas de heer François Messmer doet ons herinneren aan een andere Frans Mesmer, die zijn naam met één s schreef. Frans Mesmer is de grondlegger van het z.g. Mesmerisme oftewel het dierlijk magnetisme en zijn naam wordt nog herhaaldelijk aangevoerd door magnetiseurs, die in deze charlatan de grondlegger zien van hun „geneeskunst“.

Frans Mesmer werd in 1733 geboren te Isnang aan het Meer van Constance. Hij bezocht het seminarium voor priesters te Dillingen en studeerde vervolgens te Ingolstadt in Beieren theologie en daarna natuurwetenschappen. Hij heeft ook nog in Wenen gestudeerd en het resultaat was een dissertatie, die al aardig de weg wijst naar de toekomstige bezigheden van Mesmer: „De influxu planetarum in corpus humanum” oftewel „over de invloed van de planeten op het menselijk lichaam.”

Pater Hell

ENIGE JAREN later begon hij samen met een pa-

ter met de onheilspellende naam van Hell aan een onderzoek naar de geneeskraft van magnetische mineralen. Later kwam hij tot zijn theorie van het „dierlijke magnetisme”, een krachtbron, waarover de mens zou beschikken. Deze naar zijn oordeel sensationele ontdekking heeft hij geopenbaard in een geschrift dat in 1775 te Wenen werd uitgegeven „Schreiben an einen auswärtigen Arzt über den Magnetismus”.

Hij had inmiddels een magnetiseurspraktijk opgebouwd in Wenen en een beroep, dat de keurvorst van Beieren op hem deed om lid te worden van de Academie te München kon hem daar slechts kort vasthouden: hij keerde al spoedig naar Wenen terug. Maar hij maakte het er al te bont. Toen bleek, dat zijn bewering dat hij een blind meisje ziende had gemaakt niets anders was dan een grove leugen, zag hij zich gedwongen Wenen te verlaten.

Geldinzameling

MESMER ARRIVEERDE in 1778 in Parijs. Daar vond hij aanhangers en deze za-

melden geld voor hem bijeen. Mesmer beloofde dat hij allen, die zich verbonden geld te storten op de hoogte zou brengen van zijn geneesmethode. Twee geestdriftige bewonderaars van Mesmer, Deslon en Bergasse, wisten in totaal de lieve som van 340.000 pond (livre tournois) bijeen te brengen. Mesmer echter hield zich nooit aan zijn belofte om het geheim van zijn „geneesmethode” mee te delen.

Ook in Parijs raakte Mesmer met zijn „dierlijk magnetisme” in moeilijkheden. Enige hooggeplaatste personen, die zijn hulp hadden ingeroepen werden het slachtoffer van het „Mesmerisme” en stierven. Twee onderzoekingscommissies moesten nu de waarde van de geneeswijze van Mesmer nagaan. Dat liep catastrofaal uit voor Mesmer, men had er geen goed woord voor over.

Benjamin Franklin

IN EEN van de onderzoekcommissies zat niemand minder dan Benjamin Franklin, de Amerikaanse staatsman en uitvinder van de bliksemafleider. Hij was in Parijs als

gezant van de jonge Verenigde Staten en bereidde de vrede van Versailles (1782) voor, waarbij Groot-Brittannië de onafhankelijkheid van de voormalige Amerikaanse koloniën erkende. Een hele eer derhalve voor Mesmer om zijn kwakzalversmethoden onderzocht te zien door zulk een befaamd man. Maar Parijs moest hij verlaten. Nog een tijd lang werkte hij in Engeland. Daarna keerde hij in Duitsland terug. Hij stierf in 1815 te Meersburg aan het Meer van Constance: in de tachtig.

Bij zijn navolgers was de Franse markies van Puységur, die een rotsvast vertrouwen bleek te hebben in het „Mesmerisme”. Aangekend moet worden, dat het „strijken”, de handbewegingen van de magnetiseur, allermintst een uitvinding is van Mesmer. Hij had het op zijn beurt afgekeken van de Zwitserse priester J. J. Gassner, die met handgebaren genezingen tot stand zou brengen. Daarmee hadden de magneten voor Mesmer afgedaan: zó ingewikkeld was het niet - het zat al in de handen!

WAT IS ZIEKTE?

WAT IS ZIEKTE? Die vraag behandelde de staatssecretaris van sociale zaken, mr. J. G. Rietkerk bij de opening van de door de Grafische Bedrijfsvereniging georganiseerde studiedagen voor sociale verzekeringsgeneeskunde in het Congrescentrum „De Blijde Werelt” te Lunteren.

Mr. Rietkerk gaf in zijn toespraak ook blijk van eigen opvattingen en zeide o.m.: „Dat doe ik ook — en ook dat zult u naar ik hoop kunnen billijken — met betrekking tot een uitspraak van Bernhard Shaw die eens heeft gezegd: Het leven is een ziekte, en het enig verschil tussen de ene mens en de andere is het stadium dat zijn ziekte heeft bereikt. Met deze pessimistische kijk op het leven waag ik het oneens te zijn in een congres-

centrum dat de naam „De Blijde Werelt” draagt”, aldus de heer Rietkerk.

Na de inwerkingtreding van de Ziektewet op 1 maart 1930 heeft het ruim zes jaren geduurd vóór een tweetal hoogleraren, te weten prof. dr. A. A. Hijmans van den Berg en prof. dr. J. M. Baart de la Faille aan de Centrale Raad van Beroep een bruikbare definitie ter hand stelden omtrent de vraag, wat onder ziekte moet worden verstaan.

Deze hoogleraren gaven hun definitie echter reeds bij de aanvang een tijdelijk leven mee. Zij stelden, dat het onmogelijk was van het begrip „ziekte” een definitie te geven die voor alle tijden past. Ook zal, omdat elke theorie onvolledig is, in een bepaald tijdperk, zulk een definitie niet voor alle gevallen kunnen gelden.

Naar onze mening, aldus genoemde hoogleraren, benadert men de in onze tijd heersende voorstelling omtrent het wezen van „ziekte” het best door

er zich rekenschap van te geven, dat daaronder niet een statisch begrip is te verstaan, doch een proces, dat is dus een zich in de tijd uitstrekkende gebeurtenis of complex van gebeurtenissen.

Deze bestaan, aldus nog steeds de hoogleraren, in wijzigingen in de functies van het organisme, hetzij in kwalitatieve, hetzij — gewoonlijk — in kwantitatieve zin, door verstoring van het evenwicht in het lichaam. Het lichaam lijkt er naar te streven dit evenwicht te herstellen of zich op een nieuw evenwicht in te stellen. Het begrip „ziekte” veronderstelt dus, zó rondten de beide hoogleraren hun definitie af, een actieve reactie van het organisme, in het leven geroepen door een ziektemakerende oorzaak.

Een door de beroepsrechter als getuige deskundige opgeroepen specialist heeft het eens zó geformuleerd: Wanneer ik iemand een goeie mop

Voorspellers laten veel van zich horen

EN MAAR PRATEN tegen journalisten, die helderzienden, clairvoyants, of hoe zij zich ook mogen noemen, de helderzienden „bekend van pers, radio en teevee”. Daar is de paragnost Heijligers uit het Drentse Roswinkel, die daar een stichting heeft opgericht voor de helderziendheid (en de kwakzalverij) — een stichting waarvan hij zelf directeur is.

Hij heeft in een helderziende bui de dader gezien van de reeks Limburgse „kanaalmoorden”, moorden die zich op een raadselachtige wijze alle afspelen aan de boorden van het Julianakanaal, het Albertkanaal en het kanaal Wessem-Nederweert. Ook de Maas wordt er bij gerekend en zo komt men thans tot een aantal van zes op raadselachtige wijze verdronken slachtoffers. Slachtoffers van wie?

Paragnost Heyligers heeft dit het blad De Limburger duidelijk gemaakt. De dader is een 35-jarige schipper of schippersknecht. Die lag in de haven van Stein met zijn schip, maar hij is nu verdwenen naar Amsterdam.

Volgens Heyligers worden al zijn dromen, visioenen en opsporingen naar vermiste personen op papier gezet en doorgestuurd naar het „Amsterdamse parapsychologisch studiecencentrum”, onder leiding van de heer Kappers. De politie hecht weinig waarde aan de „onthullingen” van Heyligers, vermeldt de verslaggever van De Limburger droogjes.

Lampje op de hengel

EEN ANDERE HELDERZIENDE die nogal wat van zich laat horen, maar die vooral graag voorspellingen doet is Martien van Bergen, uit Elst in de Overbetuwe. Een 42-jarige man, kallend hoofd, die zelf veertien keer in het ziekenhuis heeft gelegen en nu leeft van een invaliditeitsuitkering. Men krijgt zo wel de indruk dat hij ter compensatie van al deze tegenslagen zich maar in de „helderziendheid” heeft gestort. Want hij behoort tot het type mensen, dat ook uitvindingen doet, uitvindingen van het soort, waar niemand op zit te wachten. Wat dat betreft kon hij best eens naar de jaarlijkse uitvindingsalon te Brussel gaan, waar net zo'n slag mensen als Martien van Bergen even-

tjes in het zonlicht van de belangstelling komt te staan.

Want volgens het Zutphens Dagblad heeft Martien een pannetje uitgevonden waarvan je het deksel klem kunt zetten (iets voor invaliden). Hij heeft ook lichtjes uitgevonden voor de halsband van de hond of voor de stok van een blinde. De yo-yo met lichtjes er in, die men deze zomer op de Italiaanse stranden kon zien, was blijkbaar van een andere uitvinder, want daar horen we Martien van Bergen niet over. Wel heeft hij een werphengel gemaakt met een lichtje er op, dat ging branden zodra je „beet” hebt. De hengelaarsbond wilde er echter, vertelt onze uitvinder, niets van weten, want dan zou de hele sport van het hengelen af zijn. Steengoed vindt hij zijn vinding van borstels op het zebrapad, die bij geel licht uit het wegdek springen.

Sneeuw bleef weg

IN HET DECEMBERNUMMER 1971 van ons maandblad drukten wij op de laatste pagina een paar voorspellingen van Martien van Bergen af: „De eerste maand van het nieuwe jaar zal erg koud zijn en er zal in die maand zoveel sneeuw vallen dat men van een record zal spreken. De laag sneeuw zal een dikte hebben van circa 25 tot 40 centimeter. Al met al zal januari de slechtste maand zijn van de hele winter”.

Daar klopte nu bepaald niets van. Die voorspelling hield Leon Vankman van Zutphens Dagblad Martien van Bergen voor. Maar hij bleek al weer nieuwe voorspellingen bij de hand te hebben: Het heeft niets te maken, zei hij, met Hitler. Ik heb reeds gezien dat Hitler en Bormann in Bonn of omgeving zijn. Er gaat binnenkort iets gebeuren. Wanneer ik meer voel, zal ik het u laten weten. Vanuit Duitsland hebben ze me al gewaarschuwd: trek uw handen terug, anders leeft u niet langer meer”.

Nachtelijk telefoontje

BIJ DIT SOMBERE verhaal past het nog even melding te maken van een grapje van onze voorspeller, die er overigens goed aan zou doen de Enkhuizer Almanak eens te bestude-

ren om te leren hoe men weersvoorspellingen vaag en vrijblijvend kan doen. Welnu, onze clairvoyant uit Elst wordt midden in de nacht opgebeld door een mevrouw, die vertelt dat haar hond zijn beentje kwijt is, waarmee hij pleegt te spelen. „Ik heb haar geantwoord: op je nachtkastje ligt je beurs, haal er een daalder uit en koop morgenochtend een nieuw beentje. Steengoed hè?”

In het verhaal dat we in het Zutphens Dagblad aantreffen staat met grote letters: „Helderziende krijgt fanmail van Luns en Koningin Juliana”. Maar uit de tekst blijkt in elk geval dat het briefje van de Koningin „koud en zakelijk” is - blijkbaar een kort antwoordje op de toezending van een of ander voorspelling: het gebruikelijke briefje want het secretariaat van de Koningin kan moeilijk brieven onbeantwoord laten. En het briefje van oud-minister Luns zal wel in dezelfde orde van groetheid zijn. Dat is dan een „overweldigende fanmail”.

Wat sommige mensen al niet doen om maar in de krant te komen...

WAT IS ZIEKTE ?

VERVOLG VAN BLZ. 41

vertel en de betrokkene schiet in de lach, ondergaat zijn organisme een actieve reactie. Toch zal geen zinnig mens deze man ziek noemen. Wanneer deze man echter dagen achtereen zou blijven lachen dan zou hij wèl ziek, sterker nog, dan zou hij ernstig ziek zijn.

De uitvoeringsorganen hebben zich vele jaren met deze beperkt houdbare definitie van het begrip ziekte kunnen redden. Toch deden zich gaandeweg meer gevallen voor, waarin de in 1936 opgestelde definitie moeilijk kon worden gehanteerd, hetgeen in 1953 een uitvoeringsorgaan ten overstaan van de Centrale Raad van Beroep de klacht deed uiten, dat de uitvoeringsorganen van de Ziektewet toch „per definitie” behoorden te weten wat onder „ziekte” in de zin der Ziektewet moest worden verstaan.

De Centrale Raad van Beroep verzocht weliswaar opnieuw advies aan een hoogleraar doch viel in zijn uitspraak toch weer terug op de oude formulering van Hijmans van den Bergh en Baart de la Faille.

Bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, **Arts** te Hilversum, **Voorzitter**; Mevr. J. W. J. Vermeulen, Berkenrodestraat 23 te Haarlem, **Secretaresse**; L. Brest te Amsterdam, **Penningmeester**; Mr. J. E. Goudsmit, **Kantonrechter** te Haarlem; P. H. A. Poll, **Dierenarts** te Zelst; Mr. J. D. van den Berg, **Vice-Président Arrondissements-Rechtbank** te Arnhem; J. E. Buijter, **Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid** te Zwolle; P. L. Stal, **Arts** te 's-Gravenhage; J. M. de Haas, **Tandarts** te Heemstede; Mej. Drs. P. H. van Marle, **Apotheker** te 's-Gravenhage; J. W. Gosker, **Inspecteur van Politie** te Arnhem; J. Noord te Amsterdam; Adviserend bestuurslid: Dr. S. Lelie, **Geneeskundig inspecteur van de Volksgezondheid** in Zeeland, Middelburg.

Lidmaatschap van de Vereniging Incl. Maandblad min. f 10,—; voor studerende f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonneés: Oranjelaan 6, Hilversum. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, Amsterdam-Zuid. Postgiro van de Vereniging 32237 te Amsterdam. Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA B.V.
Amsterdam

BLZ. 42

Abonnement per jaar franco per post
bij vooruitbetaling f 10,—;
studerende f 2,50

Correspondentie Oranjelaan 6, Hilversum.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keizerberg 54, Amsterdam-Z.

Opgericht 1 Januari 1881

Een gevaarlijk voorstel: Zoeken naar de grens tussen de gevaarlijke en de ongevaarlijke kwakzalver

HET ZAL, NU de Nederlandse politici zich met andere zaken bezighouden, nog wel even duren aler er een wetsvoorstel is te verwachten tot regeling van het optreden van onbevoegden. Maar omdat onlangs in een aantal nieuwsbladen een artikel verscheen onder de titel „Meer vrijheid voor kwakzalvers”, dat een aantal van onze lezers heeft verontrust, willen we toch nog eens ingaan op het rapport van de commissie-Peters.

Het artikel dat o.a. verscheen in de Leekster Courant, de Boskoopse Courant, de Bussumse Courant, de Nieuwe Winterwijkse Courant, het Nieuwsblad voor Zuid-Holland en Utrecht te Schoonhoven en het Utrechts Stadsblad oplage 170.000) laten wij hieronder volgen. *C u r s i e f* onze opmerkingen daarbij.

Jaarlijks brengen ongeveer 100.000 Nederlanders een bezoek aan een van der circa 500 onbevoegde genezers. Bij een gemiddelde van 20 à 25 behandelingen per patiënt wordt de wet van 1865, die het uitoefenen van onbevoegde geneeskunst strafbaar stelt, elk jaar 2 à 2½ miljoen keer overtreden.

De justitiële autoriteiten liggen daar niet wakker van. Slechts wanneer het vermoeden van oplichting bestaat, zoals enkele jaren geleden bij de beruchte Brabantse kruidendokter V. d. M., wordt er ingegrepen en natuurlijk wanneer een onbevoegde genezer de verdenking van dood door schuld op zich laadt.

Zoals elke lezer van ons maandblad weet wordt wel degelijk (maar helaas veel te weinig) een vervolging ingesteld wegens het onbevoegd uitoefenen der geneeskunst. Men denke slechts aan het geval van de „wonderdoenster” van Standaardbuiten, mevrouw Prinse-Corte, die er op gevaarlijke wijze bij haar patiënten op los timmerde. Ook Van de Moosdijk is, voordat hij verdacht van oplichting terecht stond, op grond van art. 436 veroordeeld. Had men hem toen een flinke hechtenis opgelegd dan had men honderden slachtoffers wellicht een heleboel narigheid bespaard...

DE CRIMINELE STATISTIEKEN tonen aan dat per jaar gemiddeld slechts in 40 gevallen proces-verbaal wordt opgemaakt tegen overtreders en meestal wordt de zaak dan via een schikking geregeld.

De exclusieve artsbevoegdheid sluit allerminst aan bij het rechtsgevoel van het overgrote deel van de bevolking. Onderzoekingen hebben aangetoond, dat plm. 12 procent van de volwassen bevolking wel eens een kruidendokter of magnetiseur heeft bezocht. Vooral mensen van middelbare leeftijd en vrouwen in het algemeen behoren tot de beste klanten van de onbevoegde genezers.

Helaas moet worden erkend dat weinig is gedaan om dit rechtsgevoel op te voeden — de slappe houding van veel justitiële autoriteiten, de zeer lichte straffen hebben er toe medegewerkt dat men in het uitoefenen van de kwakzalverij weinig kwalijks ziet. Nooit is er een vervolgingsapparaat ontwikkeld. De statistische gegevens zijn in het rapport van de commissie-Peters niet opgesplitst naar de arrondissementen. Ware dit wel geschied dan zou duidelijk aan het licht zijn getreden, dat veel afhangt van de activiteiten van de geneeskundige inspectie — activiteiten die op dit gebied in de verschillende delen des lands nogal uiteenlopen. Er is gewoon geen uniformiteit in het vervolgingsbeleid.

Wet en praktijk

GELET OP DEZE kloof tussen wet en praktijk is, mede op aandrang van de Tweede Kamer, een officiële niet-ambtelijke commissie onder voorzitterschap van raadsheer mr. J. Peters ingesteld, die voorstellen moest doen tot verandering van de wet. Dit rapport is onlangs voor publicatie vrijgegeven. De commissie heeft de eigen verantwoordelijkheid van de patiënt centraal gesteld en zwaar getild aan het feit dat een groot deel van het publiek geen bezwaar heeft zich tot onbevoegden te wenden, ja daar soms zelfs baat van verwacht, of die verwachting nu reëel is of niet.

De commissie Peters concludeert, dat de patiënt in principe de vrijheid moet hebben hulp daar te zoeken waar hij deze hoopt te vinden en daarvoor zelf verantwoordelijkheid draagt. Ze meent dat lang niet iedere behandeling door onbevoegden ernstige gevaren oplevert.

Maar hoe wéét men dat? Hoe weet de patiënt van te voren dat hem geen gevaar dreigt? Dat hem, in een gesprek, geen gevaarlijk advies wordt gegeven, symptomen van gevaarlijke ziekten worden veronachtzaamd? En zou men het publiek niet tegen zichzelf mogen beschermen? Kom nou!

„Ernstige gevallen”

OOK STELT DE commissie vast dat het strafrecht niet het enige middel is om te bevorderen dat de geneeskunst uitsluitend wordt uitgeoefend door degenen die daartoe een voldoende opleiding genoten hebben. Anderzijds zijn er beslist strafbepalingen nodig om de ernstige gevallen te kunnen aanwijzen.

Daarom is de commissie-Peters met het voorstel gekomen de onbevoegde onbevoegd te laten (dus geen vergunningenstelsel), maar de strafbedreiging te beperken tot die gevallen,

Zoeken naar de grens tussen gevaarlijke en ongevaarlijke kwakzalvers

VERVOLG VAN BLZ. 43

waarin het optreden van de onbevoegde merkelijk gevaar voor het leven of de gezondheid van een ander met zich brengt. Hetzelfde geldt wanneer de onbevoegde genezer zich zou bezighouden met besmettelijke ziekten (tuberculose, geslachtsziekten etc. - red. M.t.d.K.) of dat door zijn bemoeienis behandeling door een arts achterwege blijft of wordt afgebroken.

Wat hier niet wordt gemeld is het feit dat de commissie-Peters er nooit uit is kunnen komen hoe een scheiding te maken tussen charlatans en de z.g. bonafide genezers. In arren moede wil men in het rapport dan maar een scheiding maken tussen de gevolgen van het optreden van een kwakzalver. Eerst moeten er blijkbaar ernstige dingen geschieden voor men tot vervolging overgaat. Wij verwijzen verder nog naar het nummer van juni van dit jaar van het Maandblad, blz. 23 en 24 over dit facet van het rapport.

„Merkelijk gevaar”

DE ONBEVOEGDE GENEZER zal dan geen beroep kunnen doen op de omstandigheden dat hem de nodige kennis en het nodige inzicht ontbrak. Hij behoorde immers te weten dat hij zich begeeft op een terrein van grote belangen, waarbij leven en gezondheid zijn betrokken.

Onder „merkelijk gevaar” voor de gezondheid verstaat de commissie-Peters dat gevaar voor de gezondheid, waartegen de patiënt ondanks zichzelf behoort te worden beschermd en dat van ernstige aard moet zijn, bijvoorbeeld gevaar voor blijvende of langdurige behandeling. De grens zal telkens in het concrete geval door de rechter moeten worden betrokken.

Ja, ja — de patiënt moet ondanks zichzelf worden beschermd. Maar nogmaals: hoe vindt men de grens? Mag de onbevoegde zo maar een diagnose stellen? Wat wordt er onder vier ogen besproken? Dreigt daarin gevaar? Wordt er aangeraden bepaalde pilletjes van de dokter maar niet te slikken omdat het drugs zouden zijn? Het zal moeilijk worden voor de rechter om „de grens” te trekken! „Als zich zo'n geval voordoet zal in 99 pct. van de gevallen de rechter niet kunnen bewijzen dat schade voor leven of gezondheid is ontstaan door de praktijk van de onbevoegde,” aldus in

een commentaar de voorzitter van de Vereniging tegen de Kwakzalverij, arts A. P. N. de Groot.

Geen tanden trekken

NAAST HANDELINGEN die een merkelijk gevaar voor leven of gezondheid inhouden wil de commissie-Peters de onbevoegde genezer ook enkele andere handelingen ontzeggen. Houdt hij zich daar niet aan, dan is hij ook strafbaar. Het gaat hier om handelingen, waarvan de gevaarlijkheid niet altijd aantoonbaar zal zijn, maar waarvan de risico's soms te groot zijn om onbevoegden hier vrij spel te geven.

De commissie denkt hier onder meer aan verloskundige handelingen, het verstrekken van erkende geneesmiddelen, het geven van injecties, heelkundige ingreep, toepassen van hypnose, toedienen van serum of vaccin.

Ook zal de kwakzalver nooit tanden en kiezen mogen trekken. Overigens is deze lijst van voor onbevoegden verboden handelingen niet volledig. De commissie heeft wijselijk de mogelijkheid van uitbreiding opengelaten.

Wanneer de voorstellen van de commissie-Peters zouden leiden tot een wetswijziging, dan zou dit stelling een verbetering betekenen. Onbevoegde genezers krijgen enerzijds grotere vrijheid van handelen, voorzover het handelingen betreft, die volstrekt ongevaarlijk zijn voor de patiënt. Anderzijds worden handelingen die wél een reëel gevaar in handen van onbevoegden zijn in het nieuwe systeem extra benadrukt en worden mogelijk met zwaardere straffen bedreigd. Dat zal de justitiële autoriteiten aanmoedigen tot een grotere bereidheid tot opsporing, vervolging en bestraffing van onbevoegde genezers, die de grenzen van zulk een nieuwe wet overschrijden. Een dergelijke regeling is verkieslijker dan het huidige systeem dat ondanks het wettelijk verbod tot onbevoegd uitoefenen der geneeskunst de onbevoegden in feite een welhaast ongebreidelde vrijheid laat, aldus besluit het artikel in de verschillende nieuwsbladen.

Let wel: dit zijn nog maar voorstellen neergelegd in het rapport van de commissie-Peters. Het is allerminst gezegd, dat de wetgever een dergelijk tweeslachtig plan zou willen volgen. Want het is heel duidelijk waar het zwakke punt van dit rapport ligt: er moet een grens

getrokken worden tussen „gevaarlijk” en „ongevaarlijk” en op slot van zaken wil men dat maar aan de rechter overlaten. In de praktijk zal blijken dat hier niet mee valt te werken. Geloofde de commissie er eigenlijk zelf wel in? Zij wees bijvoorbeeld een registratie van onbevoegden af omdat zulk een machting de onbevoegden te veel gewicht zou geven. In plaats van tussen geregistreerd en ongeregistreerd koos men voor „ongevaarlijk” en „gevaarlijk”! Of dat soms met grote letters op het voorhoofd van de kwakzalver zou staan!

„Maanstof” is het allernieuwste tegen reuma

DE ONDRAAGLIJKE PIJNEN die met gewrichtsreumatiek gepaard kunnen gaan, hebben in de Verenigde Staten een levendige kwakzalverijhandel doen ontstaan lezen wij in de Zwolse Courant. Volgens de medische rubriek van Ladies' Home Journal geven reumapatiënten in Amerika per jaar zo'n 400 miljoen dollar uit aan kwakzalversmiddeltjes voor hun kwaal.

Een van de populairste charlatanuitvindingen is de, aan de lezers van het Maandblad tegen de Kwakzalverij overbekende koperen armband, waarvan beweerd wordt dat als men dit voorwerp draagt de pijnen zouden bedaren. In Arizona worden zulke armbanden (met Indiaanse motieven) als sieraad aan toeristen verkocht voor de luttele prijs van een dollar. Maar dezelfde armbanden worden per postorderbedrijf als „geneesmiddel” aan reumapatiënten geleverd voor 35 dollar.

Overigens is die business geen nieuwtje: een jaar of twintig geleden werd zo'n handel in ons land gesignaleerd.

Intussen zitten de kwakzalvers die hun brood aan deze handel verdienen, niet stil: als allernieuwste remedie tegen reumatische pijnen bevelen ze „maanstof” aan, overigens zonder te vermelden waar ze dit zeldzame goedje vandaan halen. Reumaspecialisten zijn, uiteraard, nogal ongelukkig met zulke kwakzalverijen en sommige Amerikaanse artsen hebben al gepleit voor de oprichting van „reuma-clubs”, waarin reumapatiënten hun ervaringen zouden kunnen uitwisselen en elkaar kunnen steunen bij het volhouden van hun medische behandelingsprogramma's.

„Als kind zag ik al een poppetje, dat tegen de ruit tikte”

IN DE GOUVERNEURLAAN in Den Haag op nr. 389 was onlangs een dubbel jubileum. Men kon er uitvoerig over lezen in de Haagsche Courant. Veertig jaar bestond het genootschapje (ja, verkleinwoord!) voor occult-psychologisch en psychisch onderzoek „Adarsa” en veertig jaar duurde het huwelijk van het echtpaar Wuysten-Meertens.

Reken maar dat de h.h. bloemisten uit de verre omtrek het er druk mee hebben gehad. Jammer daarom dat de prachtig gesneden Boeddha die geflankeerd door witte kaarsen op een soort altaartje in de gezellige huiskamer van het echtpaar staat geen verse bloemen mag op het ogenblik. „Hij zit in z'n meditatie-tijd”, legt mevrouw Wuyster aan de verslaggever uit, „en dan zijn echte bloemen taboe.” Op zijn horizontaal gevouwen handen heeft ze daarom een vaasje met kunstanjers neergezet. „Dan heeft-ie toch wat.”

Helderziende mevrouw Wuyster is boeddhiste „maar niet fanatiek”. „Ik geloof er in, brandt af en toe ook wel eens wat wierook voor 'm, maar het is niet zo dat ik de hele kamer uitwierook om kwaai geesten uit te drijven.”

„Wereldvoorspellingen”

HET GENOOTSCHAPJE „Adarsa” van het echtpaar Wuyster is niet meer zo actief als vroeger. „Dat komt wel weer als we het straks wat rustiger aan kunnen doen.” Misschien wordt dan ook de tijd gevonden om dat boek met „wereldvoorspellingen” te schrijven waar mevrouw Wuyster al een paar voorspellingen voor klaar heeft. Iets wat ze heel duidelijk ziet zitten: „Als er ergens oorlog uitbreekt in de wereld, dan is het midden-oosten het eerst aan de beurt. Daar zal de bom opnieuw barsten. West-Europa hoeft zich de eerste jaren nog geen zorgen te maken. Althans waar het puur oorlogsgeweld betreft. Zakelijk gezien zal het hier wel blijven rommelen, onder meer als gevolg van nog toenemende corruptie.”

In haar practijk als helderziende ontmoet mevrouw Wuyster, constateert ze bedroefd, steeds meer psychische nood. „Doodgewone toekomstvoorspellingen interesseren mij niet zo, natuurlijk 't hoort erbij, maar het meeste leed van de mensen zit in ziekte, huwelijksmoeilijkheden en moeilijkheden met kinderen. Ze komen bij mij een injectie halen, dat zeg ik niet, dat zeggen ze zelf.”

„Mensen die echt iets mankeren stuurt ze onmiddellijk door naar de

dokter. „Vaak vertellen de mensen mij méér dan de dokter, omdat ze achter een medicus direct het ziekenhuis voelen.”

Haar relatie met de medische wereld noemt mevrouw Wuyster „prima”. „Tal van doktoren sturen patiënten naar mij door,” beweert zij tegen de verslaggever van de Haagsche Courant.

Psychisch grondonderzoek

EEN ENKELE MAAL komt het nog voor dat het echtpaar Wuyster aan psychisch grondonderzoek doet. „In het verleden riepen veel maatschappijen die naar olie, water of bauxiet zochten onze hulp in. Shell bijvoorbeeld. Dan stuurden ze luchtfoto's van een bepaald gebied waarop ik me dan concentreerde,” vertelt zij. Kreeg ze de indruk dat er wel eens iets in de grond zou kunnen zitten, dan stapte ze in het vliegtuig om haar concentratie ter plaatse voort te zetten.”

Veel gevonden?

Mevrouw Wuyster: „Jazeker, maar we zijn er mee gestopt. U moet weten: rijkdom interesseert ons niet zo. Er zijn belangrijker dingen te doen.”

Ook in bijna alle Haagse ziekenhuizen is mevrouw Wuyster een goede bekende. „Weet u hoe de portiers mij noemen? Mevrouw Wuyster, zeggen ze, dat is een stuk van de inventaris. Ik loop zo naar binnen en maak dan een praatje met mensen die het moeilijk hebben, die eenzaam zijn omdat ze bijvoorbeeld nooit bezoek krijgen. Ik haal ze er zo uit en als je dan eenmaal met iemand zit te praten op zo'n zaal dan komt de rest ook los.” Zo ziet ze eigenlijk haar hele werk: „Ik heb een dienende taak, dat ik daarbij ook nog paranormaal begaafd ben, is meegenomen.”

Consult kost f 15,—

EEN CONSULT BIJ deze dame kost f 15,—, een extra afspraak komt op

ACUPUNCTUURKLINIEK IN NEW YORK GESLOTEN

DE EERSTE ACUPUNCTUUR-kliniek in de Verenigde Staten, in New York gevestigd, is een week na de opening gesloten. Men wilde er patiënten die door de moderne geneeskunst niet waren genezen beter maken door toepassing van de oude Chinese naaldbehandeling.

De sluiting geschiedde door het ministerie van onderwijs van de staat New York in verband met het feit, dat onbevoegden de naalden toedienden.

„Het is krankzinnig,” zei de administratieve directeur van de kersverse kliniek, Charles Newmark. „We had-

f 25,— of meer. „Maar ook al heeft iemand geen geld bij zich, helpen doe ik 'm toch, ik heb nog nooit iemand de deur gewezen omdat hij me niet betalen kon,” verzekert zij aan de Haagsche Courant.

Vandaar ook dat mevrouw Wuyster het zo druk heeft dat ze haar riante woning in het dorp Wateringen slechts twee dagen in de week verruult voor haar nederiger werkstulp aan de Gouverneurlaan in Den Haag. „Voor mij is een doodsimele huisvrouw met een plastic boodschappentas net zoveel waard, misschien nog wel meer, als die sjieke vrouw met bontjas die in een dure slee komt voorrijden.”

Dat mevrouw Wuyster dingen ziet die wij niet zien werd ze zich al heel vroeg bewust. „Als kind van vijf zag ik al een poppetje dat tegen de ruit tikte. Niemand zag het, alleen ik.”

Zo is het altijd gebleven.

Giftige stoffen in aardewerk

VEEL EET- EN DRINKGEREI van aardewerk bevat giftige stoffen. Dat is de Consumentenbond gebleken bij onderzoek op lood en cadmium van bijna honderd monsters aardewerk. Slechts zeventien daarvan waren vrij van lood, negenenvijftig vrij van cadmium en tien waren vrij van lood en cadmium.

De Consumentenbond is van mening dat de overheid hier wat aan moet doen. Dat kan op grond van de Warenwet, die verbiedt dat er giftige stoffen in voor de gezondheid schadelijke hoeveelheden zitten in alles wat met eet- en drinkwaren in aanraking komt. De Warenwet noemt daarbij geen grenzen. De Consumentenbond meent dat deze uitdrukkelijk moeten worden gesteld, teneinde de toepassing van het verbod te vereenvoudigen.

den 3000 mensen uit het hele land, die op behandeling wachtten. Het ministerie gaf ons geen enkele waarschuwing. Ze kwamen hier gewoon naar binnen.” Op het ogenblik dat de kliniek werd gesloten waren er circa honderd personen; 25 hadden naalden in hun lichaam.

Het ministerie van onderwijs verdedigde zich tegen de protesten met de opmerking dat technici en Chinese artsen die geen licentie hadden van de staat New York de behandeling toepasten. Onbevoegd derhalve.

Dierenartsen en castreurs op het scherp van de snede

MET EEN BIJNA spreekwoordelijke hardnekkigheid liggen de „Nederlandse vereniging van dierverloskundigen en castreurs” aan de ene kant en de dierenartsen en veterinaire dienst aan de andere, regelmatig met elkaar overhoop. De laatsten betwisten de eerste het recht om hun praktijk uit te oefenen. De meest recente oorsprongsmeldingen komen uit Noord-Limburg vertelt De Boerderij.

De Sevenumse castreur Lambert was hier gedagvaard voor de Venlose kantonrechter. Hem was ten laste gelegd bepaalde medicijnen te hebben aangeschaft zonder vergunning. De eis luidde f 40,— boete. Lambert is echter in hoger beroep gegaan. Het gaat hem om de erkenning van zijn beroep. Voor de uitoefening van zijn beroep heeft hij nu eenmaal bepaalde preparaten nodig.

Zijn verdediger wees de kantonrechter op het feit dat dergelijke preparaten bij elke boer in de schuur staan. Verenigingsvoorzitter Jan Zoeteman was voor het verlenen van geestelijke bijstand speciaal naar Venlo gekomen.

De Nederlandse vereniging van dierverloskundigen en castreurs telt ongeveer 150 leden. Hun voorzitter, bijgenaamd de koning van de keizersnede, zei dat diverse dierenartsen hen als broodrovers zien. Hij is de mening toegedaan dat de verenigingsleden met hun jarenlange specialistische ervaring het verlossen van koeien, behandelen van zieke klauwen en het castren van vaak beter beheersen dan de artsen.

Opleidingen van huisartsen in Utrecht

EEN GROEP VAN dertien medische studenten aan de Rijksuniversiteit te Utrecht heeft onlangs de artsenbul behaald op grond van de nieuwe medische opleiding. In totaal zullen dit jaar omstreeks tachtig assistenten deze opleiding voltooien.

Na het slagen voor het examen van assistent-arts vorig jaar volgden de dertien geslaagden de speciale opleiding tot huisarts, waarmee een jaar is gemoeid. Behalve een specifieke studie hebben zij onder leiding van, en in samenwerking met door het Instituut voor Huisartsengeneeskunde van de Utrechtse universiteit aangezochte, ervaren huisartsen als stage de werkzaamheden van een huisarts verricht.

De nieuwe studie medicijnen, die in Utrecht het eerst is ingevoerd en inmiddels ook door de overige medische faculteiten in het land is overgenomen, houdt een opleiding in die na zes jaar wordt besloten met examen assistent-arts. Men is dan bevoegd onder toezicht de geneeskunde uit te oefenen. Na het zesde jaar is er de keuze of specialiseren in één van de medische specialismen of de éénjarige opleiding tot huisarts volgen. Voor het eerst zijn thans dus artsen, die zich in de huisartsengeneeskunde hebben gespecialiseerd, afgestudeerd.

Een Saturnoloog weet 't beter

WIJ WISTEN HET warempel niet. Het is allemaal de schuld van Saturnus, de planeet met de ring, bijna tienmaal zo ver van de zon verwijderd als moeder aarde. Het KNMI in De Bilt heeft deze zomer een uitleg gegeven van de wervelstorm op het eiland Ameland, waardoor een camping zwaar werd getroffen. Maar De Bilt was er glad naast, schreef de Schiedammer T. H. Thijssen aan de redactie van De Tijd. Lees slechts:

Hiermede is het bewijs geleverd van de wetenschappelijke onkunde van de technici. Ik verwijs naar een ingezonden stuk in het Dagblad De Tijd onder het motto: leerstoelen! Het eindigde met: „Zolang onze universiteiten nog verstoken blijven van leerstoelen in de natuurgeneeswijze en de homoeopathie blijft Nederland een schijndemocratie waar de belangen van het volk met de voeten worden getreden.” (Een ingezonden stukje van de Rotterdammer A. Smit; zijn kronkelredenering bleef overigens niet onbeantwoord - red. M.t.d.K.)

Ook deze vertegenwoordiger van

Oranjekalender van Pro Juventute

PRO JUVENTUTE
ORANJE
KALENDER 1973

PRO JUVENTUTE geeft deze Oranjekalender uit ten bate van kinderen-in-moelijkheden. De prijs bedraagt f 4,75. Verzendkosten f 1,25 extra. Waar de kalender niet verkrijgbaar is kan men hem bestellen via postgiro 51.74.00, kalenderactie Pro Juventute, postbus 7101 te Amsterdam. Telefoon (020) 79 09 49. Voor buitenlandse relaties heeft men de kalender ook uitgegeven en wel met een viertalig calendarium. De prijs is dezelfde. Dit is de 26ste Oranjekalender, die Pro Juventute heeft uitgegeven.

het K.N.M.I. was er met z'n uitleg glad naast, vervolgt de heer Thijssen. De ramp op Ameland was evenals vrijdag 4 augustus (de magnetische storm) een dergelijke magnetische storm. Deze stormen worden niet veroorzaakt door de zonneuitbarstingen maar zijn storingen van de planeet Saturnus. Op 4 augustus had deze planeet een conjunctie met de maan. Op 11 augustus was het een vierkant aspect. Een herhaling is er vannacht. Dan is een aardbeving mogelijk. Conflicten met Saturnus geven magnetische storingen. De uitbarstingen op de zon zijn daar een gevolg van. Nog eenzelfde aspect op 25 augustus en 1 september, alle op vrijdag, aldus Saturnoloog Thijssen.

Bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; Mevr. J. W. J. Vermeulen, Berkenrodestraat 23 te Haarlem, Secretaresse; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mr. J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; P. H. A. Poll, Dierenarts te Zelst; Mr. J. D. van den Berg, Vice-Président Arrondissements-Rechtbank te Arnhem; J. E. Bulters, Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid te Zwolle; P. L. Stal, Arts te 's-Gravenhage; J. M. de Haas, Tandarts te Heemstede; Mej. Drs. P. H. van Marle, Apotheker te 's-Gravenhage; J. W. Gosker, Inspecteur van Politie te Arnhem; J. Noord te Amsterdam; Adviserend bestuurslid: Dr. S. Lelie, Geneeskundig Inspecteur van de Volksgezondheid in Zeeland, Middelburg.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 10,—; voor studerende f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonnees: Oranjelaan 6, Hilversum. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, Amsterdam-Zuid. Postgiro van de Vereniging 32237 te Amsterdam. Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA B.V.
Amsterdam

BLZ. 46

Abonnement per jaag franco per post
bij vooruitbetaling f 10,—;
studerende f 2,50

Correspondentie Oranjelaan 6, Hilversum.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keeverberg 54, Amaterdam-Z.

Oppericht 1 januari 1881

In oktober 1968 kon men in het Maandblad tegen de Kwakzalverij een waarschuwing lezen tegen als redactionele tekst vermomde advertenties van een zekere Van de Moosdijk. Sedertdien heeft deze „kruidendokter” de kolommen van ons maandblad nauwelijks meer verlaten.

Op 13 december 1968 kwam Willem Duys in een zeer veel gerucht veroorzakende televisie-uitzending met een waarschuwing tegen deze gevaarlijke kwakzalver. Als voornaamste aanklager trad toen op de Hilversum-

mer M. Eerenberg, die zich in de volgende jaren ontpopte als een geharnast strijder tegen de praktijken van Van de M. En aan Van de Eerenberg komt de eer toe dat hij onvermoeid deze kwalijke praktijken in het licht heeft gesteld.

De man, die zich wel „De Brabantse Raspoetin” liet noemen is in cassatie gegaan van het hieronder vermelde arrest van het Bossche Hof waarbij hem negen maanden onvoorwaardelijk werd opgelegd. Maar inmiddels heeft hij, zoals onze lezers hebben kunnen lezen, een nieuw hoofdstuk in zijn levensboek opgeslagen.

Van de M. heeft, samen met zijn broer, die al 25 jaar zonder werk zou zijn, een employé van de grenswisselkantoren in het kantoor bij zijn riantie woning, beroofd van de lieve som van meer dan een miljoen gulden. Met een rubber hamer timmerde hij de employé op het hoofd.

Waar toe een mens, gegrepen door de geldzucht al niet kan komen... Maar dat behoeft geen verbazing te wekken wanneer men hieronder nog eens het trieste relaas leest van de wijze waarop Van de M. de ouders van een debiele jongen geld, veel geld, afhandig maakte.

Van de Moosdijk begint nieuw hoofdstuk

EIGENLIJK ENIGE VERZWARING van straf was het resultaat van het hoger beroep dat W. van de Moosdijk uit Casteren had ingesteld tegen het vonnis van de Bossche rechtbank. De rechtbank veroordeelde de 46-jarige man, die een paar jang lang voortdurend de aandacht trok door zijn snoevend-brutale manier van kruidenverkoop in binnen- en buitenland tot een jaar gevangenisstraf, waarvan zes maanden voorwaardelijk en een proeftijd van een jaar. De advocaat-generaal bij het gerechtshof te 's-Hertogenbosch mr. J. L. Delescen, eiste een jaar gevangenisstraf onvoorwaardelijk. Hij vond dat Van de Moosdijk „systematisch zieke mensen meedogenloos heeft uitgebuit en dat hij een schandelijk bedrijf heeft uitgeoefend.” In het arrest van het Hof werd Van de Moosdijk een gevangenisstraf van negen maanden opgelegd. Onvoorwaardelijk!

„Ik beschik echt over bepaalde krachten, hield de verdachte nog bij de behandeling van zijn zaak door het Hof vol. Daar ga ik niet van af. Ik heb verschillende mensen genezen.”

Aan het verslag in het Brabants Dagblad ontlenden wij, dat als getuigen kwamen de postbode August Weij uit Berten bij Leuven en zijn aan evenwichtsstoornissen lijdende echtgenote. In november 1969 ging het paar naar het Brabantse Casteren, nadat 't in het krantje voor Leuven en omstreken een snorkende advertentie van de wonderen van Van de Moosdijk had gelezen. De vrouw moest een „goudkuur” doen. Dat betekende, dat het echtpaar voor een pak kruiden, die Van de Moosdijk bij zijn grossier te Lunteren voor f 19,50 per kilo had gekocht 34.000 Belgische franken oftewel ongeveer 2000 gulden moest betalen.

Toen het echtpaar de prijs wel wat

hoog vond — Van de M. had beloofd dat er na veertien dagen al beterschap zou komen en na drie maanden volledige genezing — adviseerde Van de Moosdijk: Verkoop dan uw huisje!

Het werd Van de Moosdijk ook erg kwalijk genomen, dat hij de ouders van een volkomen debiele jongen nog hoop had gegeven door te zeggen: Ik zal hem genezen. De president mr. W. van Roozendaal, zei volgens het Brabants Dagblad, het volgende tot Van de Moosdijk:

Allemaal waanzin

„WEET U NOG WEL wat u allemaal gezegd hebt om uw kruiden te slijten? Want het ging u om het geld. Er zijn zoveel mensen bij u geweest en de handel floreerde heel goed. Het was een groot bedrijf met een reeks bestelwagens. U wilde wel heel groot doen. Waarom al die auto's voor het vervoer en waarom niet per post de pakken vervoerd? Het was waanzin,

m'nheer Van de Moosdijk, het was allemaal waanzin.”

Het ergste geval noemde de president „de behandeling” van de debiele zoon van het echtpaar Marcel le Comte-de Cloedt, woonachtig in een dorpje bij Brugge. Hij verkocht deze mensen een pak kruiden voor f 5400... ”

25 pct. schadevergoeding

DE PROCUREUR-GENERAAL hield Van de Moosdijk voor, dat 25 pct. schadevergoeding aan de gedupeerden toch maar weinig is. „Waarom die mensen niet volledig vergoed?” De „kruidenspecialist” antwoordde dat hij tonnen terug had betaald en zich geen oplichter voelde.

Mr. N. van Bakel, de raadsman van Van de Moosdijk zag de verdachte als een slachtoffer van achtervolging en haat. Er werd op verdachte jacht gemaakt. Hij is nu gefailleerd en mag blij zijn dat hij een dak boven zijn hoofd heeft. (Van de Moosdijk leeft nu van de bijstand.)

„Het noodlot heeft bij verdachte toegeslagen: hij is ijdel geweest en heeft de publiciteit niet geschuwd. Bij zijn te grote ondernemingsgeest miste hij de nodige ontwikkeling. Hij heeft wel succes gehad,” beweerde de verdediger, „want hij verkocht goede kruiden, geen gras en ook geen soepgroenten”. De getuigen vond de raadsman onbetrouwbaar. „Zij vormen een pressiegroep, die kost wat kost wil zien dat Van de Moosdijk veroordeeld wordt.”

Automatische bloeddrukmachines lokken in Italië protest uit

VELE TOERISTEN ONTDEKKEN tot hun verbazing dat in Italië in apotheken en bij drogisten machines staan opgesteld, waarmee men zijn bloeddruk kan meten. De kosten variëren gewoonlijk van 100 lire (55 cent) tot 4000 lire (f 2,20). In sommige gevallen wordt er een druk gebruik van gemaakt, zodat de inkomsten uit deze bloeddrukautomaten tot honderd gulden per week oplopen.

De medische medewerker van o.a. de Alkmaarse Courant maakte onlangs enige opmerkingen over deze medische handeling zonder medisch toezicht. Daarin wees hij er op, dat de medicus de bloeddruk tesamen met andere factoren beoordeelt: de bloeddrukmeter verschaft een bepaald gegeven, maar daarmee is de patiënt er nog niet!

In 1960 werd in Italië een wet aangenomen, die het plaatsen van een automatische bloeddrukmachine toestond in drogisterijen en apotheken. Er werd al deze jaren druk gebruik van gemaakt, vooral door vakantiegangers in de Italiaanse badplaatsen. Zo bracht elke bloeddruk-automaat bijvoorbeeld in Rapallo en San Remo maandelijks zo'n 800 gulden op. In andere Italiaanse vakantieoordens werd door degenen die in de rij stonden om hun bloeddruk automatisch te laten bepalen gemiddeld 100 gulden per week geofferd.

In de afgelopen 20 jaar is de belangstelling voor de bloeddruk in verband met de toeneming der hartaanvallen sterk gestegen en bijna iedere patiënt wil precies weten hoe hoog zijn bloeddruk bij het onderzoek bedraagt. Als hij nu met vakantie in Italië is, brengt de bloeddrukautomaat uitkomst: hij behoeft geen dokter te consulteren.

Maar vooral in Milaan willen de arzenorganisaties en die der apothekers deze automaten uitbannen. Al vanaf het begin werd in deze stad slechts een klein aantal geplaatst, omdat de Milanese Vereniging van Apothekers er tegen protesteerde, daar zo'n automaat in strijd is met de verantwoordelijkheid der artsen.

„Het bepalen van de bloeddruk behoort tot de geneeskundige handelingen en mag niet geschieden door of via personen die de strekking ervan niet kunnen beoordelen,” aldus bracht de vice-president van deze vereniging in Milaan, dr. Diogene Marchesi, naar voren. Ook de vice-president van de arzenorganisatie van deze stad, dr.

Sergio Robba, wil dat er een actie zal volgen als er in Milaan nog meer bloeddruk-automaten geplaatst worden.

Nog altijd sluikhandel in antibiotica

ER BESTAAT NOG altijd een sluikhandel in antibiotica, hormoonpreparaten en antiparasitaire artikelen, die gebruikt worden bij het mesten van vee. En die sluikhandel is groter dan in het algemeen wordt aangenomen. Dit konden de bezoekers van het jaarcongres van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde, te Zwolle gehouden, horen uit de mond van voorzitter A. van Riessen.

Hij zei dat het bestuur van de Kon. Ned. Mij voor Diergeneeskunde bezorgd is over een toeneming in de komende jaren van de toevoeging aan veevoer van groeibevorderende bestanddelen en het gebruik van geneesmiddelen, die soms onbekende afbraakproducten kunnen bevatten.

Drs. Van Riessen keerde zich tegen de bepaling in het regeerakkoord om de vleeskeuring van het ministerie van volksgezondheid over te brengen naar het ministerie van landbouw. De vleeskeuringswet, aldus drs. Van Riessen in zijn rede moet de volksgezondheid bewaken. De vleeskeuring hoort thuis bij het ministerie ter bewaking van de gezondheid van de consument en niet bij het ministerie van de producent.

Geen kalmerende middelen voor mestvee

HET DUITSE Bundesgerichtshof heeft een uitspraak gedaan, waarbij het in den vervolge in West-Duitsland verboden is farmaceutische kalmeringsmiddelen aan veevoeder toe te voegen. Zulke middelen, die de functie van de schildklier bij de dieren beïnvloeden, mogen niet geadverteerd worden noch in voorraad worden gehouden voor de verkoop of in de handel gebracht. Het hof bevestigde de veroordeling van een koopman en een veearts wegens overtreding van de Wet op levens- en geneesmiddelen. Ze probeerden de dieren snel vet te krijgen door kalmerende middelen toe te dienen.

OP TIJD DE GOEDE DIAGNOSE

IK BEN ER van geschrokken zei prof. dr. P. Muntendam in een kritische bespreking van de basisfilosofie voor de achtste medische faculteit te Maastricht, die onlangs bekend is gemaakt.

Deze filosofie is, aldus prof. Muntendam, gebaseerd op onbewezen percentages van somatische (lichamelijke) en niet-somatische (psychische) aandoeningen op het spreekuur van de huisarts. Dit leidt volgens hem gemakkelijk tot de conclusie dat onze artsen in de zes jaren van hun studie tevens tot „maatschappelijk werker” moeten worden opgeleid.

„Niets zou tot ernstiger gevolgen voor deze patiënten leiden, want de aandacht wordt van de somatiek afgeleid. Voor mij, vervolgde de heer Muntendam kenmerkt zich in de curatieve sector de goede arts nog altijd door het vermogen op tijd de goede diagnose te kunnen stellen en de weg te weten welke ingeslagen moet worden, door hem of door een ander, tot een adequate therapie.”

Prof. Muntendam zei dit bij zijn afscheid van de Leidse universitaire gemeenschap.

Accupunctuur-demonstratie

ONLANGS ZOU IN Rotterdam een acupunctuur-demonstratie worden gehouden. Er was veel belangstelling — zo'n 700 mensen vulden de grote zaal van de medische faculteit. Edoch, het faculteitsbestuur had geen toestemming voor de demonstratie gegeven, waarvoor acupuncturisten uit andere landen zouden overkomen op uitnodiging van de werkgroep „Randgebieden der Geneeskunde”. De avond beperkte zich derhalve tot discussie en tot de bekende film van de toepassing van de acupunctuur in China waarbij operaties bij volledig bewustzijn worden uitgevoerd, nadat door naalden een toestand van ongevoeligheid is te weeg gebracht. Zo wordt het althans in de film verklaard.

Jongen of meisje? Poolse arts zou het eindelijk weten

EEN OUDE VRAAG: Hoe kan men het geslacht bepalen van te verwekken kinderen? Kwakzalvers hebben ook een handje meegeholpen om daar een oplossing voor te vinden, helderzienden staarden er voor in een kristallen bol of roerden in koffiedik, maar een moeilijke vraag bleef het.

Onlangs heeft een Poolse arts, op grond van onderzoeken waarmee hij al in 1939 was begonnen, een nogal opzienbarend artikel gepubliceerd: hij zou de oplossing hebben gevonden. In het tijdschrift „Poolse endocrinologie” (Endrokrynologia Polska om het precies te zeggen) schreef de arts Franciszek Benendos uit de noordwest van Warschau gelegen provinciestad Plonsk een artikel over „Vragen over de geslachtsbestemming van kinderen”. En volgens dat artikel zou het voor ouders mogelijk zijn van te voren het geslacht van kinderen vast te stellen. Hij steunde zijn onderzoek op de leeftijd van mannelijke en vrouwelijke voortplantingscellen.

Officieel wetenschappelijk Polen gelooft er echter nog niet zo erg aan. De wetenschappelijk adviseur van het Poolse ministerie van volksgezondheid gaf voorzichtig gestelde raad om

de door dokter Benendos zelfstandig gevoerde onderzoeken voort te zetten en uit te breiden.

Voorzichtig met tetra!

DE ARTSENKAMER NEDERSAKSEN in de Duitse Bondsrepubliek heeft onlangs een waarschuwing laten uitgaan om de nodige voorzichtigheid in acht te nemen bij het gebruik van het reinigingsmiddel tetra, de afkorting van tetrachloorkoolstof. Wie de zoetig ruikende heldere vloeistof in sterke concentratie inademt kan om het leven komen door een plotselinge verlamming van het ademhalingscentrum. Vergiftiging door tetra is te merken aan prikkeling van de ogen en de slijmvlies, door hoofdpijn, duizeligheid en misselijkheid. Aantasting van het zenuwstelsel, van lever, nieren en andere inwendige organen is dikwijls het gevolg van een vergiftiging door tetrachloorkoolstof.

ZWERVER GAF ZICH UIT VOOR ARTS

ONLANGS ONTMASKERDE DE politie te Roermond de 32-jarige zwerver H. van de L., die zich wekenlang met succes voor arts had uitgegeven. Onder het mom als arts een goede baan in Roermond te zullen krijgen, wist Van de L. diverse winkeliers en horeca-exploitanten voor vele duizenden gulden op te lichten.

Een meisje van bijzonder goeden huize verloofde zich met de man, omdat ook zij in de waan verkeerde dat haar toekomstige man arts was, vertelt De Telegraaf. De pseudo-arts logeerde enige weken in de duurste hotels, zonder een cent te betalen. Omdat hij van een Roermondse opticien een stethoscoop wist los te praten, kon hij zijn beroep „waar” maken.

De dure auto die hij bij zijn aanhouding in zijn bezit had, was afkomstig uit Maastricht. De auto van de pseudo-arts bleek een huurwagen te zijn die Van de L. niet had teruggebracht.

Gebedsgenezer Frans Hoekendijk (Stromen van Kracht) krijgt lelijke verwijten

Jezus-festival van broeder Ben

EVANGELIST en GEBEDSGENEZER Ben Hoekendijk heeft zijn „One Way Day” niet in het Utrechtse Congressentrum, maar in de daar dichtbij gelegen — veel grotere — Margriethal van het Jaarbeurscomplex gehouden. Er bleek onverwacht grote belangstelling voor het Jesus-festival te bestaan.

De „One Way Day” kreeg zowel een evangeliserend als een demonstratief karakter. De organisatoren wilden onder meer aantonen dat er „ook nog jeugd is die niet meedoet aan druggebruik, immoraliteit en losbandigheid”. Zij lieten daartoe tijdens de twee muzikale middagprogramma's op het grote podium jongeren getuigen van hun geloof in Christus. 's Avonds werd een soort bijbelse musical opgevoerd. In aansluiting daarop sprak de 34-jarige Hoekendijk, die nog altijd in Putten zijn kantoor heeft.

GEBEDSGENEZER FRANS HOEKENDIJK leeft in onmin met zijn broer Ben. Hij bezit in Oud-Leusden een riant evangelisatiecentrum De Bron genaamd. Het is niet alles koek en ei in de gebedsgenezerij, annex evangelisatie. De splitsing dateert al van 1968 — toen zijn de broers gescheiden wegen gegaan. Frans evangeliseert met „Stromen van Kracht”.

Onlangs berichtte het Utrechts Nieuwsblad onder het hoofd „Gebedsgenezer steekt geld in „overspelig” huis”, dat tijdens een opwekkingsdienst van

„Stromen van Kracht” in Utrecht oudste A. van der Laak uit Maarsen er Frans Hoekendijk van beschuldigde geld te

hebben gestoken in een huis waarin zich overspelige situaties voordeden.

Zuster A. W. Veenhof uit Odijk lichtte de krant daar wat nader over in. Zij vertelde dat de broeders en zusters waren opgewekt om een tiende deel van hun loon voor het evangelisatiecentrum De Bron te Oud-Leusden af te staan. Ook werd gevraagd bouwstenen van 100 en 500 gulden en pilaren van 1000 gulden voor dit vakantiecentrum te schenken. „Nu is Frans,” aldus zuster Veenhof uit Odijk, „met De Bron onder de pannen en nou mogen we de moord stikken. Ik ben er kapot van, dat hij een mooi leventje leidt van ons geld, dat hij het verhoert en ver-

sloert, zich verrijkt ten koste van arme, ongelukkige en zieke stakkers”.

Desgevraagd beviel Frans Hoekendijk zich op de accountantscontrole, die geen enkele onregelmatigheid had kunnen vaststellen. Frans Hoekendijk zei voorts, dat hij geen gebedsgenezer was, maar slechts „administrateur”. De heer P. Vlug, secretaris-penningmeester van Ben Hoekendijks evangelisatiecampagnes zei: „Dit is een verschrikkelijke zaak. Als je de plaats van de Heer in wilt nemen moet het wel fout gaan. Hoogmoed komt voor de val. Stromen van Kracht werkte te geïsoleerd, te weinig vanuit een evangelische basis voor iedereen.”

Goede Kerstdagen en een Gelukkig Nieuwjaar!

BESTUUR VERENIGING TEGEN DE KWAKZALVERIJ
REDACTIE MAANDBLAD TEGEN DE KWAKZALVERIJ

P.S. Denkt U in het nieuwe jaar eens aan werving van nieuwe leden? Dan kunnen wij een krachtiger vuist maken. En wanneer U een bericht tegen komt, een brochure of iets dergelijks: de redactie is er blij mee!

Vernietigend oordeel over een vol uur occultisme op de beeldbuis

EEN VERNIETIGEND OORDEEL over een uitzending van een vol uur op de beeldbuis over het occultisme gaf Hfl. (H. J. A. Hofland) in NRC Handelsblad:

Wat moeten we met een uitzending van een uur over het occultisme? Naarmate de kerken leger worden, neemt de belangstelling voor magie, astrologie, tarot, oosterse mystiek, Zen, Soefi en yoga toe. Om dat te verklaren, althans op eigen manier toe te lichten, waren onder leiding van Jack van Belle drie mensen aanwezig die van de materie, als je dat zo kunt noemen, verstand hadden.

Dat ik bijna ademloos naar zo'n programma kan kijken, ligt niet aan mijn occulte vermogens en om niemand op de tenen te gaan staan zal ik er hier verder niets over schrijven, niets over de alphafoon, niets over het fijnstoffelijk lichaam dat de aura is en dat in de Sovjet-Unie nu ook gefotografeerd is en niets over de trillingen en golven waarmee het occultisme staat of valt.

Het enige wat ik wil zeggen is, dat de heren, en de dame niet te na ge-

sproken, zich weer zeer gebrekkig uitdrukten, met in elke zin een „eigenlijk“, veel „ik dacht“, en „een stuk“ (een stuk gevoel, een stuk werkelijkheid, een stuk ervaring enz.) — allemaal vaagheden die bewijzen dat de sprekers nog niet genoeg hebben nagedacht.

„Laat farmaceutische industrie meer coördineren“

„HEEL WAT ERGERNISSEN, tijd, mankracht en kosten zouden bespaard kunnen worden als de farmaceutische industrie wat meer coördineerde en wat minder reclame maakte,“ aldus drs. J. L. M. Nieuwenhuis, apotheker te Oldenzaal in het Pharmaceutisch Weekblad.

Hij kwam tot deze opmerking wegens het op de markt brengen van één geneesmiddel door twee fabrieken onder twee verschillende namen. De heer Nieuwenhuis vroeg zich in zijn kritische artikel af, waarom het nodig is dat de twee firma's elkaar de loef willen afsteken.

„Stromen artsenmonsters, bureau-agenda's, gasaanstekers en andere

Horloge met „bio-ritme“

UIT ZWITSERLAND KOMT een nieuw elektronisch horloge, dat ook het biologisch ritme van de mens aangeeft. Rode, blauwe of groene kleurtjes voor een venstertje laten zien hoe het met het levensritme van de drager is gesteld. Daaruit kan hij afleiden of hij in goede conditie is voor intellectueel werk, of hij lichamelijk prima is of wel dat zijn psychische gesteldheid hem bijzonder goed stemt Maar wee de dagen, dat er geen enkele kleur in het venstertje te zien is: dat zijn de off days, een soort vrijdag de dertiende... voor wie aan zulke zaken geloof hecht. Op zulke dagen is het, zo gelooft men, geraden om maar geen gewichtige zaken te beginnen, het is oppassen met zijn of haar huwelijk en men moet terdege uitkijken op het zebrapad: geen sein is op zo'n „bioritmisch horloge“ een slecht sein Dat willen de verkopers de mensheid tenminste wijs maken.

Bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, **Arts** te Hilversum, **Voorzitter**; Mevr. J. W. J. Vermeulen, Berkenrodestraat 23 te Haarlem, **Secretaresse**; L. Brest te Amsterdam, **Penningmeester**; Mr. J. E. Goudsmit, **Kantonrechter** te Haarlem; P. H. A. Poll, **Dierenarts** te Zelst; Mr. J. D. van den Berg, **Vice-Præsident Arrondissements-Rechtbank** te Arnhem; J. E. Bulters, **Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid** te Zwolle; P. L. Stal, **Arts** te 's-Gravenhage; J. M. de Haas, **Tandarts** te Heemstede; Mev. Drs. P. H. van Marle, **Apotheker** te 's-Gravenhage; J. W. Gosker, **Inspecteur van Politie** te Arnhem; J. Noord te Amsterdam; Adviserend bestuurslid: Dr. S. Lelie, **Geneeskundig inspecteur van de Volksgezondheid** in Zeeland, Middelburg.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 10,—; voor studerende f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonnees: Oranjelaan 6, Hilversum. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, Amsterdam-Zuid. Postgiro van de Vereniging 32237 te Amsterdam. Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA B.V.
Amsterdam

BLZ. 50

Abonnement per jaar franco per post
bij vooruitbetaling f 10,—;
studerende f 2,50

Correspondentie Oranjelaan 6, Hilversum.